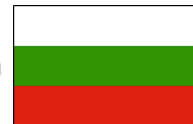

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

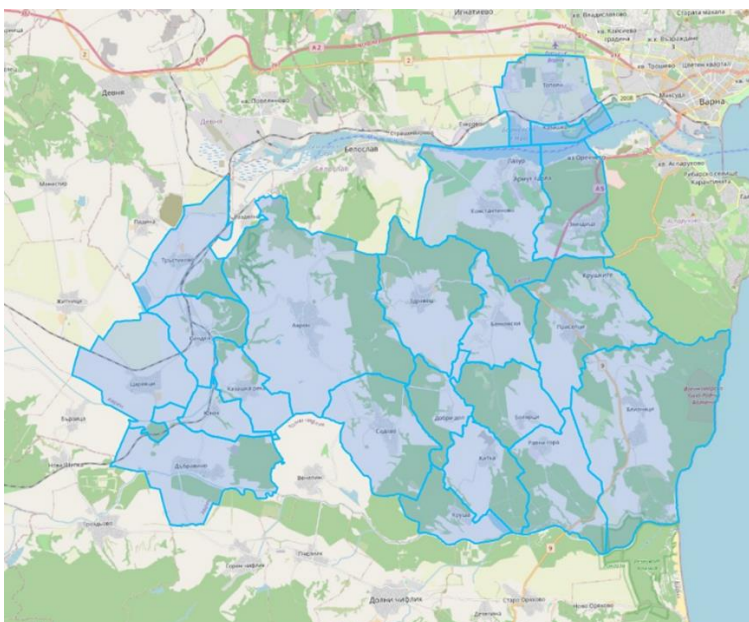
Проект BG06RDNP001-19.610-0104

„Разработване на интегрирана Стратегия за Водено от общностите местно развитие на местна инициативна група Аврен-Варна“
финансиран по административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ № РД50-140 от 20.04.2023 г.

по Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г.,
съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР):
Европа инвестира в селските райони

ЧАСТ II

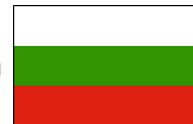
ПРОУЧВАНЕ И АНАЛИЗ НА ОСНОВНИТЕ ХАРАКТЕРИСТИКИ НА ТЕРИТОРИЯТА НА МИГ АВРЕН-ВАРНА – ГЕОГРАФСКИ РАЙОН, ПРИРОДНИ И КЛИМАТИЧНИ ДАДЕНОСТИ, СЪСТОЯНИЕ НА ИНФРАСТРУКТУРАТА, КУЛТУРНО-ИСТОРИЧЕСКО НАСЛЕДСТВО И ОКОЛНА СРЕДА

Настоящият анализ е изготвен в изпълнение на проект BG06RDNP001-19.610-0104 „Разработване на интегрирана Стратегия за Водено от общностите местно развитие на местна инициативна група Аврен-Варна“, финансиран по административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ № РД50-140 от 20.04.2023 г. по Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г., съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Проект BG06RDNP001-19.610-0104

„Разработване на интегрирана Стратегия за водено от общностите местно развитие на местна инициативна група Аврен-Варна“
финансиран по административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ № РД50-140 от 20.04.2023 г.

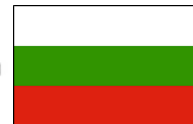
по Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г.,
съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР):
Европа инвестира в селските райони

Съдържание

I. ГЕОГРАФСКИ РАЙОН, ПРИРОДНИ И КЛИМАТИЧНИ ДАДЕНОСТИ	4
1. Административна характеристика и описание на МИГ	5
2. Релеф	10
3. Климат	11
4. Почви.....	13
5. Водни ресурси.....	14
6. Минерални води	18
7. Полезни изкопаеми.....	19
8. Изводи за потенциала на природните ресурси	20
II. ИНФРАСТРУКТУРНО РАЗВИТИЕ, СВЪРЗАНОСТ И ДОСТЪПНОСТ НА ТЕРИТОРИЯТА	23
1. Транспортна инфраструктура	23
1.1. Пътен транспорт	23
1.2. Железопътен транспорт	28
1.3. Достъп до воден транспорт.....	29
1.4. Достъп до въздушен транспорт.....	32
2. Енергийна инфраструктура и ВЕИ.....	32
2.1. Енергийна инфраструктура	32
2.2. Възобновяеми енергийни източници	34
2.3. Улично осветление.....	40
3. Водоснабдителна и канализационна инфраструктура	42
3.1. Водоснабдяване	42
3.2. Канализация	44
4. Телекомуникационна и съобщителна мрежа	45
4.1. Телекомуникационна мрежа	45

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Проект BG06RDNP001-19.610-0104

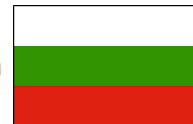
„Разработване на интегрирана Стратегия за водено от общностите местно развитие на местна инициативна група Аврен-Варна“
финансиран по административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ № РД50-140 от 20.04.2023 г.

по Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г.,
съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР):
Европа инвестира в селските райони

4.2.	Съобщителната мрежа.....	47
5.	Градска дребно мащабна инфраструктура	48
5.1.	Улична мрежа	49
5.2.	Зелена система и пространства за отдих	52
5.3.	Общински сграден фонд.....	54
6.	Изводи и препоръки за инфраструктурата	59
III.	КУЛТУРНО-ИСТОРИЧЕСКО НАСЛЕДСТВО	61
1.	Материално културно наследство, археологически паметници	62
2.	Храмове като част от материалното културно наследство	68
3.	Нематериално културно наследство, читалища	70
4.	Запазени традиции и обичаи	75
5.	Изводи и препоръки за културното наследство	77
IV.	ЕКОЛОГИЧНО СЪСТОЯНИЕ И ОКОЛНА СРЕДА	78
1.	Биоразнообразие	78
1.1.	Гори, флора и фауна.....	78
1.2.	Защитени територии	81
1.3.	Защитени зони по НАТУРА 2000:	86
2.	Отпадъци	99
3.	Акустична обстановка	101
4.	Радиационна обстановка	101
5.	Свлачища	101
6.	Изводи за биоразнообразието и опазване на околната среда:	102

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Проект BG06RDP001-19.610-0104

„Разработване на интегрирана Стратегия за водено от общностите местно развитие на местна инициативна група Аврен-Варна“
финансиран по административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ № РД50-140 от 20.04.2023 г.

по Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г.,
съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР):
Европа инвестира в селските райони

Списък на таблиците

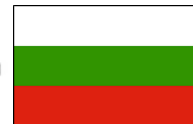
Таблица 1 Население и площ на МИГ Аврен-Варна	8
Таблица 2 Баланс на територията на МИГ	9
Таблица 3 Язовири на територията на МИГ Аврен-Варна	16
Таблица 4 Републиканска пътна мрежа в община Аврен	25
Таблица 5 Общински пътища в община Аврен	26
Таблица 6 Републиканска пътна мрежа в община Варна на територията на МИГ	27
Таблица 7 Общински пътища в община Варна на територията на МИГ	27
Таблица 8 ВЕИ в област Варна по общини	35
Таблица 9 ВЕИ на територията на МИГ Аврен-Варна	36
Таблица 10 Списък сгради общинска собственост на територията на МИГ	56
Таблица 11 Читалища на територията на МИГ и тяхната дейност	71

Списък на фигурите

Фигура 1 Карта на МИГ Аврен-Варна	6
Фигура 2 Карта на Общоевропейските транспортни коридори на територията на България	24
Фигура 3 Карта на защитените зони на територията на МИГ Аврен-Варна	99
Фигура 4 Карта на свлачищата на територията на МИГ Аврен-Варна	102

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Проект BG06RDNP001-19.610-0104

„Разработване на интегрирана Стратегия за водено от общностите местно развитие на местна инициативна група Аврен-Варна“
финансиран по административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ № РД50-140 от 20.04.2023 г.

по Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г.,
съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР):
Европа инвестира в селските райони

I. ГЕОГРАФСКИ РАЙОН, ПРИРОДНИ И КЛИМАТИЧНИ ДАДЕНОСТИ

1. Административна характеристика и описание на МИГ

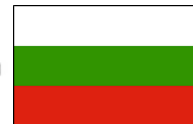
Територията на МИГ Аврен-Варна е с непрекъснати граници и включва територията на цялата община Аврен и 4 села от южната част на община Варна. И двете общини попадат в административните рамки на област Варна (NUTS 3) и на Североизточен район за планиране (NUTS 2). Площта на МИГ е 422,608 км², а населението към 31.12.2020 г. е 16 006 души. И двете части на МИГ са допустими за прилагане на подхода BOMP, тъй като Аврен е община в обхвата на селските райони, а от територията на МИГ от община Варна е изключен общинският и областен център град Варна в неговите строителни граници, както и всички прилежащи към града курортни и селищни образувания.

Община Аврен е разположена в централната и източна част на област Варна. С площта си от 353,776 км² заема 6-то място сред 12-те общини на областта, като обхваща 9,24% от нейната територия. На север граничи с общините Варна и Белослав, на юг с община Долни Чифлик, на запад и северозапад с общините Провадия и Девня, а на изток – с Черно море, като има 20-километрова брегова ивица. Въпреки че се води „морска“ община, нито едно населено място няма излаз на морето, с изключение на курорта „Камчия“ (селищно образувание, което не е отделно населено място). Най-близо до морето са селата Близнаци и Приселци (на 3-4 км от брега), останалите села са пръснати във вътрешността, вкл. и общинският център село Аврен.

Община Варна се намира в източната част на Дунавската равнина на брега на Черно море и в североизточната част на област Варна. С площта си от 238,495 км² заема 8-о място сред 12-те общини на областта и обхваща 6,23% от нейната територия. Населените места на общината, включени в МИГ са с обща територия 68,832 км², което е 28,9% от територията на общината и 1,8% от тази на областта. На юг община Варна граничи с община Аврен, на север с община Аксаково, на запад с община Белослав и на изток с Черно море. Четирите

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Проект BG06RDNP001-19.610-0104

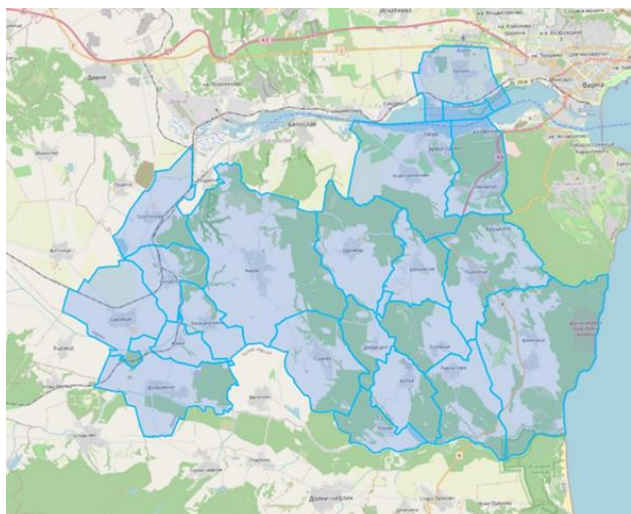
„Разработване на интегрирана Стратегия за водено от общностите местно развитие на местна инициативна група Аврен-Варна“
финансиран по административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ № РД50-140 от 20.04.2023 г.

по Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г.,
съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР):
Европа инвестира в селските райони

населени места, включени в МИГ също нямат излаз на черноморското крайбрежие. Две от тях са разположени южно от Варненското езеро, а другите две – на север, всички югозападно от град Варна и курортите, близо до границата с община Аврен.

Общата територия на МИГ Аврен-Варна е с площ от 422,608 км², което представлява 11,06% от територията на област Варна и 2,9% от тази на Североизточния регион.

Фигура 1 Карта на МИГ Аврен-Варна

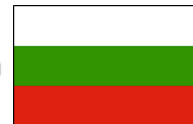

Границите на МИГ са следните: на север граничи с останалата част от община Варна, както и с община Белослав, на юг с община Долни Чифлик, на запад и северозапад с общините Провадия и Девня, на изток с крайбрежието на Черно море.

Община Аврен е в Списъка на общините в обхвата на селските райони (Приложение 2 към ПМС 494/2024 г.). Тя е определена като слабо урбанизирана (периферна) - над 50% от населението ѝ живее в населени места под 5 хил. жители и общината е с център – село с под 5 хил. жители. Такива са 152 общини в страната, 20 в Североизточния регион и 6 в област Варна. Съгласно категоризацията на общините, община Аврен е 4-та категория община и включва 17 населени места, които са само села: село Аврен, село Бенковски, село Близнаци, село Болярци, село Добри дол, село Дъбравино, село Здравец, село Казашка река, село Китка, село Круша, село Приселци, село Равна гора, село Садово, село Синдел, село Тръстиково, село Царевци и село Юнак. Село Аврен е административен център на общината и според актуалната категоризация на населените места, изготвена от МРРБ, е 5-та

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Проект BG06RDNP001-19.610-0104

„Разработване на интегрирана Стратегия за водено от общностите местно развитие на местна инициативна група Аврен-Варна“
финансиран по административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ № РД50-140 от 20.04.2023 г.

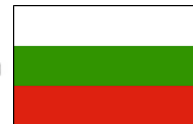
по Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г.,
съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР):
Европа инвестира в селските райони

категория село. Съгласно йерархичната система от центрове, представена в Актуализацията на Националната концепция за пространствено развитие (2019 г.), село Аврен е от пето йерархично ниво - много малки градове или села, центрове с общинско значение за територията на съответните общини (такива са 101 много малки градове и 38 села в страната). Останалите села в общината са с различни категории: освен село Аврен, още 4 села са 5-та категория (Близнаци, Дъбравино, Приселци и Синдел), 5 села са от 6-та категория (Бенковски, Здравец, Равна гора, Тръстиково, Царевци), 5 села са 7-ма категория (Болярци, Казашка река, Китка, Садово, Юнак), две села са 8-ма категория (Добри дол, Круша). С над 1000 души население са само селата Близнаци, Дъбравино, Приселци и Синдел. Три от селата са с под 200 души население – Добри дол, Круша и Юнак. Според най-актуалните данни на НСИ (2023 г.) гъстотата на населението е 23,2 д./км², при 58,1 д./км² за страната и 113,7 д./км² за област Варна. Гъстотата на населението в урбанизираните територии (в селата) е 353,8 д./км², пет пъти по-малко от гъстотата на населените места в област Варна - 1629,7 д./км² и около три пъти по-ниска от тази за населените места в страната - 1187,8 д./км².

От община Варна в МИГ са включени 4 села: с. Звездица, с. Казашко, с. Константиново и с. Тополи. Общината е 1-ва категория и се води силно урбанизирана заради областния и общински център Варна, който обаче е изключен от територията на МИГ. Прилагането на ВОМР върху части от селската територия на общината е според чл. 3 (1), т. 2 на ПМС 494/2024 г., като целта е подпомагане развитието на малките населени места (селата) в обхвата на тези общини, чийто център е с население над 50 хил. души, но селската им част до голяма степен остава в тяхната периферия и е значително по-слабо развита. От четирите села, включени в МИГ, с. Тополи се води голямо и е с над 3 хил. души население (4-та категория), селата Константиново и Звездица са с над 1000 души население и са съответно от 5-та и 6-та категория, с. Казашко също е 6-та категория и е с население под 500 души. Гъстотата на населението според НСИ за 2023 г. в община Варна е 1356,1 д./км², доста по-

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Проект BG06RDNP001-19.610-0104

„Разработване на интегрирана Стратегия за водено от общностите местно развитие на местна инициативна група Аврен-Варна“
финансиран по административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ № РД50-140 от 20.04.2023 г.

по Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г.,
съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР):
Европа инвестира в селските райони

висока от средната, а гъстотата на населението в урбанизирани територии е 4539,9 д./км², като и двата показателя се дължат на голямото население на град Варна, изключен от територията на МИГ. Гъстотата на населението в селата на Варна, включени в МИГ е приблизително 89,8 д./км².

В състава на територията на МИГ Аврен-Варна влизат 21 населени места, като всички те са села. Общото население на МИГ през 2020 г. е 16 006 души.

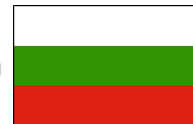
Таблица 1 Население и площ на МИГ Аврен-Варна

	Населено място	ЕКАТТЕ	Площ км ²	Население 2020 г.	Община
1.	с. Аврен	00084	58,364	739	Аврен
2.	с. Бенковски	03811	13,232	738	Аврен
3.	с. Близнаци	04426	52,043	1153	Аврен
4.	с. Болярци	05311	14,169	212	Аврен
5.	с. Добри дол	21419	9,809	57	Аврен
6.	с. Дъбравино	24400	25,416	1398	Аврен
7.	с. Здравец	30627	24,947	554	Аврен
8.	с. Казашка река	35208	9,078	231	Аврен
9.	с. Китка	37068	14,419	294	Аврен
10.	с. Круша	40066	9,158	104	Аврен
11.	с. Приселци	58445	27,511	1348	Аврен
12.	с. Равна гора	61128	18,845	273	Аврен
13.	с. Садово	65125	21,159	346	Аврен
14.	с. Синдел	66490	11,936	1025	Аврен
15.	с. Тръстиково	73393	16,250	601	Аврен
16.	с. Царевци	70220	20,970	641	Аврен
17.	с. Юнак	86057	6,470	105	Аврен
18.	с. Звездица	30497	17,453	1221	Варна
19.	с. Казашко	35211	2,656	371	Варна
20.	с. Константиново	38354	32,417	1510	Варна
21.	с. Тополи	72709	16,306	3085	Варна
Общо:			422,608	16 006	

Източник НСИ, население, баланс на територията, ПИРО Аврен, ПИРО Варна

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Проект BG06RDNP001-19.610-0104

„Разработване на интегрирана Стратегия за водено от общностите местно развитие на местна инициативна група Аврен-Варна“
финансиран по административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ № РД50-140 от 20.04.2023 г.

по Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г.,
съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР):
Европа инвестира в селските райони

Балансът на територията до голяма степен задава и ресурсите, с които разполага икономиката и е предпоставка за развитието на различните сектори, търговията, за разпределението на населението, транспортната достъпност на населените места и опазването на околната среда.

Таблица 2 Баланс на територията на МИГ

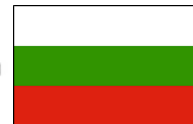
	Общо	Земеделска	Горска	Урбанизирана	Води и водни обекти	Транспорт/инфрастр.	Защитена територия	Нарушена територия
Община Аврен								
км ²	353,67	196,17	113,19	23,12	4,69	11,19	2,09	3,22
%	100%	55,47	32,59	6,54	1,33	3,17	0,59	0,91
Община Варна								
км ²	242,62	59,80	63,57	71,12	16,02	20,82	6,29	0,85
%	100%	24,99	26,66	29,87	6,72	8,77	2,64	0,35
Села от община Варна в МИГ								
км ²	68,832	31,527			15			
%	28,9	45,8			22			

Източник НСИ, 2022 г.. Балансът на територията по начин на трайно ползване е по изчисления на НСИ, според пространствените данни за поземлените имоти е Агенцията по геодезия, картография и кадастър. В размера на различните площи има известни несъществени разминавания с данните от общинските документи

От данните се вижда, че 55,4% от територията на община Аврен е заета от земеделски земи, което до голяма степен, заедно с традицията в този сектор, я определя и като земеделска селска община. Средният дял на земеделските територии за страната е 54,7%, а за област Варна е 56,4%. Горският фонд е 32,6%, при среден за страната 33,8% и за област Варна 29,1%. Макар че горите заемат значителни площи, горското стопанство не е особено развито. Земеделската земя заема 24,99% от територията на община Варна, но в землището на самия град и курортите, изключени от обхвата на МИГ, земеделските територии са с дял от едва 1,74%. В землищата на четирите села от община Варна, включени в МИГ обаче преобладават именно земеделските земи, които са с дял от 45,8% от площта, която влиза в територията на МИГ. Горският фонд също е значителен, като е разположен по

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Проект BG06RDNP001-19.610-0104

„Разработване на интегрирана Стратегия за водено от общностите местно развитие на местна инициативна група Аврен-Варна“
финансиран по административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ № РД50-140 от 20.04.2023 г.

по Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г.,
съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР):
Европа инвестира в селските райони

крайбрежието, в северната част, но и покрай селата, включени в МИГ. В частта на МИГ са изградени два броя горски разсадници – „Малка чайка” и „Тополи” с обща площ 27,9 ха. Значителна част от територията на община Варна, включена в МИГ заемат водните ресурси и по-точно Варненското езеро, което е с площ около 15 км², и което представлява 22% от площта на общината, включена в МИГ. И двете части на МИГ са сравнително слабо урбанизирани със стойности близки до средните за страната.

2. Релеф

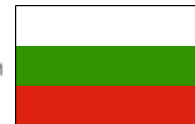
Територията на МИГ Аврен-Варна условно попада в три физикогеографски области на България – Източна Стара планина, Източен Предбалкан и Източна Дунавска равнина. Релефът е разнообразен - равнинен, платовиден, на места хълмист и долинен със средна надморска височина от 0 до 300 м.

Община Аврен е разположена в южната част на МИГ, като близо 2/3 от нейната територия на изток се заема от Авренското плато (Момино плато) с най-висока точка връх Пейкови ниви (329 м), на 1,5 км на северно от общинския център село Аврен. Останалата, западна част на общината е равнинна и се заема от широката и плоска Синделска низина, обхващаща част от долини на реките Провадийска и Камчия, които в района на селата Дъбравино и Юнак се сближават на около 3 км. За източната част на Авренското плато са характерни активно действащи свлачища с приръбов скален откос с максимална ширина 550 м и максимална височина 130 м. По десния бряг на р. Камчия също има опасност от възникване на свлачищни процеси. Районът южно от с. Дъбравино се характеризира с плиткы подпочвени води.

С надморска височина до 49 м са селата Дъбравино, Казашка река, Круша, Синдел, Тръстиково, Царевци и Юнак; от 50 до 99 м са селата Близнаци, Добри дол и Садово; между 100 и 199 м е средната надморска височина на селата Болярци, Здравец, Китка, Приселци и Равна гора, а между 200 и 300 м са Аврен и Бенковски. Надморската височина се е оказала

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Проект BG06RDNP001-19.610-0104

„Разработване на интегрирана Стратегия за водено от общностите местно развитие на местна инициативна група Аврен-Варна“
финансиран по административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ № РД50-140 от 20.04.2023 г.

по Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г.,
съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР):
Европа инвестира в селските райони

един от факторите, повлияли на формирането на населените места в общината. Селата, които са разположени в долинната югоизточна част (Дъбравино, Синдел, Царевци) са по-добре развити във функционално отношение от разположените по билната част и са се оформили като най-големите села.

В северната част на МИГ са разположени частите от **община Варна**, в които са селата на МИГ. Основен фактор за релефа тук са Варненското езеро и изкуствено прокопаният канал „езеро-морски залив“, около които се е оформила обширна низина. Тя е почти равна и само на места е усложнена от ясно изразени хълмове. Средната и надморска височина е 20-40 метра. На север от езерото се намират селата Казашко и Тополи, а на юг – Звездица и Константиново. На север от низината, образувана край него се намира Франгенското плато, като в общината попадат южните, югоизточните и източните му склонове и има опасност от свлачища. Южно от езерото, освен равнината, територията обхваща и северните склонове на Авренското като максималната му височина в пределите на общината е 220 м, разположена южно от село Звездица. Тук минава и границата между двете общини.

3. Климат

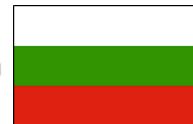
Климатът е преходно-континентален, с изразено средиземноморско влияние. Специфични климатични фактори са релефът и близостта и влиянието на водните басейни - Черно море, Варненското и Белославското езера.

Влиянието на морето се усеща в една ивица от крайбрежната част, достигаща до 12-13 км навътре в сушата. В зависимост от релефа тя може да достигне значително по-навътре. Там зимата е сравнително мека, лятото - прохладно, а есента - продължителна и топла, без устойчив снеговалеж.

Под влиянието на релефа и реките са се оформили климатични микрорайони, всеки от които със своята специфика, като:

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Проект BG06RDNP001-19.610-0104

„Разработване на интегрирана Стратегия за Водено от общностите местно развитие на местна инициативна група Аврен-Варна“
финансиран по административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ № РД50-140 от 20.04.2023 г.

по Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г.,
съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР):
Европа инвестира в селските райони

- поречието на р. Провадийска - характеризира с топло лято и студена зима със сравнително устойчив снеговалеж;
- долината на р. Камчия – характеризира се с мека зима, дълга и студена пролет, прохладно лято и топла есен;
- Авренското плато – има много ясно изразен континентален климат с по-силни ветрове и по-дълги периоди на застудявания.

Средната годишна температура на въздуха е около 13,5°C в близост до морето и около водните басейни и около 10,5°C в най-отдалечените райони.

Характерни за северната част на района са умерените и силните ветрове – средногодишната скорост на вятъра е около 3,5 м/сек. През зимата преобладават ветрове от северозападна и северна посока, а през лятото - от северозападна, източна и североизточна посока.

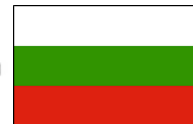
В южната част на територията преобладават ветрове от западна и източна посока. Средногодишната скорост на вятъра е 1.5 м/сек, което характеризира района като по-скоро тих, без силни ветрове.

В най-източните части близостта до морето е причина за локална циркулация на приземния слой въздух – т.нар. бризова циркулация. Бризът е устойчиво проявяващ се локален вятър с редовна двукратна смяна на посоките в рамките на денонощието. Средната скорост на вятъра е около 4 м/сек.

Средногодишното количество валежи е около 550 мм, което е под средната стойност на този показател за страната (около 650 мм). Най-много са валежите през месеците ноември и декември (зимен максимум), както и през май-юни (летен максимум), а най-малко те са през март и август-септември. Значението на валежите е главно хидроложко (подхранване водния режим на реките), както и по отношение на селското стопанство.

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Проект BG06RDNP001-19.610-0104

„Разработване на интегрирана Стратегия за водено от общностите местно развитие на местна инициативна група Аврен-Варна“
финансиран по административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ № РД50-140 от 20.04.2023 г.

по Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г.,
съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР):
Европа инвестира в селските райони

Броят на дните без слънчево греење през годината в южната част на територията са средно едва 10, като този показател е изключително нисък – напр. за една от най-южните станции в страната (Сандански) са отбелязани средно 46 дни без слънчево греење. Това дава възможност за използване на слънчевата енергия като алтернативен енергиен източник.

4. Почви

И двете общини на МИГ се характеризират с относително почвено разнообразие.

В **община Аврен** под влиянието на релефа и различните климатични характеристики са се оформили следните райони:

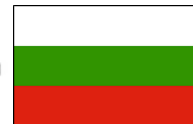
- Първи район: обхваща цялата източна част на територията. Тук преобладават тъмносивите и сивите горски почви с плитък хумусен хоризонт, ниско съдържание на органични вещества и относително слабо плодородие;
- Втори район: северната и западната част на територията. Тук почвите са различни видове черноземи, характеризиращи се с високо естествено плодородие;
- Трети район: разположен по долината на р. Камчия. Тук са представени основно алувиално-ливадните почви, за които също е характерно високо естествено плодородие.

В количествено отношение почвите се разпределят както следва: черноземни – 44%; сиви горски – 40%; ливадни – 11%; пясъци – 0.4%. Общо около 30% от почвите са ерозирали в по-голяма или по-малка степен.

Разнообразието на почвите в общината и наличието на такива с високо естествено плодородие, в съчетание с равнинния релеф и благоприятните климатични характеристики, дават възможност за развитие на селско стопанство (зърнени култури, слънчоглед, захарно цвекло, лозя и животновъдство).

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Проект BG06RDNP001-19.610-0104

„Разработване на интегрирана Стратегия за водено от общностите местно развитие на местна инициативна група Аврен-Варна“
финансиран по административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ № РД50-140 от 20.04.2023 г.

по Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г.,
съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР):
Европа инвестира в селските райони

Почвената характеристика на **община Варна** се определя от преобладаващия дял на черноземните и сиви горски почви. От черноземните най – разпространени са: карбонатни черноземни, типични черноземни, излужени черноземни и оподзолени черноземни. Сивите горски почви заемат високите части на общинската територия и основните представени типове са: тъмносиви и светлосиви горски почви.

Преобладаващата част от почвите върху земеделските земи са представени от черноземите, които са карбонатни, типични и излужени. Най-голямо разпространение на територията на Варненската община имат тъмносивите горски почви – 48,9%, следвани от сиви горски почви – 33,2%, хумусно карбонатни – 13,8% и светлосиви горски почви – 4,1%.

Всички тези видове почви са подходящи за отглеждане на голямо разнообразие от земеделски култури (зърнени, технически, плодове и зеленчуци) и това определя голямото им значение за развитие на земеделието.

5. Водни ресурси

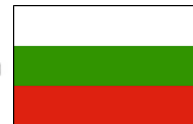
В по-голямата си част територията на МИГ Аврен-Варна е осигурена с чисти пресни повърхностни и подземни води за водоснабдяване на населението, както и с достатъчно технологични води за производствените дейности и с води за развитие на места на поливно земеделие.

Цялата територия попада в Черноморския водосборен басейн и водите се управляват от Басейнова Дирекция Черноморски район (БДЧР)-Варна.

Основните реки в **община Аврен** са две: на юг долното течение на Камчия с множество къси леви притоци идващи от Авренското плато и на запад и северозапад – най-долното течение на Провадийска река.

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Проект BG06RDNP001-19.610-0104

„Разработване на интегрирана Стратегия за водено от общностите местно развитие на местна инициативна група Аврен-Варна“
финансиран по административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ № РД50-140 от 20.04.2023 г.

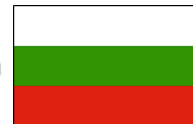
по Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г.,
съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР):
Европа инвестира в селските райони

Река Камчия се образува от сливането на реките Голяма Камчия (лява съставяща) и Луда Камчия (дясна съставяща) при село Величково, община Дългопол. Протича в източна посока в широка долина между Авренското (Момино) плато на север и Камчийска планина на юг. По долината ѝ се прокарва границата между Дунавската равнина и Предбалкана. Дължината ѝ е 46 км, а заедно с лявата съставяща я река Голяма Камчия, която е приета за нейно начало е 244,5 км и е най-голямата българска река, вливаща се в Черно море (след Дунав). Площта на водосборния ѝ басейн е 5 357,6 км². Реката е с дъждовно-снежно подхранване, като максималният отток е през месеците февруари и март, а минималният – октомври. В миналото при по-големи прииждания реката се е разливала и е заблатявала обширни площи по долината си. Сега цялото корито е коригирано с водозащитни диги, а заблатените участъци са отводнени. В община Аврен река Камчия протича през село Дъбравино. В устието на реката се намира резерватът „Камчия“, с най-обширните лонгозни гори в България. Южно от устието на реката е и защитената местност „Камчийски пясъци“. По самата река Камчия няма хидротехнически съоръжения, с изключение на водозащитните диги, но по нейните 2 съставлящи я реки и притоците ѝ са изградени някои от най-големите язовири в България – „Тича“, „Камчия“ и „Цонево“.

Провадийска река води началото си под името Каменица от карстов извор край село Венец, област Шумен, като протича през общините Хитрино, Шумен и Каспичан (Шумен) и общините Ветрино, Провадия, Аврен и Белослав (Варна) с дължина 119 км, като се влива в Белославското езеро. Площта на водосборния ѝ басейн е 2131,8 км², реката е с дъждовно-снежно подхранване, с максимален отток през февруари-март, а минимален – август-септември. В община Аврен протича през селата Юнак, Синдел и Тръстиково. Водите на реката основно се използват за напояване и промишлени нужди. Голяма част от горното и цялото долно течение на реката е коригирано с водозащитни диги против наводнения.

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Проект BG06RDNP001-19.610-0104

„Разработване на интегрирана Стратегия за водено от общностите местно развитие на местна инициативна група Аврен-Варна“
финансиран по административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ № РД50-140 от 20.04.2023 г.

по Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г.,
съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР):
Европа инвестира в селските райони

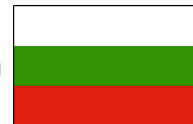
По поречията на реките в община Аврен са изградени общо 9 язовира (5 от тях – общинска собственост) с площ от 8 до 80 дка, използвани за напояване и риборазвъждане. Единият от язовирите - яз. Тръстиково, разположен в едноименното село е на Напоителни системи АД.

Таблица 3 Язовири на територията на МИГ Аврен-Варна

№	Язовири	Кратко описание
1	Язовир „Мумлеза“	Поземлен имот с идентификатор № 00084.110.247, с площ 17 109 кв. м., с начин на трайно ползване – язовир, находящ се в местност „Картала“ в землището на с. Аврен, община Аврен, област Варна, притежаван с Акт за публична общинска собственост № 4103/20.08.2019 г. Обем на язовира – 70 000 куб. м. залята площ – 17,112 дка. Състояние на преливник – обрасъл с тревиста растителност -проводим
2	Язовир „Паничката“	Поземлен имот с идентификатор № 00084.102.173 с площ – 54 298 кв. м. и поземлен имот с идентификатор № 00084.102.175 с площ – 24 353 кв. м., с начин на трайно ползване – язовир, находящ се в землището на с. Аврен, м. „Паничката“, община Аврен, област Варна, притежаван с АпОС № 4104/20.08.2018 г. и АпОС № 4105/20.08.2018 г. Обем на язовира – 205 000 куб. м. Залята площ – 48,350 дка. Състояние на преливник – почистен в добро състояние
3	Язовир „Садово“	Поземлен имот с идентификатор № 65125.29.59, с площ 8 637 кв. м., с начин на трайно ползване – язовир, находящ се в местността „Старите лозя“ в землището на с. Садово, община Аврен, област Варна, притежаван с Акт за публична общинска собственост № 4106/21.08.2018 г. Обем на язовира – 41 853 куб. м. Залята площ – 8,638 дка. Състояние на преливник – почистен частично от храстовидна растителност.
4	Язовир „Здравец“	Поземлен имот с идентификатор № 00084.3.1138, с площ 56 474 кв. м., с начин на трайно ползване – язовир, находящ се в местността „Над язовира“, в землището на с. Аврен, община Аврен, област Варна, притежаван с Акт за публична общинска собственост № 4036/08.06.2018 г., поземлен имот № 003494, с площ 2.211 дка, с начин на трайно ползване – язовир, находящ се в местността „Ков. извор“, в землището на с. Аврен, община Аврен, област Варна, притежаван с Акт за публична общинска собственост № 3014/26.09.2016 г. и поземлен имот № 003495, с площ 2.631 дка, с начин на трайно ползване – язовир, находящ се в местността „Над язовира“, в землището на с. Аврен, община Аврен, област Варна, притежаван с Акт за публична общинска собственост № 3013/26.09.2016 г. Обем на язовира – 200 000 куб. м. Залята площ – 56.482 дка. Състояние на преливника – почистен в добро състояние

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Проект BG06RDNP001-19.610-0104

„Разработване на интегрирана Стратегия за Водено от общностите местно развитие на местна инициативна група Аврен-Варна“
финансиран по административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ № РД50-140 от 20.04.2023 г.

по Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г.,
съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР):
Европа инвестира в селските райони

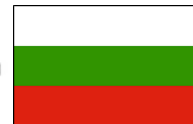
5	Язовир „Приселци“	Разположен в поземлен имот с идентификатор № 58445.133.573, с площ от 13 186 кв.м., с начин на трайно ползване – язовир, находящ се в ПИ № 58445.133.573, местност „Свети Константин“, съгласно кадастралната карта и кадастралните регистри на с. Приселци, община Аврен, област Варна, притежаван с Акт за публична общинска собственост № 2481/05.02.2015г. и поземлен имот – частна общинска собственост, с идентификатор №58445.133.574, с площ 5 211 кв.м., находящ се в с. Приселци, местност „Свети Константин“, община Аврен, представляващ - територия, заета от води и водни обекти, с начин на трайно ползване - за водностопанско, хидромелиоративно съоръжение, притежаван с АчОС №2478/05.12.2015г. Обем на язовира – 64 500 куб. м. Залята площ – 13.110 дка. Състояние на преливника – почистен в добро състояние
---	-------------------	--

На територията на **община Варна** най-значимият естествен водоем е Варненското езеро. То е крайбрежно лиманно езеро с естествен произход. В миналото е било сладководен басейн с незначителна връзка с Белославското езеро на запад и със слаб отток към морето. През 1909 г. се прокопава първият канал между Варненското езеро и морето. До 1923 г. Белославското езеро също е закрит сладководен лиман, в който се влива р. Провадийска. След прокопаването на навигационен канал нивото в езерото спада с около 1,5 м, солеността се увеличава до 8‰. Заблатените участъци по бреговете на езерото се пресушават. През 1976 г. е прокопан нов по-дълбок и широк канал, в следствие на което солеността нараства до 15‰ на повърхнините и до 17‰ в придънните слоеве. Дължината на Варненското езеро е 13 км, ширината му е между 1,3 и 3,8 км, средната дълбочина – 9,8 м и максимална дълбочина 19 м, обемът е 165,5 млн. m³ вода. В езерото се вливат Провадийска река, река Девня, Игнатиевска река, Константиновска река и Пейнерджикски дол. На територията на МИГ от община Варна в езерото се вливат някои по-незначителни дерета - откъм северния бряг: Игнатиевско дере, Дере при с. Тополи, а откъм южния - Звездишко дере при едноименното село.

Варненското езеро има голямо транспортно значение за територията – използва се като плавателен канал до пристанище „Варна – Запад“.

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Проект BG06RDNP001-19.610-0104

„Разработване на интегрирана Стратегия за водено от общностите местно развитие на местна инициативна група Аврен-Варна“
финансиран по административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ № РД50-140 от 20.04.2023 г.

по Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г.,
съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР):
Европа инвестира в селските райони

6. Минерални води

Находища на минерални води има и в двете части от територията на МИГ.

В **община Аврен** се намира находище на минерална вода в „Район „Североизточна България“, подземни води от малмоваланжския водоносен хоризонт с температура по-висока от 20°C – област Варна, област Добрич, област Шумен“, в с. Близнаци, община Аврен, област Варна – сондаж № Р-70.

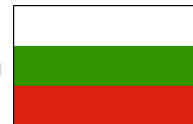
За сондажа е определена санитарно охранителна зона съгласно Заповед № РД-390/05.06.2017 г. за СОЗ на сондаж № Р-70 „Близнаци“ от район „Североизточна България“ – подземни води от малмоваланжския водоносен хоризонт с температура по-висока от 20°C-област Варна, област Добрич, област Шумен – изключителна държавна собственост. Температура на водата при Р-70 - „Близнаци“, с. Близнаци, община Аврен – 69,6°C. Сондаж № Р-70 „Близнаци“ е изграден 1982 г., с дълбочина 2398 м. За сондажа е извършена балнеологична оценка №45/02.12.2015 г.

На територията на общината се намира и сондаж Р-6 край село Царевци, като същият не е проучен към момента.

Минералните води на територията на **община Варна** са значителен природен ресурс с рекреационен, балнеоложки и термо енергиен потенциал. Водите се черпят от три водоносни хоризонта със стопанско значение. Подземните води от малмоваланжския хоризонт са с напорен характер и на много места се само изливат на повърхността. В гр. Варна температурата на тези води е около 50°C, в другите области от територията – по-ниска. Еоценският водоносен хоризонт е напорен. Температурата на водата е 11-12°C в зоната на подхранване и 26-36°C в района на Черноморското крайбрежие. Находищата от малмоваланжинския и еоценския водоносни хоризонти са изключителна държавна собственост и в общината са разкрити 37 броя сондажи – 29 броя за малмоваланжинския

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Проект BG06RDNP001-19.610-0104

„Разработване на интегрирана Стратегия за Водено от общностите местно развитие на местна инициативна група Аврен-Варна“
финансиран по административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ № РД50-140 от 20.04.2023 г.

по Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г.,
съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР):
Европа инвестира в селските райони

водоносен хоризонт и 8 броя за еоценския водоносен хоризонт. Действащите разрешения за водовземане от тези минерални води са 48 броя, като обектите са на територията на град Варна, к.к. „Св. Св. Константин и Елена“ и к.к. „Златни пясъци“, всички извън територията на МИГ. Самата община Варна е титуляр на 6 броя разрешения за водовземане.

С Решение №49/12.02.2019 г. на МОСВ се предоставя безвъзмездно за управление и ползване на участък от находище на минерална вода – изключителна държавна собственост – участък „Варна – област Варна, община Варна“ от находище 100 по приложение №2 към чл.14, т.2 от Закона за водите за срок до 01.01.2036 г. безвъзмездно на Община Варна. Район „Варненски басейн“ – подземни води от еоценския водоносен хоризонт към момента е разкрит с 8 сондажа и 37 броя водовземни съоръжения. Две от тях се намират на територията на МИГ - Р-82х Варна с. Константиново, и С-6х с Тополи.

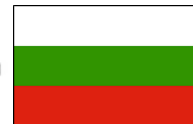
7. Полезни изкопаеми

Територията на МИГ Аврен-Варна може да се определи като бедна на полезни изкопаеми. Значение имат следните находища:

- Сарматски варовици – добиват се от Авренско плато и се използват предимно за облицовъчни материали.
- Инертни материали – край селата Китка, Садово и Дъбравино се добива пясък и чакъл за строителството.
- Лечебна кал – с важно значение за стопанското развитие е находището на лечебна кал във Варненското езеро, запасите, от която възлизат на около 2 000 000 куб. м. Плавателният канал „Варна – Девня“ застрашава находището от замърсяване, което ще е пагубно за свойствата на това природно богатство.
- Морско-езерни пясъци – от момента на прокопаване на канал 1 „море – езеро“ през 1976 г. в западната част на т. нар. „Остров“ се разработва кариера за пясъци от морско-езерен тип. Запасите са в пряка връзка с драгажните работи по

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Проект BG06RDNP001-19.610-0104

„Разработване на интегрирана Стратегия за водено от общностите местно развитие на местна инициативна група Аврен-Варна“
финансиран по административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ № РД50-140 от 20.04.2023 г.

по Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г.,
съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР):
Европа инвестира в селските райони

- поддръжката на навигационните параметри на фарватера за пристанище „Варна – запад“. Значително попълване с нови количества са възможни от удълбочаване на фарватера (за въглищното пристанище на ТЕЦ „Варна“) до дълбочина 15 м.
- Формовъчна пръст – представляват интерес запасите, установени над местността „Боровец“, които се използват за нуждите на машиностроенето. Находището на формовъчна пръст не е разработено.
 - Рудни залежи – като рудопроявления се определят следите от манган, установени в т.н. „Русларска свита“, където са установени три рудоносни хоризонта. Не са проучвани с цел промишлена експлоатация.
 - Газонаходища и газови извори – особено внимание заслужава метаново газово находище „Галата“, разработвано от 2003 г., със запаси около 1,5-2 милиарда куб. метра газ. Находището е установено на дълбочина 1000-1030 м. Според концесионния договор, количество на добивания газ възлиза на около 400 млн.м³ годишно. Според други източници, находището на природен газ „Галата“ може да осигурява около 1.42 млн.м³ газ на ден или около 10% от потребностите на българския пазар от природен газ. Газовите извори се срещат северно от Варненския залив.

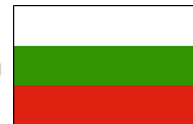
8. Изводи за потенциала на природните ресурси

Предимство на територията на МИГ е близостта до голям икономически център гр. Варна и до важни транспортни коридори, както и излазът на Черно море. Недостатък е, че нито едно от населените места и на двете общини на МИГ не е разположено на крайбрежието, вътрешната транспортна мрежа е ограничена, не са оползотворени възможностите за икономически връзки с града и курортите.

Разнообразните форми на релефа, мекият климат, почвеното многообразие и високият дял земеделски земи създават добри условия за развитие на селското стопанство. Голяма част от

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Проект BG06RDNP001-19.610-0104

„Разработване на интегрирана Стратегия за водено от общностите местно развитие на местна инициативна група Аврен-Варна“
финансиран по административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ № РД50-140 от 20.04.2023 г.

по Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г.,
съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР):
Европа инвестира в селските райони

територията е заета от равнина и се отглеждат зърнени и технически култури, а по долините на реките – трайни насаждения плодове и зеленчуци. Има ограничени условия за пасищно животновъдство. Природните ресурси, заедно със съществуващите традиции на местното население са предпоставка за развитие на модерно и ефективно земеделие. В района на Авренското плато и северната част на Варненското езеро има ерозия на почвите и свлачища, които пречат за земеделските дейности.

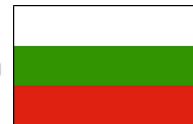
Значителният горски фонд може да бъде източник на икономически растеж на територията на МИГ чрез дървообработка и производство на различни продукти от дърво, добив и първична преработка на недървесни продукти (билки, гъби и диви плодове) и би допринесло за развитието на горското стопанство, което не се развива ефективно. Горите са ресурс и за развитие на туризма. Това изисква целенасочени действия за развитие и защита на горските територии.

Природните условия създават висок потенциал за развитие и на туризма. Наличието на добра плажна ивица и уникалният Камчийски резерват засега са оползотворени отчасти само чрез СОК „Камчия“, предимно за руски туристи. Водните ресурси – реките и язовирите са подходящи за отдих и риболов, горите и защитените зони и територии – за създаване на еко пътеки, на територията на МИГ има и минерални извори. Съчетанието от всички тези туристически ресурси предполага развитие на комплексен туризъм - летен морски туризъм, заедно с алтернативните му форми - екотуризм, балнео (здравен), както и селски, кулинарен, приключенски и др. видове туризъм.

Като цяло, на база климатичните ресурси, и двете части на МИГ за изключително подходящи за изграждане на ВЕИ от слънчева енергия - фотоволтаични централи и колектори за БВГ, тъй като и двете части на МИГ са в зона с продължително слънчево греене. Зоната на ветрови потенциал е по-скоро неблагоприятна, но не са изследвани докрай новите технологии за отделни ветрогенератори над определена височина. Създаването на ветро енергийни

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Проект BG06RDNP001-19.610-0104

„Разработване на интегрирана Стратегия за Водено от общностите местно развитие на местна инициативна група Аврен-Варна“
финансиран по административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ № РД50-140 от 20.04.2023 г.

по Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г.,
съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР):
Европа инвестира в селските райони

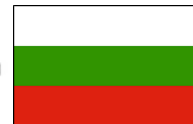
паркове, вкл. и такива използващи морския вятър е ограничено заради екологичните условия, както и е икономически неефективно засега.

Водните ресурси са значителни и достатъчни за осигуряване на питейно-битовото водоснабдяване и равновесието на екологичната система. Те обаче не се използват достатъчно ефективно за напояване (поливните площи са малко), за развитие на риболовния туризъм и за изграждане на ВЕИ, вкл. водите на морето, чиито потенциал не е проучен. Минералните води са значителен природен ресурс с рекреационен, балнеоложки и термоенергиен потенциал и също не се използват ефективно.

С оглед на горните изводи, в Стратегията за ВОМР за оползотворяване потенциала на природните ресурси на територията на МИГ Аврен-Варна следва да се подберат подходящи мерки от съответните допустими програми – предимно от СПРЗСР за развитие на земеделието, на горите и алтернативните форми на туризма, вкл. изграждане на ВЕИ като допълнителна дейност и дейности, насочени към опазване на околната среда. Могат да бъдат включени мерки и на ПКИП, насочени към пестене на ресурси и суровини и където е допустимо изграждането на ВЕИ.

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Проект BG06RDNP001-19.610-0104

„Разработване на интегрирана Стратегия за водено от общностите местно развитие на местна инициативна група Аврен-Варна“
финансиран по административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ № РД50-140 от 20.04.2023 г.

по Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г.,
съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР):
Европа инвестира в селските райони

II. ИНФРАСТРУКТУРНО РАЗВИТИЕ, СВЪРЗАНОСТ И ДОСТЪПНОСТ НА ТЕРИТОРИЯТА

Част от техническата инфраструктура не е допустима за финансиране чрез СВОМР (пътища и ВиК), но дава обща представа за състоянието на условията за живот на населението, възможностите на икономиката (те зависят и от транспортната свързаност), доколко се разхищават ресурси (вода и енергия), как състоянието на инфраструктурата се отразява и на опазването на околната среда - например, разбитите пътища и улици са причина за замърсяване на въздуха, а липсата на канализация за замърсяване на водите и почвите. Включената в анализа информация за „голямата“ инфраструктура е с цел пълно описание характеристиките на територията, както и е фактор за някои потенциални проблеми или предимства - пътищата за икономиката и туризма, ВиК системите за опазване на околната среда, енергийната мрежа за ВЕИ и т.н. „Малката“ инфраструктура попада в обхвата на СВОМР и може да бъде реновирана по различни мерки - улици, публични пространства, зелени площи и обекти за отдих, културна, образователна и общинска база и др., като основната цел е подобряване средата за живеене на местните хора.

1. Транспортна инфраструктура

Територията на МИГ Аврен-Варна е с относително добри пътно-транспортни връзки, както с областния център Варна, така и между населени места в района. Развити са автомобилния, железопътния и водния транспорт, в близост има и въздушен транспорт.

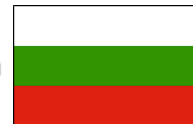
1.1. Пътен транспорт

Близко до територията на МИГ или през нея минават следните важни пътни трасета:

- Път I-9 – Дуранкулак – Малко Търново, който е и сухопътната връзка между Турция и Румъния.

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

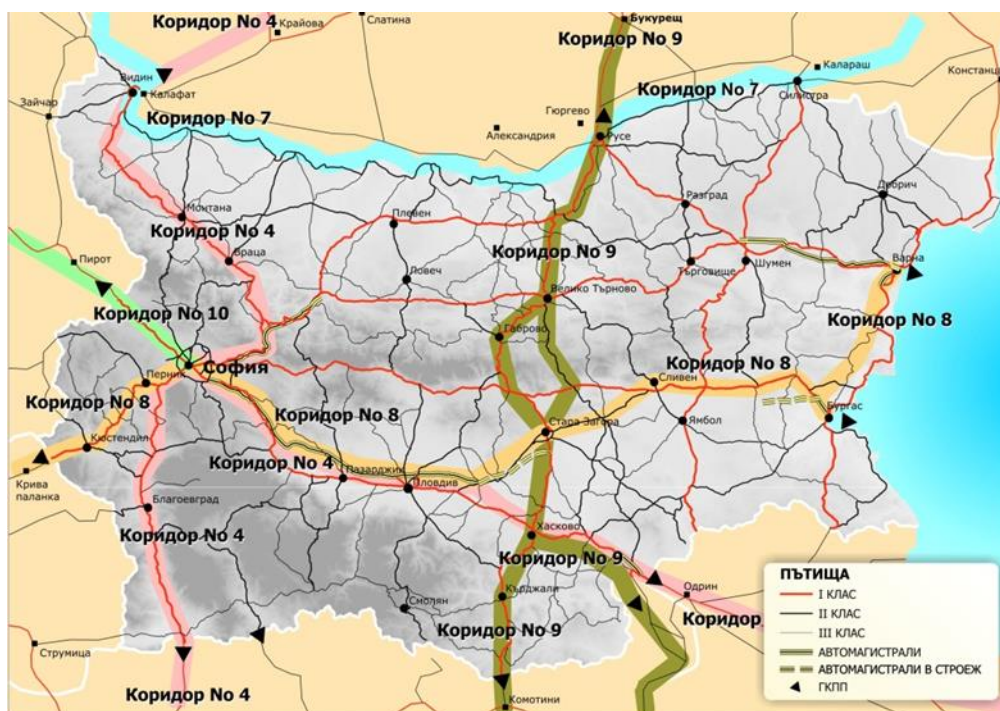
Проект BG06RDNP001-19.610-0104

„Разработване на интегрирана Стратегия за водено от общностите местно развитие на местна инициативна група Аврен-Варна“
финансиран по административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ № РД50-140 от 20.04.2023 г.

по Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г.,
съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР):
Европа инвестира в селските райони

- Магистрала „Черно море“ – Е-87 дублира път I-9 в участъка между гр. Варна и с. Звездица, в продължение на 12 км.
- Път I-2 – Варна – Русе, който тангира територията на МИГ, провежда интензивно движение от 1100 приведени единици на час, техническите му характеристики са добри и още дълго ще може да обезпечава безпроблемно трафика.

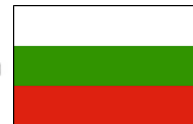
Фигура 2 Карта на Общоевропейските транспортни коридори на територията на България

И двете общини на МИГ се обслужват от части от пътища на Републиканската пътна мрежа и от общински пътища (бивша четвъртокласна мрежа и местни пътища). На територията на община Аврен минават участъци от 4 републикански пътя (един първокласен и три трети клас), а връзката между населените места, вкл. и с други общини се осъществява чрез 10 общински пътя. В община Варна републиканската пътна мрежа е представена от 7 участъка, а общинските пътища, засягащи територията на МИГ са три.

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Проект BG06RDNP001-19.610-0104

„Разработване на интегрирана Стратегия за Водено от общностите местно развитие на местна инициативна група Аврен-Варна“
финансиран по административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ № РД50-140 от 20.04.2023 г.

по Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г.,
съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР):
Европа инвестира в селските райони

Таблица 4 Републиканска пътна мрежа в община Аврен

№ на път	Наименование	Км през общината	Състояние
I-9	Дуранкулак-Варна-Бургас-Малко Търново	16,6	много добро
III-9006	Харамията – Здравец-Аврен-Синдел	24,7	добро
III-9042	Пчелник-Венелин-Садово-Бенковски	12,7	задоволително
III-9044	Долни Чифлик-Дъбравино-Юнак-Синдел- Тръстиково-Девня	14,8	задоволително
Общо км:		68,8	

Източник АПИ, 2024 г.

Най-важен е републикански път I-9, който свързва направлението север-юг близо до Черноморското крайбрежие. По цялото си протежение пътят съвпада с Европейски път E87. На територията на МИГ пътят пресича от изток на запад град Варна, минава по Аспаруховия мост, изкачва се на билото на Авренското плато и южно от село Звездица се свързва с автомагистрала „Черно море“ при нейния 9,2 км. Оттук пътят продължава на юг по платото, като минава през селата Приселци и Близнаци в община Аврен.

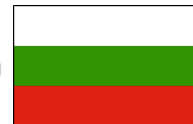
Републикански път III-9006 е третокласен, преминаващ изцяло по територията на община Аврен с дължина 24,7 км. Пътят се отклонява надясно при 121,7 км на път I-9 северно от село Приселци и се насочва на запад през Авренското плато, като минава през селата Здравец и Аврен, слиза от платото в долината на Провадийска река и в източната част на село Синдел се свързва с Републикански път III-9044 при неговия 11,4 км.

Републикански път III-9042 е третокласен път, който се отклонява от път III-904 в центъра на село Пчелник (Долни Чифлик) и се насочва на север. Пресича река Камчия и се изкачва на Авренското плато, преминава през селата Садово и Бенковски в Аврен и се свързва с Републикански път III-9006 при неговия 2,4 км.

Републикански път III-9044 също е третокласен, който започва при село Горен чифлик (община Долни Чифлик) и се насочва на север. Пресича река Камчия, минава през село

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Проект BG06RDNP001-19.610-0104

„Разработване на интегрирана Стратегия за Водено от общностите местно развитие на местна инициативна група Аврен-Варна“
финансиран по административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ № РД50-140 от 20.04.2023 г.

по Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г.,
съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР):
Европа инвестира в селските райони

Дъбравино, преодолява едва забележим вододел и при село Юнак достига долината на Провадийска река. Оттук пътят продължава надолу по долината на реката, минава през селата Синдел и Тръстиково, напуска долината на Провадийска река и в източната част на град Девня се свързва с Републикански път I-2.

Общинските пътища на територията на община Аврен осъществяват връзките между населените места, както и връзките с републиканските пътища. За разлика от републиканските пътища, които се поддържат от АПИ и са в сравнително добро състояние, общинските пътища се ремонтират от общинския бюджет, който често стига единствено за поддръжка и се разчита на реализирането на проекти.

Таблица 5 Общински пътища в община Аврен

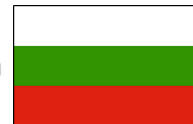
Номер	Наименование	км	Обслужвана община	Състояние
VAR2001	/I-9,Приселци-Старо Оряхово/-Близнаци-/VAR2002/	3,3	Аврен	Много добро
VAR2002	/I-9,Приселци-Старо Оряхово/-устие р. Камчия	4,6	Аврен	Задоволително
VAR2004	/III-9006/-Аврен-Садово-/III-9042/	5,7	Аврен	добро
VAR1003	/III-9044/-Синдел-Царевци-Граница общ.(Аврен-Провадия)-Житница-/III-9004/	6,3	Аврен Провадия	добро
VAR2005	/I-9,Приселци-Старо Оряхово/-Равна гара-Бенковски-/III-9042/	11,5	Аврен	задоволително
VAR2007	/VAR2005,Равна гора-Бенковски/-Китка-Круша	7,3	Аврен	задоволително
VAR2008	/III-9044,Дъбравино-Синдел/-Казашка река	3,1	Аврен	задоволително
VAR2050	/III-9004,Белослав-Падина/-Граница общ.(Белослав-Аврен)-м. Бялата вода-/III-9006/	2,3	Аврен, Белослав	лошо
VAR3006	/VAR2005,Равна гора-Бенковски/-Болярци	1,9	Аврен	задоволително
VAR3009	/III-9042,Садово-Бенковски/-Добри дол	1,5	Аврен	задоволително
Общо км:		47,4		

Източник АПИ, 2024 г.; ПИРО

Освен посочените по-горе пътища, на територията на общината има и 47 км местни пътища, които не са асфалтирани, но имат своето значение за нормалния живот на местното население.

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Проект BG06RDNP001-19.610-0104

„Разработване на интегрирана Стратегия за водено от общностите местно развитие на местна инициативна група Аврен-Варна“
финансиран по административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ № РД50-140 от 20.04.2023 г.

по Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г.,
съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР):
Европа инвестира в селските райони

На територията на община Варна минават седем участъка от Републиканската пътна мрежа, вкл. и две автомагистрала, като не всички обхващат територията на МИГ.

Таблица 6 Републиканска пътна мрежа в община Варна на територията на МИГ

№ на път	Наименование	Населено място
A2	Автомагистрала Хемус	Тополи
A5	Автомагистрала Черно море (дублира път I-9 в участъка между гр. Варна и с. Звездица)	Звездица
I-9	Дуранкулак-Варна-Бургас-Малко Търново	Звездица
I-2	Русе-Варна	не минава през МИГ
III-902	Оброчище-Кичево	не минава през МИГ
III-2008	Девня-Белослав- Варна	Покрай Казашко и Тополи
III-9004	Варна-Белослав-Провадия	Константиново

Източник АПИ, 2024 г.

Общинската пътна мрежа в община Варна почти се е сляла с уличната мрежа на града, като населените места и връзката с други общини се осъществява чрез 10 общински пътища. На територията на МИГ преминават само 3 от тях.

Таблица 7 Общински пътища в община Варна на територията на МИГ

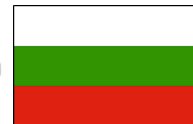
№ на път	Наименование	Населено място
VAR1080	/I-2,Девня-Варна/-Тополи-/III-2008/	Тополи
VAR1085	/III-9004,Варна-Константиново/-Звездица	Константиново, Звездица
VAR2092	/III-2008,Езерово-Варна/-Казашко	Казашко

Източник АПИ, 2024 г.

Трябва да се отбележи, че в община Варна и републиканските, и общинските пътища са с много по-натоварен трафик в сравнение с тези на община Аврен поради наличието на важни транспортни коридори, както и по-голямата промишлена дейност. Съответно поддръжката им е по-скъпа трябва да се ремонтират по-често.

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Проект BG06RDNP001-19.610-0104

„Разработване на интегрирана Стратегия за водено от общностите местно развитие на местна инициативна група Аврен-Варна“
финансиран по административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ № РД50-140 от 20.04.2023 г.

по Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г.,
съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР):
Европа инвестира в селските райони

1.2. Железопътен транспорт

Железопътния транспорт на територията на МИГ Аврен-Варна е много добре развит. През територията преминават две основни жп линии:

- жп линия № 2 „София Мездра – Горна Оряховица — Каспичан — Синдел — Варна”
- жп линия № 3 „Карнобат — Комунари — Синдел — Варна фериботна”

Ж. п. линията София – Варна осъществява връзка с всички направления за Северна България. Линията е изцяло електрифицирана и удвоена.

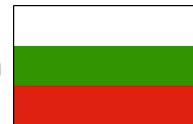
Трета главна жп линия „Карнобат – Синдел“ осъществява връзките на Североизточна България с Южна България и по същество се явява елемент на Общоевропейския транспортен коридор 8 в аспекта на неговата железопътна инфраструктура.

Гари и спирки:

- спирка Царевци на жп км 504+650 по жп линия №2;
- гара Синдел на жп км. 509+750 и по жп линия №2 (жп км 123+075 по жп линия №3). На гарата се извършва основно обработка на товарните влакове за направленията Горна Оряховица, Русе, Варна, Карнобат и Добрич;
- спирка Тръстиково на жп км 512+334 по жп линия №2;
- гара Юнак на жп км 118+210 по жп линия №3. В гара Юнак също има възможност за обслужване на товародатели.
- гара Тополи, която попада в транспортния район Езерово-Казашко, разполага с 4 коловоза с обща дължина 2 323 м.

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Проект BG06RDNP001-19.610-0104

„Разработване на интегрирана Стратегия за водено от общностите местно развитие на местна инициативна група Аврен-Варна“
финансиран по административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ № РД50-140 от 20.04.2023 г.

по Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г.,
съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР):
Европа инвестира в селските райони

В непосредствена близост до територията на МИГ Аврен-Варна работят две важни гари:

- Гарата на град Варна обслужва първата железопътна линия в страната. От гарата тръгват влакове в различни направления: местни влакове до Аспарухово и до градовете Карнобат, Бургас, Добрич и Шумен; междуградски влакове до София, Пловдив, Русе и Плевен; експресен влак до София. По протежение на северното крайбрежие на Варненското езеро минава последен участък от 11 км от трасето на железопътната линия София - Горна Оряховица - Варна. Гара Варна има общо 80 коловоза с обща дължина 30 149 м. Тя е предимно пътнически терминал, но обслужва и товарните влакове от пристанищните площадки на пристанище Варна - Изток.
- ЖП гара Варна – Запад е товарна и техническа гара, като се очаква да бъде разширена до с. Тополи.

1.3. Достъп до воден транспорт

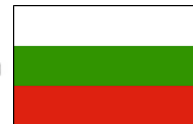
Непосредствен до територията на МИГ Аврен-Варна функционира най-голямото българско пристанище за сухи товари – пристанище Варна, като част от свързаните с него обекти и съоръжения се намират на територията на МИГ.

Пристанище Варна е вратата на България към Черноморския регион и световните океани. Пристанището има директна фериботна и ро-ро връзка с Русия, Грузия и Украйна, а чрез ж. п. линията Русе - Варна и с европейския коридор Рейн-Майн-Дунав. Понастоящем една четвърт от товаропотока за и от България минава през пристанище Варна.

Разположено е върху голяма територия с обща дължина около 30 км - от Варненският залив до Девненската низина и попада в три общини - Варна, Белослав и Девня и се състои от няколко териториално обособени пристанищни терминали, между които са: „Варна-изток“; „Варна-Запад“, Петрол, Леспорт, Железопътен фериботен терминал, ТЕЦ-Езерово. Освен

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Проект BG06RDNP001-19.610-0104

„Разработване на интегрирана Стратегия за Водено от общностите местно развитие на местна инициативна група Аврен-Варна“
финансиран по административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ № РД50-140 от 20.04.2023 г.

по Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г.,
съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР):
Европа инвестира в селските райони

съоръженията, собственост на Пристанище Варна - ЕАД, съществуват редица други съоръжения, притежавани и експлоатирани от други организации.

Пристанище Варна ЕАД оперира 36 корабни места (в т.ч. едно пасажерско корабно място), обща дължина на кея - 5 775 м, 41 340 кв. м. закрыта складова площ, 419 547 кв. м. открита складова площ. Горните данни не включват мощностите на терминалите Леспорт, Петрол и Пристанищния железопътен фериботен терминал. През терминалите се обработват основните количества цимент, клинкер, торове, калцинирана сода и зърно и др.

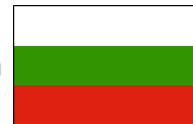
Терминал Варна-изток е за обработка на генерални и насипни товари, контейнери и за обслужване на пътници. Разположен в центъра на гр. Варна, той разполага с 13 корабни места за претоварна дейност с обща дължина на кейовете 2 345 м. Разполага с 73 154 кв.м открита и 35 340 кв. м закрыта складова площ. В експлоатация са 24 бр. различни пристанищни кранове с товароподемност от 10 до 84 т. Максималното газене на корабите, които могат да използват пристанището, е 11.5 м. Достъпът за товарно автомобилно движение до терминала е силно затруднен.

„**Ферибот Варна**“ е уникално инженерно съоръжение в Черно море, което съществено обогатява технологичните възможности на Пристанище Варна. С влизането в експлоатация на линията Иличовск - Варна - Потти/Батуми, Варна се превърна във важен логистичен център на най- късия път между Европа и Азия с възможности за преработка на 3,5 млн. тона товари годишно от фериботната връзка. Във Варна единствено има специализирано съоръжение за смяна на коловозите на вагоните от европейския стандарт на стандарта на страните от Руската федерация.

Сухо пристанище Варна е складова база, която е част от терминал Варна-изток. Разположена е на северния бряг на Варненското езеро на около 4 км западно от терминал Варна-изток с 6 покрити метални склада с обща площ 14 400 кв.м и открита складова площ около 60 000 кв. м. Свързано е с добри пътни и ж.п. връзки.

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Проект BG06RDNP001-19.610-0104

„Разработване на интегрирана Стратегия за Водено от общностите местно развитие на местна инициативна група Аврен-Варна“
финансиран по административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ № РД50-140 от 20.04.2023 г.

по Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г.,
съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР):
Европа инвестира в селските райони

Петролната база Варна е разположена на североизточния край на острова между двата канала (стария и новия) и разполага с 3 пирса за претоварване на нефт и нефтопродукти за кораби до 25 000 БРТ, до 20 000 БРТ и до 5 000 БРТ.

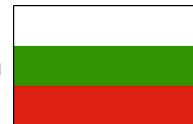
Терминал „Леспорт“ е изграден на северния бряг на Варненското езеро, западно от гара Тополите. То е проектирано за обработка на 1,5 млн. т. годишно дървен материал. Разполага с 3 кея, с дълбочина 8,75 м; 5 бр. 10 тонни пристанищни крана и един 10 тонен специален складов претоварач, има удобни пътни и Ж.П. възли. Предвижда се разширяване на терминал „Леспорт“ с 13 ха.

На територията на община Варна се намират и няколко по-малки пристанища със специално предназначение, а именно:

- „Материално-техническа база“ на „СТФ“ АД е пристанище за местодомуване и ремонтно-възстановителни работи на драгажна, краново-подемна, буксирна и водолазна техника;
- Пристанището на „Булярд“ - Варна е предназначено за корабостроителна и кораборемонтна дейност;
- Пристанище на „МТГ – Делфин“ АД е пристанище за кораборемонт;
- Пристанище „ПЧМВ“ поддържа техника за опазване на околната среда – най-вече за извършване на почистване на морето от замърсявания. Към момента и терминал за обществен транспорт;
- Пристанище „Одесос ПБМ“ е за строителство и ремонт на плаващи съоръжения. Към момента и терминал за обществен транспорт;
- „Марианопол“ е с предназначение за корабостроене, кораборемонт и нарязване на кораби, и други плавателни средства на скрап;
- Пристанище „ТЕРЕМ КРЗ Флотски арсенал“ е пристанище, извършващо кораборемонтна дейност.

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Проект BG06RDNP001-19.610-0104

„Разработване на интегрирана Стратегия за водено от общностите местно развитие на местна инициативна група Аврен-Варна“
финансиран по административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ № РД50-140 от 20.04.2023 г.

по Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г.,
съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР):
Европа инвестира в селските райони

През годините Морска гара е обслужвала ежегодно над 20 хил. круизни пътници и около 30 круизни кораба. През последните няколко години броят им рязко намаля поради влошена геополитическа обстановка в Черно море, както и поради пандемичната обстановка с COVID-19.

1.4. Достъп до въздушен транспорт

В непосредствена близост до Северната граница на МИГ Аврен-Варна, западно от гр. Варна, се намира летище Варна. Летището е с площ 2414 дка, разполага с 5 пътеки за рулиране и 24 самолетни стоянки за машини. Пистата има дължина 2500 м и ширина 55 м. Летището е едно от трите международни летища в страната с целогодишна експлоатация.

През пролетта на 2012 г. е пусната изцяло реновирана писта на летището, а през 2013 г. е открит и Терминал 2. Той е разположен на площ от 2000 кв. м, което е близо 3 пъти повече от площта за обслужване от досегашния Терминал 1. Разполага с 25 чек-ин гишета, обширни зони за пристигащи и заминаващи пътници, модерни системи за обслужване на пътници и багаж, атрактивни зони и комфортни открити пространства. Летището разполага с модерно навигационно оборудване и осъществява връзка до повече от 100 дестинации в 57 страни. Полетите са предимно чартърни международни. След тях по значимост са международните редовни полети, вътрешните редовни полети до София, товарните чартърни полети полетите с общо предназначение.

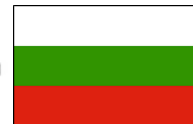
2. Енергийна инфраструктура и ВЕИ

2.1. Енергийна инфраструктура

Енергийната инфраструктура на територията на МИГ е част от енергийната система на страната. Електроснабдяването се осигурява от разположените на територията на двете общини подстанции. Община Аврен се захранва от подстанция „Тръстиково“ (110 / 20 kV) с инсталирана мощност 16 MVA, както и от подстанции „Лазур“ и „Старо Оряхово“.

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Проект BG06RDNP001-19.610-0104

„Разработване на интегрирана Стратегия за водено от общностите местно развитие на местна инициативна група Аврен-Варна“
финансиран по административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ № РД50-140 от 20.04.2023 г.

по Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г.,
съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР):
Европа инвестира в селските райони

Основен източник на захранване в община Варна е откритата разпределителна уредба (ОРУ) 110 kV на ТЕЦ „Варна“ (на територията на община Белослав) до три основни подстанции - „Север“, „Запад“ и „Лазур“. За подобряване сигурността на захранване на града се налага след разширението на П/ст „Каварна“ да се изградят двата електропровода АСО400 до гр. Варна предвидени в програмата на НЕК. Изградени са 11 подстанции за трансформиране на напрежението 110kV/20kV/10kV

Подстанциите се нуждаят от непрекъсната поддръжка и обновяване на оборудването за подобряване сигурността на ел. захранване по програма на електроразпределителното дружество.

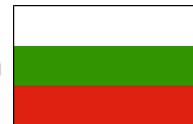
Мрежата средно напрежение (20 kV) осигурява нормално захранване на всички населени места. Проблем обаче е недоброто техническо състояние на мрежата ниско напрежение – въздушна, с недостатъчна преносна възможност. В допълнение, в част от населените места на община Аврен (Синдел, Близнаци, Приселци) се очаква с развитието на местната икономика и туристическите услуги да се появи необходимост от изграждане на нови трафопостове, които да осигурят допълнителна мощност и стабилно захранване.

До момента за община Аврен няма определен с лиценз от ДКЕР доставчик на газ разпределителна услуга. Няма и проявен сериозен интерес към изграждането на мрежа за промишлено и битово газоснабдяване. Причината за това са нуждата от големи инвестиции и очакваната нерентабилност, обусловени от разпръснатостта на населените места, относително малкия брой жители в селата и липсата на големи промишлени консуматори на територията на общината.

В същото време обаче в съседни общини (Варна, Девня, Белослав) върви процес на газификация и с оглед близостта на някои от населените места от общината може да се очаква, че в недалечно бъдеще инвеститорите биха проявили съответен интерес.

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Проект BG06RDNP001-19.610-0104

„Разработване на интегрирана Стратегия за водено от общностите местно развитие на местна инициативна група Аврен-Варна“
финансиран по административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ № РД50-140 от 20.04.2023 г.

по Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г.,
съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР):
Европа инвестира в селските райони

2.2. Възобновяеми енергийни източници

Възобновяемите енергийни източници (ВЕИ), комбинирани с рационалното използване на енергията, се считат за най-доброто разрешение на проблемите, свързани със сигурността на енергийните доставки, намаляване на разходите при растящите цени и осигуряване независимост на фирмите и домакинствата. Ползата от ВЕИ за опазване на околната среда е безспорно – намаляват се вредните емисии и се пестят ресурси, основен е приносът им и към устойчивото развитие на икономиката.

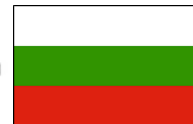
След 2021 г. в България отново започва бързото изграждане на ВЕИ, главно на фотоволтаични централи. Стимул са европейските програми и цените на енергията, които достигат рекордни нива през 2022 г., както и по-ниските инвестиции заради напредването на технологиите. Другите типове ВЕИ се развиват по-бавно. По-голямата част от вятърните централи са изградени до 2013 г., пак поради преференциалните условия тогава, а основната част от водните мощности – големите ВЕЦ, са построени преди 1999 г., изискват огромни вложения и имат редица екологични ограничения.

По данни на АУЕР, в страната има инсталирани 12 806 броя ВЕИ, с обща мощност 6 718,6 MW. От тях 11 594 (98,5%) използват слънчева енергия, като мощността им е 53,17% от общата произведена от ВЕИ енергия. 35,3% се произвежда от 278 ВЕИ на водна енергия, 193 са вятърни, а останалите спадат към другите възобновяеми източници (биогаз, сметищен газ, отпадъци, дървесина, луга и др.). Още през 2022 г. слънчевата енергия измества водната като дял сред възобновяемите източници във ВЕИ микса на страната, като делът ѝ продължава да се увеличава и през следващите две години. До декември 2024 г. нови ФЕЦ са изградени в 226 от 265-те общини.

Област Варна, макар и развит икономически център е със сравнително малко ВЕИ – общо 202 и е на 17-то място сред всички области в страната по брой ВЕИ. Най-много ВЕИ има в област Плевен (1414), Стара Загора (910) и Хасково (844). Общините в областта също се

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Проект BG06RDNP001-19.610-0104

„Разработване на интегрирана Стратегия за Водено от общностите местно развитие на местна инициативна група Аврен-Варна“
финансиран по административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ № РД50-140 от 20.04.2023 г.

по Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г.,
съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР):
Европа инвестира в селските райони

представят слабо, макар че повечето са в зоната на продължително слънчево греене. Най-много обекти има в общините Варна (предимно в градската част извън територията на МИГ), Аксаково и Провадия.

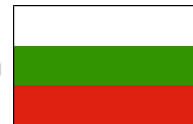
Таблица 8 ВЕИ в област Варна по общини

Община	Вид ВЕИ	Енергийни обекти (бр.)	Инсталирана мощност (MW)
Аврен	Слънчева енергия	6	5.109700
Общо:		6	5.109700
Аксаково	Вятърна енергия	1	0.450000
	Слънчева енергия	21	1.624915
Общо:		22	2.074915
Белослав	Слънчева енергия	4	0.161700
Общо:		4	0.161700
Бяла	Слънчева енергия	6	0.600000
Общо:		6	0.600000
Варна	Слънчева енергия	97	5.556160
Общо:		97	5.556160
Ветрино	Слънчева енергия	4	0.135000
Общо:		4	0.135000
Вълчи дол	Слънчева енергия	19	2.048740
Общо:		19	2.048740
Девня	Слънчева енергия	1	4.804000
Общо:		1	4.804000
Долни чифлик	Слънчева енергия	5	0.209520
Общо:		5	0.209520
Дългопол	Водна енергия	1	1.183000
	Слънчева енергия	5	0.207370
Общо:		6	1.390370
Провадия	Слънчева енергия	22	4.933630
Общо:		22	4.933630
Суворово	Вятърна енергия	1	60.000000
	Слънчева енергия	9	0.486770
Общо:		10	60.486770
Общо:	Слънчева енергия	199	25.877505
	Вятърна енергия	2	60.450000
	Водна енергия	1	1.183000
Общо:		202	87.510505

Източник АУЕР, 2024 г.

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Проект BG06RDNP001-19.610-0104

„Разработване на интегрирана Стратегия за Водено от общностите местно развитие на местна инициативна група Аврен-Варна“
финансиран по административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ № РД50-140 от 20.04.2023 г.

по Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г.,
съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР):
Европа инвестира в селските райони

В община Аврен най-използваният ресурс до този момент е биомасата във вид на дърва за отопление чрез директно изгаряне в примитивни печки, с нисък КПД, като около 60% от домакинствата се отопляват по този начин, а добивът на дърва за огрев е недостатъчен и се налага внос от други райони. Част от обществените сгради също се отопляват на дърва. Като източник на ВЕИ в общината се използва и енергията на слънцето чрез изграждане на фотоволтаици и колектори за БВГ върху сградите. До момента има изградени 6 ФЕЦ на територията, като едната представлява голям фотоволтаичен парк.

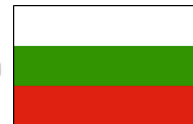
В община Варна отново най-много се използва биомаса под формата дървесина за директно изгаряне за отопление или за преработена под формата на пелети, както и слънчева енергия под формата на БГВ и фотоволтаични системи. На места в общината има ВЕИ от геотермална енергия - термопомпени инсталации за отопление на сгради и аеротермална енергия - термопомпени инсталации на въздух. На територията на МИГ в частта на община Варна има ВЕИ само от слънчева енергия – общо 8, като 3 от тях са току-що въведени в експлоатация.

Таблица 9 ВЕИ на територията на МИГ Аврен-Варна

Населено място	Вид ВЕИ	Енергиен обект	Мощност (MW)	Дата на въвеждане
Община Аврен				
Аврен	Слънчева енергия	ФЕЦ Аврен Даниел Леон Марак	0,03 MW	03.06.2013 г.
Близнаци	Слънчева енергия	ФЕЦ КК Камчия – 1 Красимир Недялков	0.015 MW	20.7.2023 г.
Близнаци	Слънчева енергия	ФЕЦ КК Камчия Красимир Недялков	0.015 MW	20.7.2023 г.
Близнаци	Слънчева енергия	ФЕЦ Близнаци – Варна Цоньо Цонев	0,03 MW	17.9.2021 г.
Приселци	Слънчева енергия	ФЕЦ Приселци АРТ СТОУН ООД	0,0297 MW	19.10.2021 г.
Равна гора	Слънчева енергия	ФЕЦ Равна гора ИНТЕРСОЛАР ВАРНА АД	4,990 MW	08.03.2011 г.
Общо въведена мощност			5,109700	
Общо произведена енергия за 2024 г.			6 214.029000	

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Проект BG06RDNP001-19.610-0104

„Разработване на интегрирана Стратегия за водено от общностите местно развитие на местна инициативна група Аврен-Варна“
финансиран по административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ № РД50-140 от 20.04.2023 г.

по Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г.,
съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР):
Европа инвестира в селските райони

Селата от община Варна в МИГ				
Казашко	Слънчева енергия	ФЕЦ Казашко Валентин Николаев Фердов	0.005 MW	01.04.2014 г.
Тополи	Слънчева енергия	ФЕЦ Тополи – Ачмите Белдо Кънстракшънс ЕООД	0,03 MW	3.1.2024 г.
Тополи	Слънчева енергия	ФЕЦ Тополи-1 БОН МАРИН ХОЛДИНГ АД	0,0288 MW	12.10.2020 г.
Тополи	Слънчева енергия	ФЕЦ Тополи Недялко Недялков	0.01 MW	26.2.2020 г.
Тополи	Слънчева енергия	ФЕЦ Тополи-Йордан Николов Георги Иванов	0.012 MW	5.4.2022 г.
Тополи	Слънчева енергия	ФЕЦ Тополи 3 БОРЯНИ-08 ЕООД	0.08 MW	25.1.2024 г.
Тополи	Слънчева енергия	ФЕЦ Тополи 4 ЕКАРИСАЖ-ВАРНА ЕООД	0.05 MW	20.2.2024 г.
Константиново	Слънчева енергия	ФЕЦ Константиново ДЕНИСЛАВ ЕАД	0,012 MW	13.2.2025 г.
Общо въведена мощност			0,2278000	
Общо произведена енергия за 2024 г.			0,1908000	

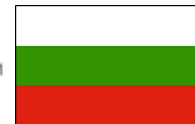
Източник АУЕР, 2024 г.

Повечето слънчеви централи са на предприятия за собствено ползване и с малък капацитет. Фотоволтаичният парк в землището на с. Равна гора, община Аврен е изграден на обща площ от 309 дка, от които 200 дка са използвани за разполагането на фотоволтаични модули с инсталирана мощност 4,99 MWp. Негов инвеститор е Интерсервиз Узунови, а ЕРС контрактор е ИНТЕРСОЛАР ВАРНА АД. При построяването на СОК „Камчия“ сградите са оборудвани с БГВ – 612 броя, а на общински сгради през 2013 г. са монтирани 12 броя БГВ. Налични са единични бройки БГВ на частни жилища, предимно в при черноморските населени места на общината. В община Варна също масово се ползват БГВ върху покривите на сгради, предназначени за отдых и почивка.

На територията на МИГ Аврен-Варна има условия за ефективно изграждане на ВЕИ както на база климатичните особености и природните ресурси, така и на база ресурсите на селското и горско стопанство, промишлеността и отпадъците (които засега не се използват).

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Проект BG06RDNP001-19.610-0104

„Разработване на интегрирана Стратегия за водено от общностите местно развитие на местна инициативна група Аврен-Варна“
финансиран по административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ № РД50-140 от 20.04.2023 г.

по Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г.,
съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР):
Европа инвестира в селските райони

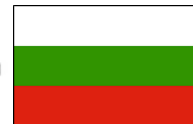
С най голям потенциал за територията на МИГ е определена **слънчевата енергия**. И в двете общини има средно годишно около 2 300 слънчеви часа, като през месец юли те са 333, а през месец декември – 74 часа. Годишната сумарна слънчева радиация е 361 ккал/см^2 , а годишният радиационен баланс е 152 ккал/см^2 . Съществува значителен капацитет от покривни площи и открити площи за усвояване на този енергиен ресурс и особено изграждане на малки ВЕИ за собствено ползване от предприятия и стопанства. За присъединяване на новите мощност има възможност да се използва съществуващата мрежа чрез реконструкция, а също и изграждане на нова подстанция 110/20 kV, за изнасяне на произведената ел. енергия до големите консуматори.

По отношение на ВЕИ от **вятърна енергия**, територията на МИГ попада в зона Б от схематичното разделение (среден потенциал). В зона Б средната многогодишна скорост на вятъра се изменя от 2 до 4 м/сек. Зоните обаче са определени преди повече от 20 години и на база измервания на височина 10 м от земната повърхност. На височина над 50 м ветровият потенциал е два пъти по-голям и новите технологии позволяват строежа на единични ветрогенератори с добра ефективност. Ветровият потенциал на територията на МИГ е достатъчен за изграждане на малки ветрови ферми в крайбрежната ивица. Интерес представлява използването на морския вятър, което се явява по-широкомащабно и по-голямо предизвикателство, отколкото използване вятъра на сушата. Пречки за използването на енергията от вятъра обаче са забраната за осъществяване на стопанска дейност в защитените територии, забраната за изграждане на вятърни електроцентрали на отстояние по-малко от 500 метра от границите на урбанизираната територия, особено курортите, както и скъпите пред проектни проучвания.

Анализът на **водните ресурси** на територията на МИГ показва, че съществуващите реки и водни басейни не са подходящи за добив на значими количества електроенергия от ВЕЦ. Възможно е изграждане на малки ВЕЦ, но е икономически необосновано и свързано с редица екологични забрани. Потенциал съществува в използването на геотермалната

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Проект BG06RDNP001-19.610-0104

„Разработване на интегрирана Стратегия за водено от общностите местно развитие на местна инициативна група Аврен-Варна“
финансиран по административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ № РД50-140 от 20.04.2023 г.

по Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г.,
съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР):
Европа инвестира в селските райони

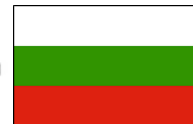
енергия на минералните извори директно за отопление. Те обаче са силно ограничени от разположението на сградите - възможен ползвател са сградите находящи се в близост до изворите, тъй като в противен случай топлинните загуби за транспортиране на флуида ще са много големи. Дълбоки сондажи с термална вода с температура до 55°C създават възможност за изграждане на термопомпени инсталации. Същественото е, че коефициентът на използване на геотермалния източник може да надхвърли 90%, което е недостижимо при другите технологии. Амортизационният период на съоръженията е около 30 години, докато използването на енергоизточника може да продължи в пъти повече. За осъществяването на такива проекти поради високата цена на инвестициите е подходящо да се използват публично-частни партньорства. Като цяло съществуват някои административни и юридически неясноти свързани с правата на ползване на минералните води, търговски отношения и др.

Друг възможен източник на енергия на територията на МИГ Аврен-Варна е **биомасата и биогоривата**. Биомасата включва дървесина, отпадъци от земеделските култури или специално отглеждани енергийни култури, отпадъци от животновъдството и др. Основните енергийни култури, използвани като суровина за производство на биоетанол са захарното цвекло, пшеницата и царевичката, а за биодизел – рапицата и слънчогледа. Климатичните и агрометеорологични условия за производство на голяма част от тези култури на територията са благоприятни. Въпреки това, на територията на общината няма производители на биомаса и биогорива. Пречка за използване на биомаса от отпадъци на селскостопански продукция – стъбла, слама и др., както и от животински тор, са маломерните стопанства, които не могат да осигурят нужните количества. Технологиите също са скъпи и затова подобни централи са малко в цялата страна.

Основните пречки за реализиране на ВЕИ проекти на територията на МИГ Аврен-Варна са висока цена на инвестициите във ВЕИ, все още дълъг срок на възвращаемост, ниски цени на изкупуване на електрическата енергия, произведена от ВЕИ, липса на систематизирани

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Проект BG06RDNP001-19.610-0104

„Разработване на интегрирана Стратегия за Водено от общностите местно развитие на местна инициативна група Аврен-Варна“
финансиран по административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ № РД50-140 от 20.04.2023 г.

по Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г.,
съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР):
Европа инвестира в селските райони

данни за местния потенциал на ВЕИ, липса на достатъчно познания за приложими ВЕИ технологии и др. Съществуват и редица нормативни ограничения, между които наличие на защитени територии, защитени зони и природни местообитания, пътища на мигриращи птици, висококатегорийни плодородни земи, законодателни ограничения в областта на управлението на водите и др.

Но трябва да се отбележи и проблемът, че не само у нас, но и в целия ЕС, вече се наблюдава свръх предлагане на фотоволтаична електроенергия, което през летните месеци нерядко води до нулеви или дори отрицателни цени на тока, добит по този начин и съответно до загуби на производителите. Проблемът се задълбочава и от по-високите разходи за балансиране на електроенергийния микс, в случаите когато тези централи произвеждат много повече (или по-малко) от търсените количества. Новата методика на КЕВР за определяне на цените на балансиращата енергия води до разходи за балансиране на излишъци от порядъка на хиляди левове за мегават/час. По тази причина вероятно изграждането на ВЕИ за продажба на ток ще се ограничи, като ще бъдат насърчавани само ФЕЦ за собствено ползване, които ще намаляват разходите за енергия.

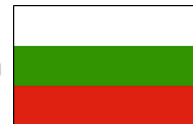
Мерките на СВОМР, по които е допустимо изграждането на ВЕИ за собствени нужди (само като допълнителна дейност) са от СПРЗСР и ПКПП и са насочени към бизнеса (стопанства и предприятия). Съчетаването с мерки, приложени от общините по други програми извън ВОМР би осъществило интегрирания подход в това отношение.

2.3. Улично осветление

Разходите за поддръжка на улично осветление са сериозен компонент в общинските бюджети като непрекъснато се увеличават. С обновяването на осветителите се очаква тези разходи да намалят значително.

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Проект BG06RDNP001-19.610-0104

„Разработване на интегрирана Стратегия за водено от общностите местно развитие на местна инициативна група Аврен-Варна“
финансиран по административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ № РД50-140 от 20.04.2023 г.

по Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г.,
съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР):
Европа инвестира в селските райони

Изграждането на системата за улично осветление на територията на МИГ Аврен-Варна е започнало преди повече от 80 години, като към момента е изградено осветление във всички населени места. Тя представлява съвкупност от захранващи източници, разпределителна електрическа мрежа, стълбови линии и арматура, както и различни типове осветителни тела. Осветителите са монтирани на стоманобетонни стълбовена електроснабдителната мрежа на специални рогатки над въздушната мрежа, както и на стоманени стълбове с отделна подземна кабелна мрежа.

В началото на века започва въвеждането на нови модели улични осветители с подобрени оптични показатели и натриеви лампи високо налягане (НЛВН) с мощности 50, 70, 100, 150 и 250W.

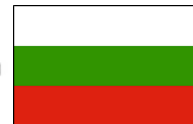
През последните години по системата за улично осветление са извършвани основно възстановителни дейности, при които старите осветители се подменят с LED, основно със средства от общинските бюджети.

На цялата територия на МИГ Аврен-Варна е необходимо подмяна на старите лампи със съвременни светодиодни осветители, като бъде инсталирана и автоматизирана система за управление и мониторинг и възобновяеми енергийни източници. Чрез системата осветителите се управляват дистанционно от софтуер, който позволява пълен контрол и мониторинг на осветителната уредба в реално време, включително и подробен анализ на системните дейности, проследяване и отчитане на разхода на електрическа енергия на всяко осветително тяло.

В тази връзка на 18.08.2023 г. Община Аврен стартира изпълнението на проект „Рехабилитация и модернизация на системите за външно изкуствено осветление на част от населени места в Община Аврен“, финансиран по Националния план за възстановяване и устойчивост - 702 801.95 лв. Проектът следва да приключи на 31.03.2025 г.

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Проект BG06RDNP001-19.610-0104

„Разработване на интегрирана Стратегия за водено от общностите местно развитие на местна инициативна група Аврен-Варна“
финансиран по административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ № РД50-140 от 20.04.2023 г.

по Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г.,
съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР):
Европа инвестира в селските райони

3. Водоснабдителна и канализационна инфраструктура

3.1. Водоснабдяване

Съгласно данните от „ВиК – Варна“ ООД, всички населени места на територията на МИГ Аврен-Варна са водоснабдени (присъединени) на 100%.

Единадесет населените места от община Аврен получават питейна вода от местни водоизточници. В останалите села на територията на МИГ Аврен-Варна, както и в курортен комплекс „Камчия“, водоснабдяването се извършва основно от водоизточници извън територията и чрез следните водовземни групи:

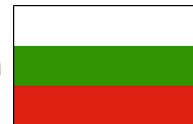
Деривация „Китка – Варна“ е построена е през 1975 г. с обща дължина 102,5 км. Деривацията се състои от поредица от гравитачни участъци и дюкери, изградени от различни материали и големина на водопроводите, преминаващи през територията на общините Бяла, Дългопол, Долни Чифлик, Провадия, Аврен, Девня, Белослав и Варна. Оразмерена е за 2400 л/с. Захранва се от язовир „Камчия“ и осигурява питейно-битовото водоснабдяване на населени места от гореизброените общини.

Девня – Варна, II-ри и III-ти етап с водоизточници „Девненски извори“ – водоснабдява гр. Девня и гр. Варна, и попътните селища от гр. Девня до гр. Варна. с общ капацитет – 2000 л/сек.

Язовир „Цонево“ – за аварийно водоснабдяване на гр. Варна и селищата от Варненска област, през 2003 г. е построена ПС „Цонево“, която се захранва от язовир „Цонево“ и включва водите в дюкер №15 на деривация „Китка - Варна“. Капацитетът е 1000 л/сек. Водите от язовир „Цонево“ могат да се използват за питейно-битово водоснабдяване само при аварийна ситуация, обявена от компетентните органи.

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Проект BG06RDNP001-19.610-0104

„Разработване на интегрирана Стратегия за водено от общностите местно развитие на местна инициативна група Аврен-Варна“
финансиран по административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ № РД50-140 от 20.04.2023 г.

по Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г.,
съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР):
Европа инвестира в селските райони

Изградени са и водоеми с различна вместимост според населението на селата и водопотреблението.

От баланса на водопотреблението е видно, че основен недостиг на вода има в селата Здравец и Бенковски, Аврен и Садово. В последните три населени места през 2022 г. е въведен временен режим на водоснабдяване със заповед на кмета и по предложение на ръководителя на ЕТР. Община Аврен е предприела действия по осигуряване на алтернативен вариант, включващ изграждане на сондаж /тръбен кладенец/ в село Садово, върху имот общинска собственост, който съгласно направени предварителни проучвания ще осигури необходимите водни количества с дебит от 3,0 до 5,0 л/сек. за село Садово, като това няма да налага подаване на втора връзка от черпателен водоем на ПС „Аврен“.

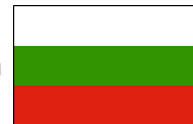
В общинския център с. Аврен наличното и необходимото количество се различават незначително и също се чувства недостиг на питейна вода. Недостигът води до въвеждане на режим на водоподаване в тези населени места, особено през лятото, когато в резултат на активния земеделски и туристически сезон водопотреблението нараства значително. Решаването на тези проблеми изисква изграждане на допълнителни водоснабдявания или магистрални водопроводи с голяма дължина.

В някои населени места са констатирани отклонения по физико-химичните показатели на питейната вода през 2021г. съгласно данни от мониторинга на ВиК-Варна ООД и РЗИ-Варна. Отклонения по показател нитрати и калций са регистрирани в Аврен, Бенковски и Здравец. Превишено е нивото на манган в Равна гора, Китка, Приселци и Болярци, на желязо – в Близнаци и Приселци, на натрий – в Садово.

Констатираната причина е водочерпене от ПВТ в лошо хим. състояние, а за наличието на калций – тежки, глинести почви и плитки водоизточници.

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Проект BG06RDNP001-19.610-0104

„Разработване на интегрирана Стратегия за водено от общностите местно развитие на местна инициативна група Аврен-Варна“
финансиран по административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ № РД50-140 от 20.04.2023 г.

по Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г.,
съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР):
Европа инвестира в селските райони

Липсата на средства за превантивна поддръжка и навременна подмяна през годините са довели до значително влошаване състоянието на водопроводните системи. По-голямата част от тях трябва да бъдат по-скоро подменени, отколкото ремонтирани, вземайки предвид количеството на загубите и броя на необходимите поправки, както и съвременните изисквания към материалите, от които се изграждат водопроводните мрежи.

Основната част от водоснабдителната мрежа е въведена в експлоатация преди 1980 г., което допринася за незадоволителното ѝ състояние, изразяващо се в голям процент на загуби на вода – между 60 и 70% което е високо, но е около средното за страната и СИР. Същевременно, средното ниво на общите загуби на вода в страните-членки на ЕС е около 20%.

3.2.Канализация

Територията на МИГ Аврен-Варна изостава по показателя „дял на населението, свързано към канализационната мрежа“ в сравнение с областно, регионално и национално ниво.

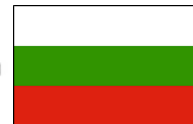
Канализационната система е частично развита само на територията на курортен комплекс „Камчия“ и с. Тополи.

ПСОВ – Камчия е въведена в експлоатация от 1983 г. ПСОВ работи със съоръжения за механично и биологично пречистване на водите без възможност за снижаване на показателите общ фосфор и общ азот. ПСОВ – Камчия е била проектирана да събира и пречиства отпадъчните води не само на КК Камчия, но и от бъдещите комплекси в землището на с. Шкорпиловци, а така също и селата Приселци и Близнаци. Това е била територия с население над 10 000 души, а през летния сезон над 50 000 души. Тези намерения не са реализирани.

Поради малкия брой потребители и съответно формираните малки отпадни водни количества през годините се е наложила подмяна на помпите в КПС 11 от 200l/s на 36l/s.

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Проект BG06RDNP001-19.610-0104

„Разработване на интегрирана Стратегия за водено от общностите местно развитие на местна инициативна група Аврен-Варна“
финансиран по административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ № РД50-140 от 20.04.2023 г.

по Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г.,
съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР):
Европа инвестира в селските райони

Водните количества дори и в сезона не са достатъчни за воденето на технологичен режим на биологично пречистване на отпадъчните води в ПСОВ – Камчия. Дори и през лятото работи само механичното стъпало на ПСОВ.

Станцията е с остаряло и енергоемко оборудване, част от което е напълно амортизирано. Поради минималните количества на отпадъчните води, постъпващи на вход, станцията работи само в режим на биологично пречистване.

Пречистените отпадъчни води се заустват в р. Камчия

ПСОВ – Варна, която пречиства отпадъчни води от с. Тополи е с биологично пречистване и няма точки на заустване, в които да се заустват непречистени отпадъчни води. ПСОВ-Варна осъществява и третично пречистване с отстраняване на биогенни елементи – общ азот и общ фосфор.

4. Телекомуникационна и съобщителна мрежа

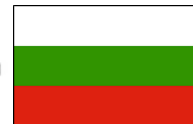
4.1. Телекомуникационна мрежа

Информационните и комуникационни технологии са един от водещите фактори за иновативно и приобщаващо информационно общество, осигуряващо високо качество на живот на гражданите. Напредъкът в развитието на информационното общество се счита за изключително важен за удовлетворяване на потребностите на обществото и на икономиката.

Още от началото на новия век, благодарение на разположението си и далновидната политика по отношение на развитието на телекомуникациите в града, община Варна е сред един от основните и най-важните телекомуникационни възли не само в страната, но и на Балканите.

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Проект BG06RDNP001-19.610-0104

„Разработване на интегрирана Стратегия за Водено от общностите местно развитие на местна инициативна група Аврен-Варна“
финансиран по административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ № РД50-140 от 20.04.2023 г.

по Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г.,
съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР):
Европа инвестира в селските райони

Глобалната интернет връзка на България се осигурява чрез положените по дъното на Черно море подводни оптични кабелни системи, като Варна е основният телекомуникационен възел в страната, осъществяващ връзките на Трансевропейската телекомуникационна мрежа с подводните оптически кабелни системи в Черно море, което позволява транзитиране на големи съобщителни потоци от Русия, Украйна, Грузия и Закавказието през територията на България към Гърция и Кипър, а чрез тях – към Средиземноморието и Северна Африка.

Разположена в непосредствена близост до гр. Варна, територията на МИГ Аврен-Варна няма проблем с достъпа до широколентово покритие, като само на места, в прилежащите села има малки проблеми.

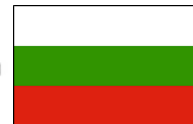
Цялата територия на МИГ Аврен-Варна е покрита с достатъчен брой станции на отделните мобилни оператори, като наемните им трасета и съоръжения са отразени в графичната част на проекта. Интернет покритието е задоволително и на този етап няма наложителна нужда от подобряване.

На територията на община Аврен се намират две подземни оптични кабелни съобщителни линии:

- ОКЛ Варна - Аврен, която се състои от 2бр. HDPE тръби, като междуградската част е изпълнена с $d=40\text{mm}$, а селищната мрежа с $d=32\text{mm}$ и оптичен кабел, положен в една от тръбите (другата е свободна) и преминава през с. Приселци, с. Бенковски, с. Здравец, с. Аврен и местност Крушките. Тази линия е опорна в междуградския участък и разпределителна в селищната мрежа.
- ОКЛ Варна – Бургас, изградена е с оптичен кабел в защитна тръба HDPE с $d=40\text{mm}$ една от 5 тръби в общо трасе. Тръбният пакет в засегнатия участък е положен в изкоп успоредно на път I-9 от източната му страна, преминавайки през с. Близнаци, с.

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Проект BG06RDNP001-19.610-0104

„Разработване на интегрирана Стратегия за водено от общностите местно развитие на местна инициативна група Аврен-Варна“
финансиран по административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ № РД50-140 от 20.04.2023 г.

по Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г.,
съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР):
Европа инвестира в селските райони

Приселци и землищата им, завива и продължава по него до границата на община Аврен (местност Крушките).

4.2. Съобщителната мрежа

Съобщителната мрежа на територията на МИГ Аврен-Варна се състои базово от електронна и физическа част, които включват фиксирана гласова телефонна услуга и достъп до гласова телефонна услуга чрез услугата избор на оператор (фиксиран или мобилен) и пощенски услуги, като отново те биват – държавни или предлагани от частен спедитор (на-често Спида и/или Еконт). Още в началото на изминалото десетилетие е извършена пълна цифровизация – 100% на МИГ Аврен-Варна.

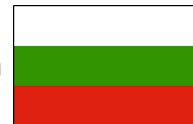
Съвсем очаквано, поради скоростното развитие на мобилните електронни съобщения през последното десетилетие, гласовите услуги на територията на МИГ Аврен-Варна от мобилен тип изместват рязко този от физически. Тази тенденция ще се запази и през следващото десетилетие, като ще се редуцира и използването на фиксирани гласови услуги, които се очаква да достигнат един естествен минимум, необходим за функционирането на определени административни, институционални и бизнес отрасли.

И трите мобилни GSM оператора Vivacom, Yettel и A1 имат пълно покритие на територията на МИГ Аврен-Варна, като по този начин създават една добра естествена база за конкуренция на свободния пазар и богат избор от услуги за населението и бизнеса.

Понастоящем, на територията на всяко от населените места функционира пощенска станция или агенция. Дейностите осъществявани от българските пощи все още са много разнообразни и трудно могат да бъдат заменени изцяло само от един оператор. Общо те биват – спедиторска дейност в България и чужбина, абонамент на вестници и списания и тяхната доставка, парични преводи. В допълнение, пощите служат за много и разнообразни дейности по възложителство, като изплащане на пенсии, обезщетения от Бюрото по труда,

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Проект BG06RDNP001-19.610-0104

„Разработване на интегрирана Стратегия за водено от общностите местно развитие на местна инициативна група Аврен-Варна“
финансиран по административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ № РД50-140 от 20.04.2023 г.

по Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г.,
съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР):
Европа инвестира в селските райони

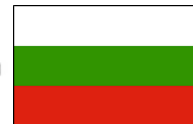
битови сметки, уведомления, продажба на винетни стикери, както и много други дейности, застъпени в различните пощенски станции по различен начин според потребностите на населението. Въпреки конкуренцията държавните пощенски услуги ще продължат да са от изключително важно значение за населението на територията на МИГ Аврен-Варна, главно поради социалния им характер – много голяма част от предлаганите услуги не са рентабилни и все още няма представител на частния сектор, които да може да предложи целият пакет услуги.

5. Градска дребно мащабна инфраструктура

Градската или дребно мащабната инфраструктура е част от благоустройството на населените места и условията за живеене на местното население. Нейното състояние е един от основните проблеми на селските райони и предпоставка не само за по-слабото им икономическо развитие, но е в основата и на миграцията на млади хора към градовете и съответно на демографската криза. В повечето села у нас уличната мрежа и тротоарите са изградени преди 50-70 години, амортизирани и занемарени. Състоянието им се влошава след рехабилитацията на водопроводната и канализационната мрежа, поради увеличения транспортен трафик и липсата на достатъчно собствени средства на общините за текуща поддръжка и ремонт. Обществените пространства – площи, паркове и градинки, детски площадки и др. се нуждаят от модерно градско обзавеждане и облагородяване със съвременни елементи на архитектурната среда. Сградният фонд с обществени функции също е стар и трябва да се приведе в подходящ за използване вид, особено що се отнася до училища, читалища, културни и социални институции. Развитието на населените места чрез СВОМР е свързано именно с реализирането на проекти за обновяване на т.нар. малка инфраструктура. Включването на такива мерки в Стратегията е част от интегрирания подход за развитие на общините, заедно с мерките, прилагани от тях по други програми и е предпоставка за устойчиво развитие на територията на МИГ, задържане на населението и привличане на инвестиции.

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Проект BG06RDNP001-19.610-0104

„Разработване на интегрирана Стратегия за водено от общностите местно развитие на местна инициативна група Аврен-Варна“
финансиран по административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ № РД50-140 от 20.04.2023 г.

по Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г.,
съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР):
Европа инвестира в селските райони

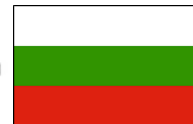
5.1. Улична мрежа

Уличната мрежа е основна част от малката инфраструктура на населените места. Въпреки че се разпростира вътрешно, тя е неделима част от общата транспортна свързаност. Голяма част от пътищата преминават във вид на улици директно през селата, част от уличната мрежа е връзка с по-големите пътни артерии, много от селищата са възникнали именно като край пътни. Улиците свързват търговските и публичните пространства, отделните квартали и обекти, жилищните и промишлени зони. Състоянието на улиците и тротоарите е много важна част от условията за живеене на населението и чрез интервенциите, предвидени в СПРЗСР се цели общо подобряване на качеството на живот в селските райони.

В община Аврен уличната мрежа е добре развита във всички населени места, като по данни на ПИРО, тя е с обща площ от 328,77 ха. Селищната мрежа включва 17 села, които са от т.нар. „купен“ тип, т. е. с концентрирана селищна територия, обединена около един център, който е публично пространство. Приоритетен е основният обслужващ център с. Аврен, тъй като там са концентрирани функциите на обекти за ежедневно и частично периодично възникващи потребности (основно училище, доболнична лечебна помощ, обекти за социално подпомагане, полицейски участък, общински съвет и общинска администрация, читалище и др.). На територията има и по-малки обслужващи центрове, в които има училища, детски градини, читалища и др. В ПИРО на общината те са определени като Зона за обслужване на населението, който включва селата Аврен, Приселци, Синдел, Царевци, Тръстиково, както и селата Юнак и Дъбравино. Поради това, че част от тях попадат в категорията на малките села и са с подчертано компактен характер, зоната се счита за едно цяло. За рехабилитация на уличната мрежа, особено в селата Аврен и Приселци са правени множество инвестиции по проекти и през двата програмни периода. Зоната за развитие на туризъм и рекреация определя достъпността до обектите с подчертано туристическа функция и включва с. Близнаци и к. к. Камчия. Тъй като селото е единственото в непосредствена близост до крайбрежието и с курортни функции, развитието на уличната

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Проект BG06RDNP001-19.610-0104

„Разработване на интегрирана Стратегия за водено от общностите местно развитие на местна инициативна група Аврен-Варна“
финансиран по административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ № РД50-140 от 20.04.2023 г.

по Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г.,
съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР):
Европа инвестира в селските райони

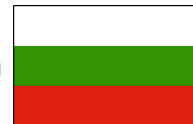
мрежа и публичните пространства също са приоритетни. Зоната за икономически дейности, базирани на местни суровини е предназначена за усвояване на потенциала на община Аврен за развитие на модерно селско стопанство и малки производства за преработка на селскостопански суровини. Териториалният обхват на тази зона включва населените места и техните землища в южната част на общината. В нея също се предполага да има повишена достъпност, която да подпомага търговските връзки, вкл. с черноморските курорти.

По отношение на подобряване на градската среда изпълнени/в процес на изпълнение са редица проекти с европейски средства като:

- „Рехабилитация на част от уличната мрежа в селата Приселци, Близнаци и Аврен, община Аврен“ по подмярка 7.2. „Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура“ от мярка 7 „Основни услуги и обновяване на селата в селските райони“ от Програма за развитие на селските райони 2014 – 2020 г. - 903 564.26 лв.
- „Изграждане на достъпна инфраструктура за ефективно използване, развитие и популяризиране на рибарската област“ по МИРГ Бяла-Долни чифлик-Аврен, Мярка 3 Подкрепа за инфраструктура и дейности за подобряване средата на живот и опазване на околната среда чрез ефективно използване на екологичните дадености - 343 444.49 лв.
- „Облагорождаване на обществена зона и изграждане на общински пазар за продажба на пресни и преработени риба и аквакултури, люспест лед и риболовен инвентар в с. Близнаци, община Аврен“ по МИРГ Бяла-Долни чифлик-Аврен, Мярка 3 Подкрепа за инфраструктура и дейности за подобряване средата на живот и опазване на околната среда чрез ефективно използване на екологичните дадености - 247 830.22 лв.
- „Рехабилитация на част от уличната мрежа в селата Приселци и Близнаци, община Аврен“ по МИГ Аврен - Белослав Мярка 19.2/7.2. "Инвестиции в създаването,

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Проект BG06RDNP001-19.610-0104

„Разработване на интегрирана Стратегия за водено от общностите местно развитие на местна инициативна група Аврен-Варна“
финансиран по административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ № РД50-140 от 20.04.2023 г.

по Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г.,
съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР):
Европа инвестира в селските райони

подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура" - 361 699.94 лв.

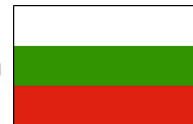
- „Реконструкция на водопроводната мрежа в селата Приселци и Близнаци, община Аврен“ по подмярка 7.2. „Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура“ от мярка 7 „Основни услуги и обновяване на селата в селските райони“ от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 – 2020 г. - 2 759 036.70 лв.
- Рехабилитация и модернизация на системите за външно изкуствено осветление на част от населени места в Община Аврен" по Националния план за възстановяване и устойчивост - 702 801.95 лв.

В ПИРО са заложили приоритети и проекти за 3.4.1.Реконструкция на уличната мрежа във населените места на Община Аврен; 3.4.2. Изграждане на нови улици тротоари в населените места на Община Аврен и по-специално 3.4.6.Ремонт на улична мрежа с. Здравец. Индикаторът за ремонтирани улици до края на програмния период е 30 км улична мрежа и реконструирани и благоустроени улици и площадни пространства 15 броя. Част от проектите биха могли да се реализират по СВОМР.

Уличната мрежа на селата от община Варна в МИГ е подробно описана като състояние и планирани темпове за развитие в „Генерален план за организация на движението на територията на Община Варна“ одобрен със Заповед № 4966/27.11.2019 г. на Кмета на Община Варна. Към 2019 г. е направена и оценка на състоянието на уличната настилка и тротоари по скала от 1 до 5, според европейските норми, където 1 е най-добро състояние, а 5 най-лошо. Най-голям дял улични настилки са със състояние „добро“ - 40% и 33% със състояние „отлично“ от Първостепенна улична мрежа, която е предимно в градската част и е извън обхвата на МИГ. 20% са в „задоволително“, 7% са в състояние „незадоволително“ и 0 % в „лошо“ състояние. Настилките на тротоарите са 53 % в „добро“ и „отлично“ състояние и 30 % в състояние „задоволително“ и „незадоволително“, а 37 000 м² липсват

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Проект BG06RDNP001-19.610-0104

„Разработване на интегрирана Стратегия за водено от общностите местно развитие на местна инициативна група Аврен-Варна“
финансиран по административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ № РД50-140 от 20.04.2023 г.

по Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г.,
съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР):
Европа инвестира в селските райони

или никога не са полагани (7%) – предимно в крайните квартали, както и в селата. При планиране на интервенции трябва да се имат предвид две неща – на места уличната мрежа в селата се слива с общинските пътища (недопустими за СВОМР), на второ място – някои от улиците са част от градската улична мрежа на Варна, по тях пътуват линии на градския транспорт и разграничението с интегрираното градско развитие е много строго и също не са допустими за СВОМР.

5.2. Зелена система и пространства за отдих

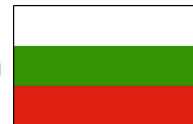
Част от публичните пространства са и зелените площи и местата за отдих, формирани в застроената част на населените места. Облагородяването на публичните пространства чрез изграждане или обновяване на паркове, градинки, детски и спортни площадки са от допустимите по СВОМР мерки.

Неотменен компонент при създаването на здравословна жизнена среда в населените места е изграждането на тяхната зелена система. Тя включва дървесната и храстовата растителност по протежение на улиците и в междублоковите пространства, паркове, градинки, озеленяване на площи, музеи, църкви и т.н. Зелените площи имат изключително важно значение за естетичното оформление на ландшафта, за осигуряване на места за отдих и развлечения на населението, подобряване на климата, намаляване на рисковете за човешкото здраве, намаляване на шума, запрашеността и на вредните газове в атмосферата.

Зелената система на територията на МИГ Аврен-Варна включва следните категории зелени площи: - Обществени паркове и градини; - Специализирани паркове и градини; - Санитарно-защитно озеленяване; - Транспортно озеленяване; - Озеленяване за ограничено ползване. Във всяко населено място на община Аврен има изградени и озеленени територии с обща площ 172 795 кв. м, разположени предимно в централната част.

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Проект BG06RDNP001-19.610-0104

„Разработване на интегрирана Стратегия за водено от общностите местно развитие на местна инициативна група Аврен-Варна“
финансиран по административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ № РД50-140 от 20.04.2023 г.

по Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г.,
съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР):
Европа инвестира в селските райони

Към обществените зелени площи спадат паркове и градини в населените места. Лесопарковете и еко парковете, като масивни зелени територии, разположени до населените места и вклиняващи се в тях с урбанистични елементи на зелената система, влияят значително на общите екологични характеристики на населеното място. Изградените лесопаркове са важен елемент на зелената система и са четири:

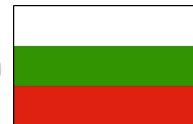
- лесопарк с. Синдел – с обща площ от 3 660 кв. м. и доминанти видове чинар, бреза, бор, тополя;
- лесопарк с. Приселци – с обща площ 3 750 кв. м. и доминантни видове дъб, ела, бор;
- лесопарк с. Садово – с обща площ 3 600 кв. м;
- лесопарк с. Тръстиково – с площ 11 510 кв. м. и доминантни видове бор, ела, чинар.

Градинките и по-малките паркове в населените места на общината са в средно и добро състояние, но са с лоша поддръжка, поради недостиг на собствени средства. В тях частично е запазен скелетът от трайна декоративна растителност – дървета и храсти. Основните видове, използвани за озеленяване са: черен бор, тополя, ела, смърч, чинар, бреза и др. Храстите са представени основно лаврови, тамарикс, люляк, и сорбария. Тревните площи с малки изключения са в лошо състояние, като почти липсват цветя. Всички паркове и градинки се нуждаят в различна степен от реконструкция. Развитието и поддържането на зелените площи в община Аврен се осъществява чрез изпълнението на Програма за развитие на „Социално предприятие за озеленяване и благоустройство в Община Аврен“ 2018 г. - 2023 г.

В селата от община Варна, които влизат в състава на МИГ също има обществени паркове и градини. Двете части на село Тополи са разделени от дере, в което растат огромните тополи, дали името му. От трите чешми, разположени в дерето, тече изворна вода. В парка, между двете чешми, се намира и малък параклис, наричан „Аязмото“, изграден върху минерален извор, за който се говори, че има целебни свойства за очите. В с. Константиново има малък

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Проект BG06RDNP001-19.610-0104

„Разработване на интегрирана Стратегия за водено от общностите местно развитие на местна инициативна група Аврен-Варна“
финансиран по административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ № РД50-140 от 20.04.2023 г.

по Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г.,
съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР):
Европа инвестира в селските райони

парк, оформен до църквата, ограден и с детски и спортни площадки. Паркът е с дървета и трева, но липсват цветя и е в средно състояние. Еко парк Звездица е разположен край село Звездица и е заобиколен от прекрасна борова гора. Обособени са кътове за пикник с беседки, пейки, маси и барбекюта, детска площадка с люлки и пързалки, зони за отдих и спорт, както и билкова градина, има и реставрирана работеща чешма. В с. Казашко със средства на общинския бюджет през 2019 г. започва изграждането на нов край езерен парк. В него са предвидени детска площадка, зона за спорт на открито, озеленяване.

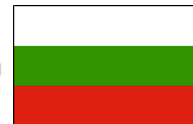
В ПИРО и на двете общини на МИГ са предвидени рехабилитация на зелени площи и обновяване на паркови пространства, изграждане на нови детски площадки и такива за фитнес и масов спорт. Част от проектите могат да се реализира по СВОМР, като приоритетни са малките населени места в община Аврен, тъй като община Варна има повече възможности да реализира тези дейности със собствени средства. Приоритетни е реконструкцията на парковете в с. Близнаци и с. Приселци, обособяване на зони за спорт и отдих, изграждане на детски площадки и фитнес на открито във всички населени места.

5.3.Общински сграден фонд

Освен публичните пространства, допустима за обновяване чрез СВОМР е и част от общинската сградна инфраструктура. В СПРЗСР, който е основна финансираща програма за ВОМР е идентифицирана продължаваща необходимост от инвестиции в **образователната инфраструктура** в значителна част от населените места на селските райони. Част от материалната база на училищата, особено в селата, се нуждае от модернизация и е необходимо да се насочат повече усилия към създаването на равни условия за образователния процес в селата и градовете, като предпоставка за постигането на баланс в образованието. Затова и инвестициите по мярката на СПРЗСР за „малката“ инфраструктура могат да са насочени към общинските образователни институции. В допустимите за СВОМР мерки влиза и обновяването на **културната инфраструктура** на

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Проект BG06RDNP001-19.610-0104

„Разработване на интегрирана Стратегия за водено от общностите местно развитие на местна инициативна група Аврен-Варна“
финансиран по административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ № РД50-140 от 20.04.2023 г.

по Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г.,
съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР):
Европа инвестира в селските райони

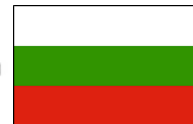
общините – читалища, музеи и културни институции. В по-малките населени места средища на култура и духовност са ограничени и такава функция изпълняват най-вече читалищата. В СПРЗСР е записано, че „чрез ремонта и реставрацията на развитието на културно-историческите обекти ще се реализира в максимална степен местния икономически потенциал на селските райони“, като това ще доведе и „до опазване и популяризиране на културното и историческото наследство и ще има благоприятно устойчиво въздействие по отношение на опазване на околната среда“. По мярката за инфраструктурата могат да бъдат обновявани и общински сгради, използвани от администрацията, както и при известни ограничителни условия друга общинска собственост (социални и здравни служби). Използваната база от частните лекарски и зъболекарски кабинети може да бъде обновена чрез мярката за инвестиции в неземеделски дейности на СПРЗСР. По същата мярка се допускат и създаване на хосписи, дневни центрове за деца и възрастни или хора с увреждания.

Сградният общински фонд на територията на МИГ е доста голям, като част от притежаваните от община Аврен сгради са на закрити училища, детски градини, здравни служби и т.н., които не се използват по предназначение. В селата на община Варна сградният фонд естествено е по-малък, тъй като включените в МИГ села са само 4.

Сгради собственост на община Аврен с действащи публични функции са 5 целодневни детски градини (ДГ), с по един филиал към всяка от тях в общо десет населени места, 5 основни училища (ОУ), едно СОУ, 16 читалища, кметства, сгради за административно обслужване, които са предимно в с. Аврен. Още сгради в различни населени места се отдават отчасти под наем, отчасти не се използват. Спортните обекти самостоятелно не са допустими по СВОМР, но ако са прилежащи към образователна инфраструктура, могат да се обновяват. Спортните обекти към училищата са малко на брой и включват: Училищна спортна база – физкултурен салон към ОУ с. Аврен, Спортна площадка - ОУ с. Аврен, Училищна спортна база - ОУ с. Дъбравино, Училищна спортна база - ОУ с. Приселци,

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Проект BG06RDNP001-19.610-0104

„Разработване на интегрирана Стратегия за водено от общностите местно развитие на местна инициативна група Аврен-Варна“
финансиран по административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ № РД50-140 от 20.04.2023 г.

по Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г.,
съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР):
Европа инвестира в селските райони

Училищна спортна база – физкултурен салон – ОУ с. Приселци, Училищна спортна база- ОУ с. Тръстиково, Училищна спортна база – физкултурен салон - ОУ с. Тръстиково, Училищна спортна база – ОУ с. Царевци. Ново изградени модерни комбинирани спортни площадки за мини футбол, баскетбол и волейбол има в училищата на териториите на селата Приселци и Дъбравино.

На територията като културна инфраструктура, освен читалищата, работи и Етнографски музеен комплекс „Св. Св. Константин и Елена“ в с. Царевци. В село Близнаци се намира Защитено жилище за лица с умствена изостаналост (за жени), като дейността е делегирана от държавата на частно сдружение „Взаимопомощ и социална подкрепа“, потенциален бенефициент по мярката за неземеделски дейности.

В селата на МИГ от община Варна, общинският сграден фонд се състои от три детски градини (Звездица, Константиново и Тополи), 2 училища (Константиново и Тополи), 4 читалища и 4 административни сгради. В някои от селата има лекарски и зъболекарски кабинети.

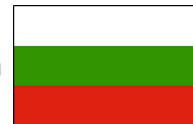
Общинският сграден фонд по населени места е описан в долната таблица, като данните са взети от Стратегиите за управление на общинска собственост на двете общини на МИГ и различни публични регистри. Отбелязани са и кабинетите на общопрактикуващите лекари и зъболекари, част от които са разположени именно в общински сгради под наем.

Таблица 10 Списък сгради общинска собственост на територията на МИГ

Населено място	Образование	Култура	Здраве	Административни
Община Аврен				
с. Аврен	ДГ Радост, ДГ Щурче (филиал), ОУ „Христо Ботев“	НЧ П.Р.Славейков-1901	Здравен дом; частен зъболекар; частен лекар	3 административни сгради; кметство; Социално предприятие за общ. хранене;

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Проект BG06RDNP001-19.610-0104

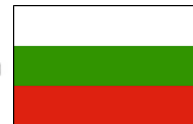
„Разработване на интегрирана Стратегия за водено от общностите местно развитие на местна инициативна група Аврен-Варна“
финансиран по административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ № РД50-140 от 20.04.2023 г.

по Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г.,
съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР):
Европа инвестира в селските райони

с. Бенковски	ДГ Щастливо детство	НЧ Зора 1-1937 г.	стоматологичен и здравни кабинети, частен лекар	кметство
с. Близнаци	ДГ Морско конче	НЧ П.Р.Славейков- 1928 г.	Здравно заведение; частен зъболекар, частен лекар	Защитено жилище, кметство
с. Болярци	-	НЧ Христо Ботев- 1927		кметство
с. Добри дол	-			кметство
с. Дъбравино	ДГ Пролет (закрита) ОУ „Св. Климент Охридски“	НЧ Просвета-1900 в сградата на ДГ	Здравна служба; частен зъболекар, частен лекар	кметство
с. Здравец	-	НЧ Христо Смирненски - 1926		кметство
с. Казашка река	ДГ „Приказка“ (закрита 2019 г.)	НЧ Пробуда-1927	лекарски кабинет	кметство
с. Китка	-	НЧ Просвета-1997		кметство
с. Круша	-	НЧ Пробуда 2010		
с. Приселци	ОУ „Д-р Петър Берон“ ДГ (закрита)	НЧ Просвета-1927	Лекарски и зъболекарски кабинет; частен зъболекар	кметство
с. Равна гора	-	НЧ Искра -1927		кметство
с. Садово	ДГ Детелина	НЧ Христо Ботев- 1925 г.		кметство
с. Синдел	ДГ „Синчец“ (филиал) СУ „Св. Св. Кирил и Методий“	НЧ Н.Й.Вапцаров- 1908	Здравен дом, частен лекар	Търговска сграда; кметство
с. Тръстиково	ПДГ (закрита 15.09.2020г.) ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“	НЧ Христо Ботев- 1926	Здравна служба; частен зъболекар, частен лекар	кметство
с. Царевци	ДГ „Щастливо детство“ ОУ „Д-р Петър Берон“	НЧ Христо Смирненски-1919; Етнографски музеен комплекс	Лекарски и зъболекарски кабинет; частен зъболекар, частен лекар	кметство

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Проект BG06RDNP001-19.610-0104

„Разработване на интегрирана Стратегия за Водено от общностите местно развитие на местна инициативна група Аврен-Варна“
финансиран по административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ № РД50-140 от 20.04.2023 г.

по Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г.,

съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР):

Европа инвестира в селските райони

с. Юнак	-	НЧ Просвета - 1927 г		Кметство
Община Варна				
с. Звездица	ДГ „Зорница“	НЧ Димо Цонков -1927		Кметство
с. Казашко	-	НЧ Михаил Шолохов-1958 г.		Кметство
с. Константиново	ОУ „Св. Климент Охридски“	НЧ Искра 1909	частен зъболекар, частен лекар	Кметство
с. Тополи	ОУ „Христо Смирненски“ ДГ „Ран Босилек“	НЧ Св. Св. Кирил и Методий-1927	Частен лекар	Кметство

Източник общински документи

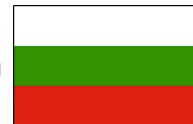
Досега инвестиции са правени предимно в образователната инфраструктура, като община Аврен има два големи проекта:

- „Изграждане на физкултурен салон към СУ „Св. Св. Кирил и Методий“ в с. Синдел, община Аврен“ по подмярка 7.2. „Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура“ от мярка 7 „Основни услуги и обновяване на селата в селските райони“ от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 – 2020 г. - 482 787.22 лв.
- „Реконструкция, ремонт и оборудване на спортна площадка в ОУ „Д-р Петър Берон“, с. Приселци, община Аврен“ по подмярка 7.2. „Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура“ от мярка 7 „Основни услуги и обновяване на селата в селските райони“ от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 – 2020 г. - 94 025.79 лв.

Прилагани са и мерки за енергийна ефективност в училища и детски градини в селата Синдел, Дъбравино, Приселци, Казашка река и Садово. Приоритет в ПИРО е 2.1.2.Ремонт на училищата в селата Царевци, Тръстиково и Аврен. За училището в с. Константиново

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Проект BG06RDNP001-19.610-0104

„Разработване на интегрирана Стратегия за водено от общностите местно развитие на местна инициативна група Аврен-Варна“
финансиран по административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ № РД50-140 от 20.04.2023 г.

по Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г.,
съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР):
Европа инвестира в селските райони

(Варна) е отбелязана необходимостта от ремонт, реконструкция и преустройство на спортни площадки на открито. На училището в с. Тополи е извършен основен ремонт през 2014 г., идентифицирана е потребността от изграждане на физкултурен салон.

6. Изводи и препоръки за инфраструктурата

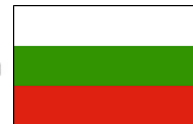
Територията на МИГ е с добра транспортна достъпност, наличие на републикански и общински пътища, железопътен и воден транспорт, близост до големи пристанища и летище. Инвестициите в пътната инфраструктура не са допустими по СВOMP, но нейното състояние е важно за осъществяване на икономическите дейности, търговията и туризма, връзките с други общини и достъпа по населените места с цел по-добро обслужване на населението.

Енергийната инфраструктура е част от централната енергийна система на страната. Мрежата средно напрежение (20 kV) осигурява нормално захранване на всички населени места, които са 100% електрифицирани. Проблем обаче е недоброто техническо състояние на мрежата ниско напрежение – въздушна, с недостатъчна преносна възможност. С оглед на включване в мрежата на нови мощности ВЕИ са необходими мерки за рехабилитация, увеличаване на капацитета и изграждане на нови трафопостове.

Използването на ВЕИ на територията на МИГ все още е много слабо. В община Аврен има голям соларен парк - ФЕЦ Равна гора, построен още през 2011 г. Всички останали ВЕИ в населените места на МИГ са за собствени нужди и с малка мощност. В Програмите за насърчаване използването на ВЕИ на двете общини с най-голям потенциал е определена слънчевата енергия, като фотоволтаичните системи и колекторите за БГВ са и най-икономически изгодни. С голям потенциал са определени и единичните вятърни генератори близо до морето, които обаче са по-скъпи и имат екологични ограничения. Има възможности за ВЕИ и от отпадъчни продукти на селското и горското стопанство.

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Проект BG06RDNP001-19.610-0104

„Разработване на интегрирана Стратегия за водено от общностите местно развитие на местна инициативна група Аврен-Варна“
финансиран по административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ № РД50-140 от 20.04.2023 г.

по Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г.,
съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР):
Европа инвестира в селските райони

Всички населени места на територията на МИГ Аврен-Варна са водоснабдени на 100%, като водоподаването идва от различни източници – централни и местни. Основен недостиг на вода има в селата Здравец и Бенковски, Аврен и Садово, което пречат за развитието на туризма и снижава качеството на живот на населението. Канализационната система е частично развита само в к. к. „Камчия” и с. Тополи, което крие рискове за замърсяването на водите и почвите. Инвестициите във ВиК системи не са допустими за ВОМР, но са свързани с други проекти (напр. има ограничени за ремонт на улици, ако предстоят ремонти на водопроводите или канализационните системи).

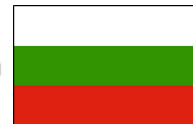
Варна е основният телекомуникационен възел в страната, осъществяващ връзките на Транс европейската телекомуникационна мрежа с подводните оптически кабелни системи в Черно море, което позволява транзитиране на големи съобщителни потоци от Азия през територията на България към Гърция и Кипър, а чрез тях – към Средиземноморието и Северна Африка. Разположена в непосредствена близост до гр. Варна, територията на МИГ Аврен-Варна няма проблем с достъпа до широколентово покритие, като само на места, в прилежащите села има малки проблеми. Интернет покритието е задоволително.

Уличната мрежа в двете части на МИГ е добре изградена и се правят непрекъснати инвестиции за нейната поддръжка и обновяване. Въпреки това, част от нея е в лошо техническо състояние и се нуждае от ремонт или доизграждане, на места липсват тротоари и настилки, както и елементи на градското обзавеждане. Улиците и публичните пространства могат да бъдат ремонтирани по мярката на СВОМР за инвестиции в малка инфраструктура.

Във всички населени места има озеленени площи, паркове и градини, както и няколко големи еко парка, които се простират в и около населените места. Част от зелените площи са в лошо състояние и се нуждаят от реновиране, нови места за отдих и активно прекарване

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Проект BG06RDNP001-19.610-0104

„Разработване на интегрирана Стратегия за водено от общностите местно развитие на местна инициативна група Аврен-Варна“
финансиран по административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ № РД50-140 от 20.04.2023 г.

по Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г.,
съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР):
Европа инвестира в селските райони

на свободното време, детски и спортни площадки. Част от парковете са подходящи и за създаване на нови туристически атракции по мярката на СПРЗСР.

Допустима за обновяване чрез СВОМР е и част от общинската сградна инфраструктура, най-вече образователна и културна. В част от училищата и ДГ са правени ремонти и са въведени мерки за енергийна ефективност. Има потребност от обновяване на спортните обекти към училищата, както и на някои от читалищата. Приоритет за община Аврен е цялостно реновиране и оборудване, на Етнографския музеен комплекс „Св. Св. Константин и Елена“ в с. Царевци с цел развитие на туризма и туристическите услуги. Някои от обществените сгради могат да бъдат използвани като пространства за създаване на хъбове, концепции, академии и др. за „интелигентни селища“

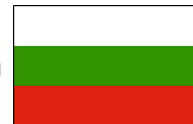
III. КУЛТУРНО-ИСТОРИЧЕСКО НАСЛЕДСТВО

Културно наследство е една от важните характеристики на територията и нейния социален капитал – хората, които я обитават. Според Закона за културното наследство, то обхваща нематериалното и материалното наследство като съвкупност от културни ценности, които са носители на историческа памет, местна идентичност и имат научна или културна стойност. Културното наследство стимулира пряко и косвено икономическия растеж и все повече се приема като сериозен актив за устойчиво развитие - като предпоставка за различни видове туризъм, но и за други икономически дейности – занаяти, творчески професии (певци, танцьори, артисти), създаване на книги, филми, търговия с предмети на изкуството и сувенири, различни услуги, вкл. образователни, организиране на работилници и събития, центрове по изкуства и др.

На територията на МИГ Аврен-Варна съществуват материални следи и паметници от всички исторически епохи по нашите земи, както и живо нематериално културно наследство – фолклор, традиции и обичаи, които са запазени чрез дейността на читалищата.

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Проект BG06RDNP001-19.610-0104

„Разработване на интегрирана Стратегия за водено от общностите местно развитие на местна инициативна група Аврен-Варна“
финансиран по административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ № РД50-140 от 20.04.2023 г.

по Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г.,
съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР):
Европа инвестира в селските райони

1. Материално културно наследство, археологически паметници

Материалното културно наследство се състои от различни археологически и архитектурни паметници (недвижимо наследство), както и предмети, изложени в музейни сбирки и колекции (движимо наследство). Религиозните храмове, особено историческите, също са част от материалното наследство. На територията на МИГ са открити множество останки от праисторическите времена, траките, късната античност, римско време, средновековната българска държава и др. Някои от тях са с национално значение, но поради не актуализираните списъци на Националния институт за недвижимо културно наследство (НИНКН) от години, повечето от тях сега са с неясен статут. Голямата част от археологическите обекти се нуждаят от допълнителни археологически и исторически проучвания. Продължителността във времето на тези дейности поради липсата на финансиране и интерес от страна на държавата обаче, допринася за физическата им деградация.

Географското положение на Авренското плато обуславя значението му при заселването на района. Запазени са свидетелства за антични селища, светилище на бог Херос, две ранно византийски крепости, скален манастир, има и недостатъчно проучени обекти. Повечето са съсредоточени около село Аврен.

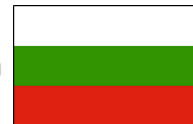
➤ Римска, късно антична и средновековна крепост Петрич кале

Обявена е за НКЦ с национално значение в ДВ бр.16/1968 г. и се намира между село Аврен и село Разделна (Белослав). Крепостта е разположена на висока каменна тераса на 4 км северно от село Аврен, в едноименната защитена местност.

Крепостта е изградена през V – VI век като част от ранно византийската отбранителна система. В периода на Първата българска държава вероятно е престанала да функционира като отбранително съоръжение, а в землището около нея се изграждат славянски селища.

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Проект BG06RDNP001-19.610-0104

„Разработване на интегрирана Стратегия за водено от общностите местно развитие на местна инициативна група Аврен-Варна“
финансиран по административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ № РД50-140 от 20.04.2023 г.

по Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г.,
съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР):
Европа инвестира в селските райони

Данни за Петрич кале има от 1154 г. от арабския пътешественик и географ Мохамед ал-Идриси. Той описва крепостта като „голям, хубав и богат град“. В годините на византийско владичество тя отново функционира, а през Втората българска държава преживява разцвет. Превзета е от османците през 1388 г. На 7 ноември 1444 г. до твърдината Петрич достигат войските на Варненския кръстоносен поход. Според източниците, кръстоносците разбиват портите с оръдия и срутват участъци от зидовете. Филип Калимах съобщава за бойната доблест на полския рицар Лешко Бобжицки при шурма на твърдината Петрич кале.

Според историческите сведения и съвременните находки твърдината Петрич през XV век е опасана от тройна стена, дълбоки ровове и стръмен скалист склон. Петрич е естествено защитена от запад и север чрез отвесните непристъпни скали, високи до 35 метра. От изток и отчасти от юг, крепостта е защитена с дълбоки стръмни долове. Достъпна е само от юг, чрез тясна скалиста ивица, свързваща я с Авренското плато. Имала е две правоъгълни кули с размери 11 на 9 метра, на разстояние 50 метра една от друга, днес запазени до височина от 7 метра. В друга голяма кула, която е защитавала подхода към крепостта, са открити керамика и животински кости.

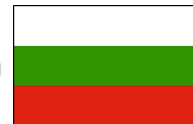
Крепостта е проучвана в началото на XX век и през 70-те години. Съществуват останки от стена на една от кули от крепостта, високи 5-6 метра. Има две запазени крепостни стени по 5 – 6 метра. Разкрита е една малка еднокорабна църква както и гробове около нея. Известни са и жилищни постройки от XI – XII век. Интересна забележителност е вкопана в скалата стълба с дължина около 20 метра. Същата води към два огромни водни резервоара с вместимост над 700 m³. Разкрити са и различни артефакти като стрели, пръстени, монети, колани, накити, много железни предмети

➤ Късно антична и средновековна крепост Акверан

Тя се намира на 1,95 км южно по права линия от центъра на село Аврен, в местността „Кишешлика“, откъдето идва наименованието ѝ „Кишешлик кале“. Построена е на скална

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Проект BG06RDNP001-19.610-0104

„Разработване на интегрирана Стратегия за водено от общностите местно развитие на местна инициативна група Аврен-Варна“
финансиран по административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ № РД50-140 от 20.04.2023 г.

по Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г.,
съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР):
Европа инвестира в селските райони

тераса с отвесни, на места високи до 10 м склонове на запад и югозапад, много стръмни от юг и югоизток. Достъпът е от север, където седловината е преградена с ров и крепостна стена дълга около 270 м, ограничаваща защитена площ около 30 дка. Формата на твърдината е неправилна, максимални размери 188 м в посока север- юг и 165 м в посока изток- запад. През 25-30 м по трасето ѝ се забелязват останки от кули, издаващи се пред нея. От север и североизток се забелязват и останките на крепостен ров, широк 10 м, който в днешно време е почти обезличен. Пред него от външната страна има малък вал, широк около 2 м.

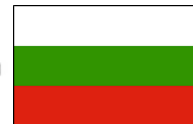
По терена се долавят следи от сгради и се открива строителна и битова керамика от V-VI и XIII-XIV в. В обекта са намерени кръстове, накити, сграфито паници и монети на цар Иван Александър с Михаил Комнин (1331-1371). Предполага се, че тук се локализира укреплението Акверан. Името Аврен се среща за първи път в регистри от XVII век именно под името Аквиран или Дървото на живота.

➤ Скален манастир Монасите (Св. Благовещение)

Намира се също в местността „Кишешлика“ до с. Аврен. Скалният манастир се състои от три верижно свързани помещения с правоъгълна форма, ориентирани в посока север-юг. Те са с размери около 2 x 3 метра и с височина 1,80 м. Входът на килиите е от югозапад. В западната стена на втората килия е изсечен прозорец, а в третата килия – две скамейки. В подножието на килиите е изсечена ниша, ориентирана на югоизток. Над нея в скалите се отличават гнездата на масивни дървени греди, вероятно от покрива на параклис. Според предание, манастирът до Аврен се е наричал „Св. Благовещение“. В него са намерени византийски монети от династията на Комнините (XI – XII век). Обектът е социализиран за посещения и от няколко години достъпът до скалния манастир е улеснен, мястото и пътеката до него са облагородени и има указателни табели. До килиите посетителите се изкачват с помощта на метална стълба и площадка с парапет, от която се откриват

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Проект BG06RDNP001-19.610-0104

„Разработване на интегрирана Стратегия за водено от общностите местно развитие на местна инициативна група Аврен-Варна“
финансиран по административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ № РД50-140 от 20.04.2023 г.

по Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г.,
съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР):
Европа инвестира в селските райони

невероятни природни гледки. В подножието на манастира е изградено място за отдих и почивка с навес, дървени пейки и масички, а край тях има барбекю.

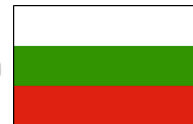
➤ Праисторически обект в местност Бобата

Обявен за НКЦ с национално значение по Чл. 146, ал.3 от ЗКН (Протокол от 28.10.2014 г.). Намира се на около 4,2 км северно от центъра на с. Аврен. Неолитното укрепено селище е издигнато в южния край на платовидно възвишение Бобата, част от Авренското плато, върху скален език обграден от запад, юг и изток с отвесни до 20 м скали. Бобата е единствено достъпна от север от където е била и изградена крепостната стена. Стената е издигната в най-тесната част и има дъговидна форма с дължина 65 м. Запазена е на височина до 1,6 м и има ширина от 1,8-2 м. Градена е от плътно наредени средно големи и големи камъни. Във вътрешността на Бобата при археологически разкопки са открити няколко големи сгради унищожени от пожар. Обекта се датира в периода 4600-4400 г. пр. н. е. във времето на разцвета на варненската неолитна култура. Поради стратегическото си местоположение, укреплението вероятно е играло важна роля при наблюдението и контрола на търговските пътища водещи към Варненското езеро.

В околностите на село **Близнаци** има развалини от праисторическо и трако-римско селище и основи на църква (вероятно късно антична). При устието на река Камчия, на левия бряг са открити останки от римската крайпътна станция Ерите. На около 3,5 км южно от селото, от двете страни на устието на Яйленска река, са останките от старобългарски укрепителен вал от 8-9-ти век. Преграда Камчия се състои от три вала, издигнати в непродължителен срок от време. Проучването на валовите и намерените в насипа предмети показват, че изграждането на отбранителна линия Камчия е започнало най-рано през VII в. и е продължило през следващите столетия. Предназначението на тези валове е било да охраняват границата на изток против противник, който би дошъл по море. В землището на

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Проект BG06RDNP001-19.610-0104

„Разработване на интегрирана Стратегия за водено от общностите местно развитие на местна инициативна група Аврен-Варна“
финансиран по административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ № РД50-140 от 20.04.2023 г.

по Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г.,
съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР):
Европа инвестира в селските райони

селото е открит и късно античен каменен реликварий и се предполага, че може би там е имало и църква.

На половин километър западно от днешното село **Добри дол** са разкрити останки от късно антично селище с две църкви, строени последователно една върху друга - първата от края на IV век, а втората - от средата на VI век. Интерес представляват античните селища и могилените некрополи, намиращи се край населените места **Бенковски** и **Болярци**. Запазените къщи от края на XIX век в село **Равна гора** представят етнографските особености на региона и дават възможност за развитие на селски и културен туризъм.

➤ Етнографски музеен комплекс „Св.св. Константин и Елена“ в Царевци

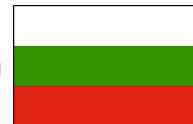
Църквата „Св. Св. Константин и Елена“, построена през 1864 г. е паметник на културата с местно значение и любопитна история, тъй като според исторически сведения е посещавана и от Васил Левски, и от Христо Ботев. Към нея е имало килийно училище, в което сега посетителите могат да се запознаят с музейната сбирка. Съхранен е и традиционният занаят килимарство, като в съседна сграда има килимарска работилница.

В селата на община Варна, включени в МИГ също има богато археологическо наследство. Огромно значение има близостта на Варненския некропол, но за съжаление поради наличието му, както и обектите на археологическия резерват Одесос в рамките на града, обектите в селата не са проучени, част от тях са унищожени.

В акваторията на Варненското езеро са открити останки от **13 наколни селища** от медно каменната епоха в района на **с. Тополи**, **с. Константиново** и **с. Езерово** (Белослав). Системните драгажни работи в езерото са направили невъзможно експонирането на наколните селища, защото са унищожили безвъзвратно находките. Опазени са само археологически находки, които са в брега и не са напълно разкрити.

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Проект BG06RDNP001-19.610-0104

„Разработване на интегрирана Стратегия за водено от общностите местно развитие на местна инициативна група Аврен-Варна“
финансиран по административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ № РД50-140 от 20.04.2023 г.

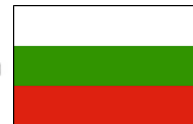
по Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г.,
съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР):
Европа инвестира в селските райони

Данни за наличието на селище на територията на днешното **село Тополи** има още от времето на древните траки. На хълма Клисе баир при изкопни работи са открити множество керамични съдове и предмети от бита. Открити са и предмети с гръцки произход, което говори за търговски и социални контакти с гръцките колонии. На мястото на днешния екарисаж е открита тракийска могила-гробница, а от землището на селото е известен и електронов статер на град Кизик (около 480 г. пр. Хр.). По време на Първата българска държава група прабългари се установяват край неговлямото езеро Кайнака поради наличието на прясна вода. Днес при разкопаване на околните лозя лесно се намират фрагменти на съдове от бита на прабългарина. Керамиката от прабългарски тип е рядка и затова старото селище представлява интерес за историците. Сведенията за селището от времето на Втората българска държава са твърде оскъдни, което предполага, че то е било изоставено.

Ранно християнската базиликата до с. Звездица е сравнително нов археологически обект, който тепърва ще се проучва. Разкопките започват през 2022 г. и все още продължават. Църквата е датирана от VI век и най-вероятно е част от манастир. Древният Одесос и районът на юг от Аспаруховия мост, вкл. селата, са били наситени с ранно християнски храмове. Базиликата до с. Звездица се намира на естествен път сред гората, свързващ селото с брега на близкото Варненско езеро. Обектът е открит за първи път от Карел Шкорпил в началото на XX век – предполага се, когато е прокаран горският път. Шкорпил отбелязва, че е намерил останки от църковна сграда и мраморни плочи с кръстове. Оттогава разкопки не са правени и са възобновени едва сега. През 2023 г. е проучен източният край на базиликата, където се намира триделният олтар – типичен за периода на VI век. В северното помещение (вяляво) е открита писцина (малък басейн за кръщенета). В южното помещение (вдясно) добре се вижда под, който е настлан с тухли, както и един жлеб, където без съмнение е била монтирана преграда – т.е. в случая има достатъчно данни за един допълнителен параклис, оформен към църквата.

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Проект BG06RDNP001-19.610-0104

„Разработване на интегрирана Стратегия за водено от общностите местно развитие на местна инициативна група Аврен-Варна“
финансиран по административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ № РД50-140 от 20.04.2023 г.

по Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г.,
съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР):
Европа инвестира в селските райони

Най-големият проблем с опазването и социализацията на културното наследство е финансирането. Световната практика е доказала, че за опазването на архитектурни паметници, разкрити от археолози, са необходими от три до двадесет пъти повече средства, отколкото за самите разкопки. В нашето законодателство обаче липсват разпоредби за това чия грижа е осигуряването и влагането на тези средства, с изключение на теренната консервация, уредена в чл. 16, ал. 2 от Наредба № Н-00-0001 от 14 февруари 2011 г. Общините рядко разполагат със собствени средства за поддръжка и реставрация на паметниците, като все пак могат да реализират отделни проекти по ремонт на музеи като част от културната инфраструктура или създаван на съпътстващи туристически атракции и социализация на пространствата около паметниците.

2. Храмове като част от материалното културно наследство

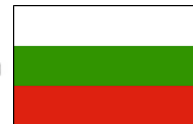
На територията на МИГ като част от културното наследство и център за запазване на духовния живот има и редица храмове на различни християнски деноминации – православни и евангелски, както и две джамии. Някои от тях са със статут на културна ценност, но всички храмове са и обекти за обществено обслужване на населението и съответно пазител и на нематериалното наследство. Тяхното реновиране е възможно по мярката на СПРЗСР за Запазването на духовния и културния живот на населението в селските райони, допустима и за СВОМР.

На територията на МИГ Аврен-Варна няма населено място без църква или храм, някъде има и по повече. За последните 20 години в община Аврен са изградени и завършени нови храмове в селата Бенковски, Близнаци, Круша, Китка, Юнак и джамия в село Бенковски. Ремонтирани са църквите в Тръстиково, Синдел, Равна гора, Садово, Дъбравино и Аврен. В селата на община Варна църквите също са поддържани и някои от тях реновирани.

На територията на МИГ, в община Аврен се намират следните 20 храма:

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Проект BG06RDNP001-19.610-0104

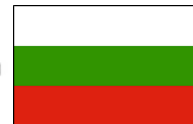
„Разработване на интегрирана Стратегия за водено от общностите местно развитие на местна инициативна група Аврен-Варна“
финансиран по административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ № РД50-140 от 20.04.2023 г.

по Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г.,
съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР):
Европа инвестира в селските райони

- **Църква „Св. Великомъченица Параскева“** в село Аврен. Построена е през 1868 г. Изграждането на храма е станало след разтурянето на еничарския корпус по време на Османската империя. По това време тук, в Провадийската кааза, върлува разбойническата чета на еничарина Соллак Мустафа. По предания на стари жители на село Аврен и достигнали до нас устни разкази сегашният храм в селото е построен именно след разразилата се под негово влияние размирица в селото.
- **Църква „Рождество на Пресвета Богородица“** в с. Бенковски. Новопостроена, храмовият празник е на 8-ми септември.
- **Джамия** в с. Бенковски
- **Църква „Св. Николай Летни“** в село Близнаци: Строежът започва през ноември 2004 г. и приключва през юни 2006 г. Храмът е осветен на 25 юни 2006 г. от Варненския и Велико преславски митрополит дКирил.
- **Църква „Свети Архангел Михаил“** в село Близнаци. Намира се в северната част на селото (бившето село Горен Близнак) и е действаща от 25 май 1902 г. Сградата се нуждае от ремонт поради напуквания и падаща мазилка.
- **Църква „Свети пророк Илия“** в с. Болярци. Храмът е открит на 19 юли 2010 г. за празника на с. Болярци - Св. пророк Илия, като до този момент селото е единственото в общината без църква. Построена за една година.
- **Църква „Света Троица“** в с. Дъбравино
- **Джамия** в с. Дъбравино
- **Църква „Свети Архангел Михаил“** в с. Здравец
- **Църква „Св. Йоан Рилски“** в с. Казашка река
- **Църква „Св. Покров Богородичен“** в село Китка.
- **Църква „Свети Иван Рилски“** в с. Круша
- **Църква „Свети Дух“** в с. Приселци
- **Църква „Св. Параскева“** в с. Равна гора
- **Църква „Свети Димитър Солунски“** в с. Садово. Осветена през 1869 г.

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Проект BG06RDNP001-19.610-0104

„Разработване на интегрирана Стратегия за водено от общностите местно развитие на местна инициативна група Аврен-Варна“
финансиран по административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ № РД50-140 от 20.04.2023 г.

по Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г.,
съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР):
Европа инвестира в селските райони

- Църква „Свето Успение Богородично“ в с. Синдел; построена през 1936 г., ремонтирана през 2004 г.
- Църква „Св. св. Кирил и Методий“ в с. Тръстиково
- Евангелската методистка епископална църква в с. Тръстиково
- Църква „Св. Св. Константин и Елена“ в село Царевци, построена през 1864 г., част от уникален комплекс, включващ килийно училище и килимарска работилница. Наскоро е обновена и изографисана от румънския художник художника Доринел Коман, като възстановяването ѝ допринася за запазването на местната история и култура.
- Църквата „Св. Йоан Кръстител“ в с. Юнак. Построена с пари от общинския бюджет и дарения, открита през 2015 г.

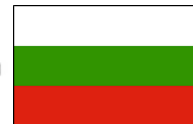
На територията на МИГ в селата от община Варна се намират общо 7 храма:

- Църква „Свети Иван Рилски“ в с. Звездица, построена през 1924 г.
- Храм „Покров Богородичен“ (Церковъ Покрова Пресвятой Богородицы) в с. Казашко. Една от малкото старо обредни църкви в България. Църквата в селото е оригинална постройка от 1936 г., в която има запазени църковни книги и икони отпреди няколко столетия;
- Църква „Света Троица“ в с. Константиново, построена през 1893 г.
- Църква „Успение Богородично“ в с. Тополи, еднокорабна, едно апсидна църква, градена в края на XIX в.
- Църква „Св. Ксения Петербургска“ в с. Тополи, нова, към Руската православна църква; Църквата е кръстокуполна и е построена в гръцки православен стил.
- Църква „Свети архангел Михаил“ в с. Тополи – гробищна църква

3. Нематериално културно наследство, читалища

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Проект BG06RDNP001-19.610-0104

„Разработване на интегрирана Стратегия за водено от общностите местно развитие на местна инициативна група Аврен-Варна“
финансиран по административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ № РД50-140 от 20.04.2023 г.

по Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г.,
съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР):
Европа инвестира в селските райони

Традициите, фолклора, социалните обичаи, обреди и празненства, знанията и уменията, свързани с традиционните занаяти съставляват живото културно наследство, което определя до голяма степен начина на мислене и поведението на местните общности. Основен начин за неговото запазване е предаването му от поколение на поколение. В днешно време пазител на нематериалното културно наследство са читалищата. Те са и основните средища на културния живот в малките населени места, място за общуване и запазване духа на местните общности. Те изпълняват и основни функции в общинския културен календар, като дейността им е предпоставка за развитие на събитийния туризъм.

Целите на народните читалища са да задоволяват потребностите на гражданите, свързани с: 1. развитие и обогатяване на културния живот, социалната и образователната дейност в населеното място, където осъществяват дейността си; 2. запазване на обичаите и традициите на българския народ; 3. разширяване на знанията на гражданите и приобщаването им към ценностите и постиженията на науката, изкуството и културата; 4. възпитаване и утвърждаване на националното самосъзнание; 5. осигуряване на достъп до информация.

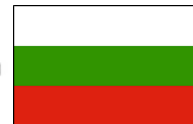
За постигане на целите си читалищата извършват основни дейности, като: 1. уреждане и поддържане на библиотеки, читални, видеотеки, както и създаване и поддържане на електронни информационни мрежи; 2. развиване и подпомагане на любителското художествено творчество; 3. организиране на школи, кръжоци, курсове, клубове, празненства, концерти, чествания и младежки дейности; 4. събиране и разпространяване на знания за родния край; 5. създаване и съхраняване на музейни колекции съгласно Закона за културното наследство; 6. предоставяне на компютърни и интернет услуги.

На територията на МИГ Аврен-Варна действат общо 20 читалища – 16 са в община Аврен и 4 в селата на МИГ от община Варна.

Таблица 11 Читалища на територията на МИГ и тяхната дейност

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Проект BG06RDNP001-19.610-0104

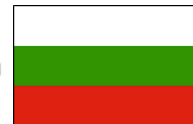
„Разработване на интегрирана Стратегия за водено от общностите местно развитие на местна инициативна група Аврен-Варна“
финансиран по административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ № РД50-140 от 20.04.2023 г.

по Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г.,
съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР):
Европа инвестира в селските райони

Читалище	Дейности	Материална база
Община Аврен		
НЧ П.Р.Славейков-1901г. С. Аврен Ул. Кирил и Методий №1 п. к. 9135	Библиотека Школа по изкуствата „Мога, уча се, творя“, Клубове по краезнание; Постоянна етнографска изложба Група за изворен фолклор, Лазарска и Коледарска група; Хоровод; Танцови групи; Национална програма "Заедно в изкуствата и спорта"	Масивна сграда с площ 1630 кв. м., зала-301 места, сцена, гримьорни, репетиционна, библиотека, хранилище, детски отдел на библиотеката, склад, офис.
НЧ П.Р.Славейков-1928 г. с. Близнаци п. к. 9132	Библиотека Кръжоци, клубове и школи по изкуствата – „Детска работилничка“, „Съхрани българското“, „Мама и аз“; Фолклорни състави и формации – ФГ Камчийска лилия, народни танци, йога; Вокални групи, хорове и индивидуални изпълнители – Борис Цонев;	Масивна двуетажна сграда, общинска собственост. На първи етаж има голям салон със сцена. На втори етаж има две отделни крила. В дясно крило се помещава библиотека.
НЧ Христо Ботев-1925 г. с. Садово ул. Христо Ботев" 15; п. к. 9139	Библиотека Творческа работилница - приложно изкуство; Автентичен кът и витрина с изложба от автентични носии; ТС Звездичка, ДТС Шарено коланче; Дамска фолклорна група, Коледарска и Лазарска група; Проект към Министерство на Културата за обогатяване на библиотечния фонд	Голяма двуетажна постройка, киносалон.
НЧ Просвета-1927 г. с. Приселци, ул. Централна 27, п. к. 9131	Библиотека Клуб „Сръчни ръце“, Клуб „Приятел на книгата“, Певческа група „Златна есен“	Сграден фонд с обща площ 976 кв. м.; има библиотека, концертна зала, три кабинета, две съблекални, две помещения за декор и реквизит
НЧ Христо Смирненски- 1919 с. Царевци, п. к. 9129	Библиотека Клуб „Приятел на четенето“, Клуб „Сръчни ръце“ Лазарска група	Читалището е с площ 1245 кв. Сградата е масивна двуетажна постройка със застроена площ 630 кв. състояща се от зали,

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Проект BG06RDNP001-19.610-0104

„Разработване на интегрирана Стратегия за водено от общностите местно развитие на местна инициативна група Аврен-Варна“
финансиран по административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ № РД50-140 от 20.04.2023 г.

по Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г.,

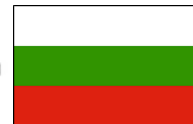
съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР):

Европа инвестира в селските райони

	Група за изворен фолклор „Пъстра плетеница“ Детски танцов състав „Пъстра китка“	киносалон, библиотека с книгохранилище, кино кабина и съблекални.
НЧ Христо Смирненски – 1926 с. Здравец, ул. Хан Кубрат 32, п. к. 9137	Библиотека Музейна етнографската сбирка Женска фолклорна група, Мъжка фолклорна група, Коледарска група, Лазарска група, Фолклорна танцова група, Група за стари градски песни;	Общинска масивна сграда, добър външен вид - външно санирана, 2 бр. компютри, 2 бр. принтери, озвучителна система и др.
НЧ Пробуда-1927 г. с. Казашка река	Детски танцов състав „Дива река“	Обща площ 150 кв. м. зали 1 бр.; кабинет 1 бр. съблекални 2 бр.; склад
НЧ Просвета-1900 с. Дъбравино, ул. Свети Климент 3 А, п. к. 9126	Библиотека Детска певческа група, Женска певческа група; Лазарска група, коледарска група; Програма "Българските библиотеки"	Читалището се намира в сградата на детската градина.
НЧ Зора 1-1937 г. с. Бенковски, ул. Марица 29 А, п. к. 9133	Библиотека 6 Клуба - Здравословно ежедневие, Художествено слово, Млади и стари заедно на кораба Земя, Сръчни ръце, Любител на книгата и Млад актьор; Програма "Българските библиотеки - съвременни центрове за четене и информираност"	Зала – 40 кв. м, библиотека 20 кв. м, телевизор, DVD, активна тонколона, камера, стелажи, компютърна конфигурация
НЧ Христо Ботев-1927 с. Болярци, п. к. 9124	Библиотека Клуб „Традиция“ за изучаване на традициите в района на с. Болярци Група за изучаване на народни танци	5 бр. компютри, интернет, принтер озвучителна уредба за озвучаване на събития, TV.
НЧ Н.Й.Вапцаров-1908 с. Синдел, ул. Никола Вапцаров 2, п. к. 9125	Библиотека Женска певческа група за автентичен фолклор; Детска певческа група; Група за ориенталски танци; Програма "Българските библиотеки - съвременни центрове за четене и информираност"	
НЧ Христо Ботев-1926 с. Тръстиково, п. к. 9134	Библиотека Кръжок „Сръчни ръце“, Женска певческа група за изворен фолклор и оркестър, Детска певческа група, Коледарска група Детска танцова формация	

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Проект BG06RDNP001-19.610-0104

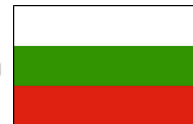
„Разработване на интегрирана Стратегия за водено от общностите местно развитие на местна инициативна група Аврен-Варна“
финансиран по административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ № РД50-140 от 20.04.2023 г.

по Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г.,
съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР):
Европа инвестира в селските райони

	Индивидуални изпълнители, вокално трио Художествено слово Програма „Българските библиотеки - съвременни центрове за четене и информираност“	
НЧ Просвета-1997, с. Китка, п. к. 9127	ГАФ Горска Китка, Танцови състави и групи, Вокални групи, хорове и индивидуални изпълнители	Едноетажна собственост, оборудвана с компютри – 6 бр.
НЧ Искра -1927 с. Равна гора, п. к. 9124	Библиотека Литературен клуб Будилник Фолклорна женска певческа група Равногорски звуци; Програма „Българските библиотеки - съвременни центрове за четене и информираност“	Масивна сграда на един етаж. Компютър, принтер, интернет, музикално устройство за озвучаване на събития.
НЧ Просвета -1927 г. с. Юнак, п. к. 9138	Библиотека Индивидуални изпълнители Кръжок Сръчни ръце и Млад овощар	Голяма зала за мероприятия, кабинет, библиотека, два компютъра, аудио и видео техника.
НЧ Пробуда 2010, с. Круша, п. к. 9121	Библиотека Индивидуален изпълнител; Музейни колекции	4 помещения: Библиотека, Интернет зала, Музейна зала, Заседателна зала
Читалище	Дейности	Материална база
Община Варна		
НЧ Св. Св. Кирил и Методий-1927, с. Тополи, ул. Д-р Атанас Липов 11, п. к. 9140	Библиотека Музейни колекции Колектив за автентичен фолклор, Женска певческа група, Школа за народно пеене Утринна роса; Танцова школа БЪЛГАРИ - 3 групи; Модерен балет МОНТ- 2 групи; Спортен клуб ШЪН ЛУН	Масивна двуетажна сграда, зрителна зала със 120 седящи места, библиотека, книгохранилище, музейна сбирка, репетиционна, гардеробна, склад.
НЧ Михаил Шолохов- 1958 г. с. Казашко, ул. Казашка 12, п. к. 9140	Библиотека Клуб „Казачета“ - театрално, певческо и танцовално изкуство, както и приложни творчества, школа по руски език, школа по пиано; Две музейни сбирки - една на казашкия и една на българския фолклор	Зала с 80 седящи места, читалня. Сцената е реновирана с ново осветление. Екран, проектор, озвучителна

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Проект BG06RDNP001-19.610-0104

„Разработване на интегрирана Стратегия за водено от общностите местно развитие на местна инициативна група Аврен-Варна“
финансиран по административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ № РД50-140 от 20.04.2023 г.

по Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г.,
съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР):
Европа инвестира в селските райони

	Фолклорен състав Калинушка; Проект "Приятелство чрез изкуства" съвместно с Арт център Арлекин.	техника, гардеробна и гримьорна
НЧ Димо Цонков -1927 с. Звездица, ул. Феникс 52, п. к. 9103	Библиотека Клуб „Приятели на билката“; Клуб „Фантазия и сръчност“; Ателие-Декупажна техника; Арт школа по рисуване; Кръжок по Карвинг; Клуб Усмивка за теб СВГ Зорница, ТС Звездица, ДТС Звездичка, КНХ Плеяди, Вокално трио Феникс; КСТ Одесос денс; Клуб-Зумба; Клуб модерен балет-Вега; Клуб Тимур; Проект „Ваканция-настолни и подвижни образователни игри в еко парк Звездица; Инициатива „Интернет за всички 55+“; Програма Българските библиотеки - съвременни центрове за четене и информираност	Санирана дървена постройка; компютърни конфигурации; принтери; мултимедия; озвучителна техника; библиотечно оборудване; библиотечен фонд; фолклорни носии и др.
НЧ Искра 1909 с. Константиново, ул. Васил Левски 34, п. к. 9180	Библиотека Школа по кавал, гайда и дудук, Школа по народно пеене, Школа по народни танци ДФГ Искрица , ЖФГ Зорница Гайдарски състав, Детски танцов състав 14 индивидуални изпълнители Програма „Българските библиотеки - съвременни центрове за четене и информираност“	Двуетажна масивна сграда; 5 бр. компютри; 1 бр. мултимедия; 1 бр. мултифункционално устройство.

Източник Регистър на народните читалища

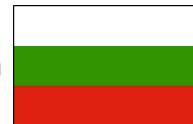
Читалищата са допустим бенефициент по мярката за обновяване на културната инфраструктура (на общините), както и потенциален кандидат или партньор по собствена мярка за култура и местна идентичност на МИГ или мярката за сътрудничество.

4. Запазени традиции и обичаи

Една от запазените традиции, изразяваща културното битие, характерно за село Аврен е „изработването на кича“ –женска връхна дреха. Кичата е женска връхна дреха без ръкави,

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Проект BG06RDNP001-19.610-0104

„Разработване на интегрирана Стратегия за водено от общностите местно развитие на местна инициативна група Аврен-Варна“
финансиран по административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ № РД50-140 от 20.04.2023 г.

по Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г.,
съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР):
Европа инвестира в селските райони

дълга до средата на прасеца. Отворена е отпред, с пресукани ресни, дълги 15- 20 см. Част от облеклото на преселници от село Еркеч, изработката ѝ е дълъг и сложен процес изискващ време и търпение, за да съчетае в себе си красотата, удобството и практичността, съобразени с бита на времето. Самодейците и до ден днешен носят кичата по фестивали и събори и гордо дефилират, показвайки майсторството на авренчанката в изкуство на тъкането на традиционни за областта народни носии.

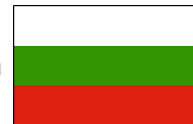
Изработка на уникални женски накити е друг запазен занаят в района. Съхранен и до днес, този занаят впитва в себе си майсторството на изработване на уникалните накити: мънистени китки, краици и пушалки, яския, лакатниче, кадефички, нагръдник, нашийник, метални гривни и накити в различни форми. Всички те са допълнение към кичата.

Сачак и червенца за ръченик и чумбер. Фино изплетената дантела е изработвана и до днес от жените в селата Здравец, Аврен и Царевци. Украшение за чумбер, ръченик и кърпи се изработва върху фуркет чрез намотаване на тънки конци на три пъти, заплетени с мъниста, пулове и синци.

Плетене на рогозки от „беленка“ и Плетене на рогозки от камъш. Населението на днешна авренска община е компилация от различни общности и етноси, допринасящи за цветното разнообразие от култури, обичаи, бит и идентичност. В селата Садово и Тръстиково е съхранен този занаят, типичен за ромите. Изработва се на специални дървени конструкции – рамки, наречени станове. Беленката се събира от вече узрялата царевица, намокрена и осолена за еластичност се тъче с прецизност в плътността до получаване на желаният размер. Друг вид рогозки, съхранени до днес са тези от камъш. Рязани стебла от камъш, редени плътно и привързвани здраво са образували плътни дебели рогозки, използвани за покриви и постелки.

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Проект BG06RDNP001-19.610-0104

„Разработване на интегрирана Стратегия за водено от общностите местно развитие на местна инициативна група Аврен-Варна“
финансиран по административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ № РД50-140 от 20.04.2023 г.

по Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г.,
съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР):
Европа инвестира в селските райони

Старинни обичаи за приготвяне на обредни пити и ястия. Едни от запазените и до днес автентични местни гозби и обредни хлябове са: питка под чувен, катени пити, аланджи кокошка, платеки и лятната напитка сулоклук.

5. Изводи и препоръки за културното наследство

Културно наследство е една от важните характеристики на територията, като стимулира икономическия растеж и е част от устойчивото развитие. Културното наследство е предпоставка за развитие на различни видове туризъм, но и за други икономически дейности като занаяти, творчески професии (певци, танцьори, артисти), създаване на книги, филми, търговия с предмети на изкуството и сувенири, различни услуги, вкл. образователни, организиране на работилници и събития, центрове по изкуства и др.

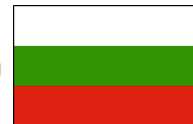
На територията на МИГ има богато материално наследство – множество археологически и архитектурни паметници. В по-голямата си част те не са експонирани и социализирани за посещения, както и са трудно достъпни. Все пак, някои от тях са обект на туристически интерес, пространствата около тях са облагородени, поставени са табели. По СВОМР не са допустими мерки за реставрация на паметници, но някои от тях могат да станат основа за създаване на туристически атракции, комбинирани с природните забележителности.

На територията има религиозни обекти – множество църкви и храмове, които биха могли да бъдат обновени по мярката на СПРЗСР за запазване на духовния живот в селата. Част от тях имат интересна история и минало и могат да се превърнат в обекти на религиозен и поклоннически туризъм.

По отношение на недвижимите материални ценности, както и за опазване на нематериалното наследство, съществуват потребности за изграждане, реконструкция, ремонт, реставрация, закупуване на оборудване и/или обзавеждане на обекти, свързани с културния и живот (читалища, музейни сбирки, кинозалони, театри, концертни зали и др.,

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Проект BG06RDNP001-19.610-0104

„Разработване на интегрирана Стратегия за водено от общностите местно развитие на местна инициативна група Аврен-Варна“
финансиран по административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ № РД50-140 от 20.04.2023 г.

по Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г.,
съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР):
Европа инвестира в селските райони

което може да стане по „общинската“ мярка на СПРЗСР или при частни бенефициенти по мярката за неземеделски дейности.

Работата на читалищата, свързана с фолклора и традициите, както и организирането на събития може да се подпомогне чрез включване в СВОМР на собствена „дизайнерска“ мярка за културното наследство. Утвърждаването на местната идентичност и подпомагане на местната култура може да се осъществи и чрез сътрудничество между МИГ или участие в трансграничните програми.

Туристически услуги, вкл. иновативни, свързани с културното наследство или нови предприятия, напр. за сувенири или произведения на изкуството, могат да бъдат създавани и по мярката за инвестиции в неземеделски дейности. По тази мярка може да бъде подпомогнато и развитието на занаятите.

IV. ЕКОЛОГИЧНО СЪСТОЯНИЕ И ОКОЛНА СРЕДА

1. Биоразнообразие

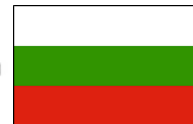
1.1. Гори, флора и фауна

На територията на МИГ Аврен-Варна биоразнообразието е изключително богато, поради климата, геологията, топографията и хидрологичните условия. Срещат се основни европейски типове местообитания. Към тях се прибавят значителен брой уникални и представителни съобщества и екосистеми, които са изключително ценни от гледна точка на биоразнообразието. Интерес представлява високото ниво на ендемизъм – видове, намиращи се само в този район, както и множеството редки видове, голяма част от които са включени в световния списък за глобално застрашените от изчезване видове.

Във вертикално отношение горските масиви са разположени в долния равнинно-хълмист и хълмисто-предпланински пояс на дъбовите гори в следните два подпояса: подпояс на

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Проект BG06RDNP001-19.610-0104

„Разработване на интегрирана Стратегия за водено от общностите местно развитие на местна инициативна група Аврен-Варна“
финансиран по административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ № РД50-140 от 20.04.2023 г.

по Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г.,
съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР):
Европа инвестира в селските райони

заливните и крайречни гори и подпояс на равнинно-хълмистите дъбови гори. Естествената растителност в първият подпояс е представена от чисти и по-рядко смесени насаждения от полския ясен с върба, бяла топола и габър, с единично участие на елша и летен дъб. Естествената растителност “Лонгоза” по поречието на река Камчия и река Батова е представена от семенни насаждения от полски ясен на места с височина над 40 м и възраст 90 години. Единично участват летен дъб, бяла върба и черна топола. Срещат се множество увивни растения – бръшлян, повет, дива лоза, скрипка, гърбач и др.

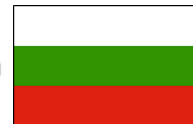
В подпояса на равнинно-хълмистите дъбови гори е представена от чисти и смесени церови насаждения. Срещат се още благуи, летен дъб, зимен дъб, космат дъб, източен бук, обикновен и келяв габър, клен, мъждрян, липи. Създадените култури са предимно от акация и по-малко от червен дъб, планински ясен, американски ясен, гледичия, махалебка, орех, черен бор и др.

Южните части от територията се отличават с голямо разнообразие от естествено разпространени широколистни дървесни и храстови видове и разнообразна тревна растителност. Представители на дървесната растителност са: зимен дъб, благуи, цер, космат дъб, източен бук, габър, полски и планински ясен, явор, шестил, офика, скороуша, брекиня, дива череша, турска леска, клен, полски бряст, мъждрян, сребролистна, едролистна и дребнолистна липа, келяв габър и други. Тези дървесни видове формират чисти и смесени, а понякога и двуетажни насаждения с висока производителност.

В резултат на лесокултурната дейност са създадени и се развиват успешно култури от: черен бор, бял бор, акация, сребролистна липа, полски ясен, благуи, зимен дъб, червен дъб, гледичия и други. В състава на растителните формации участват храстови, полухрастови и тревни видове: шипка, глог, дрян, черен и бял бърз, обикновена леска, смрадлика, къпина, горска ягода, здравец, лазаркиня, жълт и червен кантарион, мента, лудо биле, риган, бял равнец, мащерка, маточина, див пелин, видове от семейство житни.

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Проект BG06RDNP001-19.610-0104

„Разработване на интегрирана Стратегия за водено от общностите местно развитие на местна инициативна група Аврен-Варна“
финансиран по административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ № РД50-140 от 20.04.2023 г.

по Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г.,
съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР):
Европа инвестира в селските райони

Естествените находищата на лечебните растения се намират в горски територии и в земеделски земи. Срещат се следните видове лечебни растения: бял равнец, блатна мента, багрилно подрумиче, ветрогон, глог, горицвет, гингер, див чемшир, див джоджен, девесил, див пелин, еньовче, жълт кантарион, червен кантарион, камшик, маточина, мента обикновена, подбел, птиче просо, риган, смрадлика, шипка, трънка, драка, кисел трън, зайча сянка, мащерка, синя жлъчка, иглика, червен божур, мразовец, сantonинов и морски пелин, ефедра, жълт смил, хвощ, коприва, овчарска торбичка, брош, липа, лайка, бъз, слез, бръшлян, бял имел, дяволска уста и други.

От представителите на животинския свят най-разпространените видове дивеч, които са обект за лов и ловен туризъм – благородният елен, сърната и дивата свиня, заек, яребица и фазан. Интерес представляват също муфлонът, еленът лопатар, пъдпъдъкът и водоплаващият дивеч.

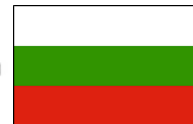
Заплахите за биологичното разнообразие на територията като цяло попадат в няколко най-общии категории; загуба и разрушаване на местообитания; замърсяване; свръх експлоатация (на екосистеми, местообитания и видове); чужди (екзотични) и хибридни видове.

Влошаването на състоянието на местообитанията засяга всички екосистеми – от високопланинските гори и езера до откритите водни пространства на Черно море. Водните системи на територията – най-често Черно море и Крайбрежните езера са най-застрашени от нарушение на местообитания в тях. Загуба на местообитания е предизвикано предимно от:

- Замърсяване от битови и др. отпадъци;
- Еутрофикация, в резултат на интензивно земеползване, седиментация и пренатоварване с друга органична материя;
- Незаконно дънно тралене в Черно море, което уврежда местата за размножение на рибите;

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Проект BG06RDNP001-19.610-0104

„Разработване на интегрирана Стратегия за водено от общностите местно развитие на местна инициативна група Аврен-Варна“
финансиран по административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ № РД50-140 от 20.04.2023 г.

по Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г.,
съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР):
Европа инвестира в селските райони

- Други промени в хидрологията на течащите води, прилежащите местообитания и процесите в тях, включващи изграждането на диги, укрепване на бреговете и баражиране, отбиване на водите за напояване;
- Пресушаване на влажни зони по крайбрежието.

Пряката експлоатация, и в частност прекомерната експлоатация на стопански ценни видове, засяга много различни екосистеми, местообитания и таксони. В тази категория са включени заплахи като преулов на стопански ценни видове риба в крайбрежните и дълбоките води на Черно море.

1.2. Защитени територии

Защитените територии, попадащи в границите на община Аврен са следните:

➤ Резерват „Камчия“

Категория: Резерват; Площ: 849.753 ха

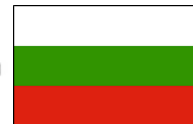
Местоположение: 1. Област: Варна, Община: Аврен, Населено място: с. Близнаци 2. Област: Варна, Община: Долни чифлик, Населено място: с. Ново Оряхово, с. Старо Оряхово

Попада на територията на следните Регионални инспекции по околната среда и водите (РИОСВ): Варна - ул. „Ян Палах“ 4

Документи за обявяване: Постановление на Министерски Съвет No.14829 от 29.06.1951 г., бр. на Държавен вестник 1-1-11-14829-1951 Документи за промяна: 1. Промяна в режима на дейностите със Заповед No.1749 от 27.07.1962 г., бр. 71/1962 на Държавен вестник; 2. Промяна в площта - увеличаване със Заповед No.105 от 14.02.1980 г., бр. 23/1980 на Държавен вестник; 3. Приемане на План за управление със Заповед No.РД-50 от 20.01.2006 г., бр. 21/2006 на Държавен вестник; 4. Промяна в площта - актуализация със Заповед

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Проект BG06RDNP001-19.610-0104

„Разработване на интегрирана Стратегия за водено от общностите местно развитие на местна инициативна група Аврен-Варна“
финансиран по административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ № РД50-140 от 20.04.2023 г.

по Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г.,
съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР):
Европа инвестира в селските райони

№.РД-226 от 20.03.2009 г., бр. 36/2009 на Държавен вестник.

Международен статус: Биосферен резерват

Цели на обявяване: 1. Самобитни лонгозни гори

Режим на дейности: В резервата се забраняват всякакви дейности, с изключение на: 1. тяхната охрана; 2. посещения с научна цел; 3. преминаването на хора по маркирани пътеки, включително с образователна цел; 4. събиране на семенен материал, диви растения и животни с научна цел или за възстановяването им на други места в количества, начини и време, изключващи нарушения в екосистемите;

Припокриване (частично или пълно): 33 по директивата за птиците: Комплекс Камчия

➤ **Защитена местност „Лиман“**

Категория: Защитена местност

Площ: 5.2 ха

Местоположение: 1. Област: Варна, Община: Аврен, Населено място: с. Близнаци 2. Област: Варна, Община: Варна, Населено място: гр. Варна

Попада на територията на следните Регионални инспекции по околната среда и водите (РИОСВ): Варна - ул. "Ян Палах" 4

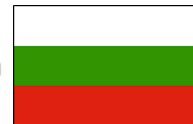
Документи за обявяване: Заповед №.РД-415 от 12.06.1979 г., бр. 56/1979 на Държавен вестник. Документи за промяна: Прекатегоризация със Заповед №.РД-821 от 23.08.2002 г., бр. 86/2002 на Държавен вестник.

Цели на обявяване: 1. Опазване на лиман с неговата флора и фауна.

Режим на дейности: - Забранява се кастренето и повреждането на дърветата; - Забранява се

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Проект BG06RDNP001-19.610-0104

„Разработване на интегрирана Стратегия за водено от общностите местно развитие на местна инициативна група Аврен-Варна“
финансиран по административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ № РД50-140 от 20.04.2023 г.

по Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г.,
съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР):
Европа инвестира в селските райони

късането или изкореняването на растенията; - Забранява се паша на домашни животни; - Забранява се безпокоенето на диви животни и вземане на техните малки или яйцата им, както и разрушаване на гнездата и леговищата им. - Забранява се разкриването на кариери, провеждането на минно-геоложки и други дейности, с които се поврежда или изменя както естествения облик на местността, така и на водния ѝ режим. - Забранява се извеждането на сечи, освен отгледни и санитарни.

Припокриване (частично или пълно): 33 по директивата за птиците: Галата

➤ **Защитена местност „Лонгоза“**

Категория: Защитена местност

Площ: 230.0 ха

Местоположение: 1. Област: Варна, Община: Аврен, Населено място: с. Близнаци, с. Равна гора 2. Област: Варна, Община: Долни чифлик, Населено място: с. Ново Оряхово, с. Старо Оряхово, с. Шкорпиловци

Попада на територията на следните Регионални инспекции по околната среда и водите (РИОСВ): Варна - ул. "Ян Палах" 4

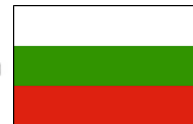
Документи за обявяване: Заповед No.РД-523 от 12.07.2007 г., бр. 72/2007 на Държавен вестник. Документи за промяна: Промяна в режима на дейностите със Заповед No.РД-315 от 12.05.2009 г., бр. 38/2009 на Държавен вестник

Режим на дейности: - Забранява се събиране на диворастящи растения, плодове и семена; - Забранява се употреба на химически средства за растителна защита; - Забранява се лова;

- Забранява се движението на моторни плаващи съдове по река Камчия и други дейности, които са източници на шум, или животинския свят в резервата, с изключение на тези по

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Проект BG06RDNP001-19.610-0104

„Разработване на интегрирана Стратегия за водено от общностите местно развитие на местна инициативна група Аврен-Варна“
финансиран по административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ № РД50-140 от 20.04.2023 г.

по Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г.,
съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР):
Европа инвестира в селските райони

новосъздадената т. 3 в частта на разрешителния режим; - Забранява се всякакъв вид строителство; - Забранява се изменението на водния режим на реката, замърсяването и с химически вещества, промишлени и битови отпадъци; - Разрешава се извеждането в горите на отгледни, санитарни, групово-изборни и изборни сечи; - Разрешава се косене на сено и селскостопанска дейност, каквато традиционно е провеждана в района; - Разрешават се организирани туристически пътувания през светлата част на денонощието от устието на р. Камчия до границата на резерват "Камчия" при следните условия: 1. максимален брой на лодките - 5 броя; 2. максимален брой на местата във всяка лодка - 20 души; 3. нивото на шума на борда на лодките да не надвишава 45 dBA; 4. лодките да не спират по брега на реката, който е на територията на резерват "Камчия"; 5. лодките да не се движат срещу течението на реката след табелата, указваща началото на резерват "Камчия".

Припокриване (частично или пълно): 33 по директивата за птиците: Комплекс Камчия.

➤ **Защитена местност „Петрича“**

Категория: Защитена местност

Площ: 126,9 ха

Местоположение: североизточната част на община Аврен, област Варна, населено място с. Аврен.

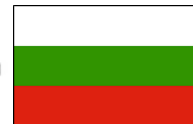
Попада на територията на следните Регионални инспекции по околната среда и водите (РИОСВ): Варна - ул. „Ян Палах“ 4

Документи за обявяване: Заповед No.РД-308 от 10.04.1986 г., бр. 34/1986 на Държавен вестник. Документи за промяна: Прекатегоризация със Заповед No.РД-809 от 23.08.2002 г., бр. 86/2002 на Държавен вестник

Разположена е на обширен скален венец, част от покрайнините на Авренското плато и е

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Проект BG06RDNP001-19.610-0104

„Разработване на интегрирана Стратегия за водено от общностите местно развитие на местна инициативна група Аврен-Варна“
финансиран по административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ № РД50-140 от 20.04.2023 г.

по Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г.,
съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР):
Европа инвестира в селските райони

местообитание на редки дневни и нощни грабливи птици, включени в Червената книга на Република България, и защитени по смисъла на Закона за биоразнообразието, като египетски лешояд, белоопашат мишелов, черношипа ветрушка, обикновен мишелов, скален орел, орел змияр, бухал и др. Освен за орнитоложки туризъм местността е подходяща и за други форми на туризъм. В близост до нея има останки от антична и средновековна крепост, известна като Петрич кале, а в подножието на крепостта се намира туристическата хижа „Петрич кале“.

Цели на обявяване: 1. Опазване на местообитанията на редки грабливи птици.

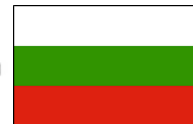
Режим на дейности: - Забранява се убиване, улавяне и безпокоене на птиците, разваляне на гнездата или събиране на яйцата и малките им ; - Забранява се ловуване; - Забраняват се сечи, освен отгледни и санитарни; - Забранява се строителство, разкриване на кариери и всякакви други дейности, с които се изменя естествения облик на местността или водния режим ; - Забранява се употреба на химически средства за растителна защита - Забранява се паша на домашни животни ; - Забранява се провеждане на тренировки по алпинизъм и влизане в пещерите в защитената местност; - Разрешава се извеждане на отгледни и санитарни сечи извън гнездовия период (15 август - 28 февруари) - Разрешава се залесяване с присъщи за района дървесни видове

➤ **Защитена местност „Казашко“**

Обявена е със Заповед № 49/15.02.1995г., с площ 125,1 ха. Намира се източно от село Казашко. Заема обширен тръстиковмасив по северния бряг на Варненското езеро и прилежаща акватория от Варненското езеро – ивица с ширина 250м. Въпреки че по-голямата част от територията е заета от потопенитръстикови масиви и езерна акватория, се включват и други ценни биотопи: пясъчни коси, влажни ливади, съобщества от обикновена тръстика, крайбрежен камъш и теснолистен папур. Районът осигурява спокойно пребиваване и богата хранителна база по време на размножаване, миграция и изимуване на голям брой

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Проект BG06RDNP001-19.610-0104

„Разработване на интегрирана Стратегия за водено от общностите местно развитие на местна инициативна група Аврен-Варна“
финансиран по административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ № РД50-140 от 20.04.2023 г.

по Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г.,
съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР):
Европа инвестира в селските райони

птици. Установени са 142 вида птици, сред които 44 гнездящи, 105 защитени и 38 включени в Червената книга на България като редки и застрашени от изчезване в страната. По време на миграция мястото е от важно значение за малкия корморан, розовия пеликан, белия щъркел, представители на сем. чаплови и сем. дъждосвирици. Местността е подходяща за орнитологичен туризъм.

➤ **Защитена местност „Мочурището“**

За ограничаване на антропогенното въздействие върху защитена местност „Казашко“, със Заповед № РД- 38/21.01.2004 г. е обявена първата в България буферна зона около влажна зона с площ от 21,8 ха. Със Заповед №РД-515/12.07.2007г. на министъра на околната среда и водите, буферната зона е прекатегоризирана в защитена местност.

➤ **Защитена местност „Ракитник“**

Обявена е през 1978 г., а със Заповед № РД-818 от 23.08.2002 г. е прекатегоризирана, с площ 2,2 ха.

Намира се в землището на град Варна и представлява естествено местообитание на рядък вид – ракитник, наричан още „облепиха“. Известен е като крушовидно дърво или клонест храст, растящ по крайморските пясъци в Европа, Югозападна и Централна Азия. Месестите оранжеви плодчета са богати на витамини, етерични масла и микроелементи.

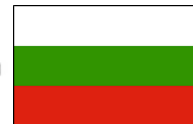
Находището се намира на стръмен бряг в района на нос Галата, между хижа „Черноморец“ и местността „Паша дере“ и е единственото в страната. Включен е в Червената книга на България с категория застрашен. До находището има достъп по асфалтов и горски път. Местността е с експозиционна стойност и е подходяща за ботанически туризъм.

1.3. **Защитени зони по НАТУРА 2000:**

➤ **Защитена зона BG0000116 „Камчия“**

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Проект BG06RDNP001-19.610-0104

„Разработване на интегрирана Стратегия за водено от общностите местно развитие на местна инициативна група Аврен-Варна“
финансиран по административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ № РД50-140 от 20.04.2023 г.

по Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г.,
съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР):
Европа инвестира в селските райони

Обхват: Защитената зона е разположена в землищата на с. Близнаци, с. Дъбравино, с. Круша, с. Китка, с. Равна гора, с. Садово, община Аврен, с. Венелин, с. Горен чифлик, с. Гроздьово, гр. Долни чифлик, с. Ново Оряхово, с. Нова Шипка, с. Пчелник, с. Старо Оряхово, с. Шкорпиловци, община Долни чифлик

Защитената зона е с обща площ 12919,94ха, от които 746,80ха (5,78%) са морски пространства.

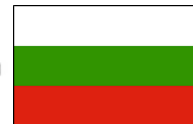
Предмет на опазване в защитена зона BG0000116 „Камчия“ са:

1. следните типове природни местообитания по чл. 6, ал. 1, т. 1 от Закона за биологичното разнообразие (ЗБР):

- 1110 Постоянно покрити от морска вода пясъчни и тинести плитчини;
- 1130 Естуари;
- 1140 Тинесто-песъчливи крайбрежни площи, които не са покрити или са едва покрити с морска вода;
- 1160 Обширни плитки заливи;
- 2110 Зараждащи се подвижни дюни;
- 2120 Подвижни дюни с *Ammophila arenaria* по крайбрежната ивица (бели дюни);
- 2130* Неподвижни крайбрежни дюни с тревна растителност (сиви дюни); – 2180 Облесени дюни;
- 2190 Влажни понижения между дюните;
- 8330 Подводни или частично подводни морски пещери;
- 91E0* Алувиални гори с *Alnus glutinosa* и *Fraxinus excelsior* (Alno-Pandion, Alnion incanae, Salicion albae);
- 91F0 Крайречни смесени гори от *Quercus robur*, *Ulmus laevis* и *Fraxinus excelsior* или *Fraxinus angustifolia* покрай големи реки (Ulmenion minoris);
- 91G0* Панонски гори с *Quercus petraea* и *Carpinus betulus*; – 91M0 Балканопанонски

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Проект BG06RDNP001-19.610-0104

„Разработване на интегрирана Стратегия за водено от общностите местно развитие на местна инициативна група Аврен-Варна“
финансиран по административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ № РД50-140 от 20.04.2023 г.

по Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г.,
съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР):
Европа инвестира в селските райони

церово-горунови гори;

2. местообитанията на следните видове по чл. 6, ал. 1, т. 2 от ЗБР:

2.1. бозайници – *Европейски вълк (*Canis lupus*), Видра (*Lutra lutra*), Пъстър пор (*Vormela peregusna*), Лалугер (*Spermophilus citellus*), Афала (*Tursiops truncatus*), Муткур (морска свиня) (*Phocoena phocoena*), Малък подковонос (*Rhinolophus hipposideros*), Широкоух прилеп (*Barbastella barbastellus*), Дългоух нощник (*Myotis bechsteinii*);

2.2. земноводни и влечуги – Червенокоремна бумка (*Bombina bombina*), Голям гребенест тритон (*Triturus karelinii*), Шипоопашата костенурка (*Testudo hermanni*), Шипобедрена костенурка (*Testudo graeca*), Обикновена блатна костенурка (*Emys orbicularis*), Леопардов смок (*Elaphe sauromates*);

2.3. риби – Карагъоз (Дунавска скумрия) (*Alosa immaculata*), Малък карагъоз (Харип) (*Alosa tanaica*), Распер (*Aspius aspius*), Приморска мряна (*Barbus bergi*), Обикновен щипок (*Cobitis taenia*), Европейска горчивка (*Rhodeus amarus*);

2.4. безгръбначни – Обикновен сечко (*Cerambyx cerdo*), Сусиус синаберинус, Бръмбар рогащ (*Lucanus cervus*), Буков сечко (*Morimus funereus*), Алпийска розалия (*Rosalia alpina*), Четириточкова меча пеперуда (*Euplagia (Callimorpha) quadripunctaria*), *Dioszeghyana schmidtii*, Еуфидриас (*Euphydryas aurinia*), Лицена (*Lycaena dispar*), Вертиго (Тесноустен спираловиден охлюв) (*Vertigo angustior*), Вертиго (Дезмолинов спираловиден охлюв) (*Vertigo moulinsiana*), Бисерна мида (*Unio crassus*);

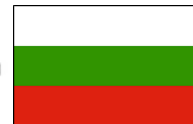
2.5 растения – Обикновена пърчовка (*Himantoglossum caprinum*).

В границите на защитената зона се забранява:

- провеждане на състезания с моторни превозни средства извън съществуващи пътища;

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Проект BG06RDNP001-19.610-0104

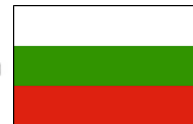
„Разработване на интегрирана Стратегия за водено от общностите местно развитие на местна инициативна група Аврен-Варна“
финансиран по административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ № РД50-140 от 20.04.2023 г.

по Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г.,
съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР):
Европа инвестира в селските райони

- движение на мотоциклети, ATV, UTV и бързите извън съществуващи пътища в не урбанизирани територии. Забраната не се прилага за определени на основание на нормативен акт трасета за движение на изброените моторни превозни средства, както и при бедствия, извънредни ситуации и за провеждане на противопожарни, аварийни, контролни и спасителни дейности;
- въвеждане в природата и умишлено разпространяване на неместни видове;
- отводняване на крайбрежни заливаеми ивици на реки, блата и други естествени водни обекти, промени в хидроморфологичния режим чрез отводняване, изземване на наносни отложения, коригиране, преграждане с диги на реки, с изключение на такива в урбанизирани територии, в случаи на опасност от наводнения, които могат да доведат до риск за живота и здравето на хората или настъпване на материални щети, при бедствия и аварии и за подобряване на състоянието на природните местообитания и местообитанията на видовете;
- увреждане и унищожаване на естествената растителност в крайбрежната плажна ивица и в дюни, извън активната плажна площ, освен в случаите на премахване на инвазивни и неместни видове;
- използване на дънни тралиращи и драгиращи средства, вкл. биймтралове и смучещи драги, депониране на драгажни маси и пребаластиране на кораби в морските пространства в зоната;
- изграждане на постоянни конструкции, изкуствени подводни рифове и острови върху морските местообитания, с изключение на брегоукрепителни съоръжения и за дейности, подобряващи природозащитното състояние на местообитанията;
- промяна на начина на трайно ползване, разораване, залесяване и превръщане в трайни насаждения на ливади, пасища и мери, при ползването на земеделските земи като такива;

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Проект BG06RDNP001-19.610-0104

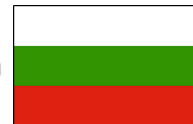
„Разработване на интегрирана Стратегия за водено от общностите местно развитие на местна инициативна група Аврен-Варна“
финансиран по административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ № РД50-140 от 20.04.2023 г.

по Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г.,
съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР):
Европа инвестира в селските райони

- премахване на характеристики на ландшафта (синори, жизнени единични и групи дървета, традиционни ивици заети с храстово-дървесна растителност сред обработваеми земи, защитни горски пояси, каменни огради и живи плетове), при ползването на земеделските земи като такива;
- търсене и проучване на общо разпространени полезни изкопаеми (строителни и скално облицовъчни материали), разкриване на нови и разширяване на концесионните площи за добив на общо разпространени полезни изкопаеми (строителни и скално облицовъчни материали). Забраната не се прилага в случаите, в които към датата на обнародване на заповедта в „Държавен вестник“ има започната процедура за предоставяне на разрешения за търсене и/или проучване, и/или за предоставяне на концесия за добив по Закона за подземните богатства и по Закона за концесиите, или е започнала процедура за съгласуването им по реда на глава шеста от Закона за опазване на околната среда и/или чл. 31 от ЗБР, или е подадено заявление за регистриране на търговско откритие;
- употреба на пестициди, минерални, листо подхранващи и микро торове, както и на биологично активни вещества, които не са получили биологична и токсикологична регистрация от специализираните комисии и съвети към Министерството на земеделието, храните и горите, Министерството на здравеопазването и Министерството на околната среда и водите;
- употреба на минерални торове в ливади, пасища, мери, изоставени орни земи и горски територии, както и на продукти за растителна защита и биоциди в тези територии, освен разрешените за биологично производство и при каламитет, епифитотия, епизоотия или епидемия;
- използване на органични утайки от промишлени и други води и битови отпадъци за внасяне в земеделските земи, без разрешение от специализираните органи на Министерството на земеделието, храните и горите и когато концентрацията на тежки

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Проект BG06RDNP001-19.610-0104

„Разработване на интегрирана Стратегия за водено от общностите местно развитие на местна инициативна група Аврен-Варна“
финансиран по административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ № РД50-140 от 20.04.2023 г.

по Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г.,
съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР):
Европа инвестира в селските райони

метали, металоиди и устойчиви органични замърсители в утайките превишава фоновите концентрации съгласно приложение № 1 от Наредба № 3 от 2008 г. за нормите за допустимо съдържание на вредни вещества в почвите (ДВ, бр. 71 от 2008 г.);

- използване на води за напояване, които съдържат вредни вещества и отпадъци над допустимите норми;

- палене на стърнища, слокове, крайпътни ивици, тръстикови масиви, крайбрежна растителност и площи със суха растителност;

- извеждане на сечи в крайречни естествени гори и крайречни дървесни ивици в 15 метровата зона около постоянни водни течения, с изключение за нуждите на съоръжения (елементи) на техническата инфраструктура, за предотвратяване на опасности, застрашаващи живота и здравето на хората, при бедствия и аварии и за поддържане/подобряване на природните местообитания и местообитанията на видовете.

➤ **Защитена зона BG0000103 „Галата“**

Обявена е със Заповед № РД-355/31.03.2021 г. на министъра на околната среда и водите.

Защитената зона е с обща площ 1842,97ха от които 1457,3ха (79,07%) са морски пространства.

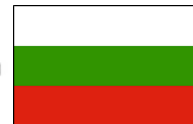
Защитената зона попада в землищата на с. Близнаци, община Аврен, област Варна, гр. Варна, община Варна, област Варна, с обща площ 18 429,707 дка, от които 14,573 кв. км морски пространства.

Предмет на опазване в защитена зона BG0000103 „Галата“ са:

1. следните типове природни местообитания по чл. 6, ал. 1, т. 1 от Закона за биологичното разнообразие (ЗБР): – 1110 Постоянно покрити от морска вода пясъчни и тинести плитчини;

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Проект BG06RDNP001-19.610-0104

„Разработване на интегрирана Стратегия за водено от общностите местно развитие на местна инициативна група Аврен-Варна“
финансиран по административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ № РД50-140 от 20.04.2023 г.

по Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г.,
съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР):
Европа инвестира в селските райони

– 1140 Тинесто-песъчливи крайбрежни площи, които не са покрити или са едва покрити с морска вода; – 1160 Обширни плитки заливи; – 1170 Съобщества с кафяви, червени и зелени водорасли по скалисти морски дъна (Рифове); – 1210 Едногодишна растителност върху морски крайбрежни наноси; – 2110 Зараждащи се подвижни дюни; – 3150 Естествени еутрофни езера с растителност от типа Magnopotamion или Hydrocharition; – 3260 Равнинни или планински реки с растителност от Ranunculion fluitantis и CallitrichoBatrachion; 161 – 91M0 Балкано-панонски церово-горунови гори; – 92A0 Крайречни галерии от Salix alba и Populus alba;

2. местообитанията на следните видове по чл. 6, ал. 1, т. 2 от ЗБР:

2.1. бозайници – Голям нощник (*Myotis myotis*), Муткур (морска свиня) (*Phocoena phocoena*), Афала (*Tursiops truncatus*);

2.2. земноводни и влечуги – Голям гребенест тритон (*Triturus karelinii*), Пъстър смок (*Elaphe sauromates*), Обикновена блатна костенурка (*Emys orbicularis*), Шипоопашата костенурка (*Testudo hermanni*), Шипобедрена костенурка (*Testudo graeca*);

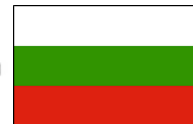
2.3. риби – Карагъоз (Дунавска скумрия) (*Alosa immaculata*), Малък карагъоз (Харип) (*Alosa tanaica*);

2.4. безгръбначни – Вертиго (*Vertigo angustior*), Вертиго (*Vertigo moulinsiana*).

Основно местообитание в район Галата са широколистните гори от цер (*Quercus cerris*) и благун (*Quercus frainetto*), които заемат половината от общата му площ. Другата половина е заета от крайбрежни морски води (25%), обработваеми земи, тревни пространства с доминиране на ливадна власатка (*Festuca pratensis*), броевичеста ливадина (*Poa sylvicola*) и др., на места с храсти и ниски дървета. В отделни райони се срещат естествени широколистни гори от дъб, габър, на места участващи заети изцяло от липа (*Tilia argentea*). Стари залесявания с акация (*Robinia pseudoacacia*), морски бор (*Pinus maritima*), черен бор

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Проект BG06RDNP001-19.610-0104

„Разработване на интегрирана Стратегия за водено от общностите местно развитие на местна инициативна група Аврен-Варна“
финансиран по административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ № РД50-140 от 20.04.2023 г.

по Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г.,
съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР):
Европа инвестира в селските райони

(Pinus nigra), а също и някои местни видове топола и липа. В посока изток-запад се намират дефилета, покрити с бяла топола (Populus alba), с участие на лиани (Smilax exelsa, Periploca graeca, Clematis vitalba). В южната част се намира Паша дере – лиман покрит с тръстика, папур. От съществено значение за опазване са: подтипове на местообитание 1110 – „Едри и средни плитки пясъци с Donax trunculus“, „Дребни и средни пясъци с Lentidium mediterraneum“, „Чисти пясъци с Callianassa candida и Arenicola marina“, „Пясъци и тинести пясъци с Chamelea gallina“, „Тинести пясъци с Upogebia pusilla“ и подтип на местообитание 1170 – „Инфралиторално скално дъно с многогодишни кафяви водорасли от р. Cystoseira.

Предмет на опазване са: 11 природни местообитания: 14 вида бозайници, от които 11 вида прилепи, 5 вида земноводни и влечуги, 2 вида безгръбначни и 2 вида риби.

➤ **Защитена зона BG0002045 „Комплекс Камчия“**

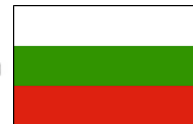
Защитената зона по Директива 2009/147/ЕЕС за опазване на дивите птици с площ 103005,608 дка, обявена със Заповед №РД-354/3.05.2012 г. от МОСВ (ДВ, бр.37/2012г.).

Включва землищата на с. Близнаци, с. Дъбравино, с. Круша, с. Китка, с. Равна гора, с. Садово, община Аврен, област Варна, с. Венелин, с. Горен чифлик, с. Гроздьово, гр. Долни чифлик, с. Ново Оряхово, с. Нова Шипка, с. Пчелник, с. Старо Оряхово, с. Шкорпиловци, община Долни чифлик, област Варна, с обща площ 103005,608 дка, от които 7,894 кв. км морски пространства.

Обхваща крайречни заливни гори, известни под името „български лонгоз“ около устието и долното течение на р. Камчия, обширни пясъчни дюни и плажна ивица, храстови и тревни съобщества, сладководни блата и морска акватория, както и прилежащи рибарници. Много характерни са разположените в гората заблатени територии – Мазния азмак и Лесинския азмак, които са останки от стари речни ръкави, естествено свързани с реката. Към комплекса е включено и бившето Старооряховско блато, югозападно от резервата,

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Проект BG06RDNP001-19.610-0104

„Разработване на интегрирана Стратегия за водено от общностите местно развитие на местна инициативна група Аврен-Варна“
финансиран по административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ № РД50-140 от 20.04.2023 г.

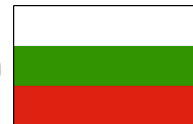
по Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г.,
съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР):
Европа инвестира в селските райони

превърнато в обработваеми земи. През зимата и пролетта тук се образуват обширни разливи, привличащи големи количества водолюбиви птици. Лонгозните заливни гори на Камчия са представителни за Европа. Горската екосистема е уникална по отношение на растителността, структурата и специфичните екологични условия. Този тип гори са разпространени само на Балканите и Камчалийския лонгоз е най-голямата и запазена от тях. В района на природния комплекс са установени 237 вида птици. В комплекса гнездят в значителна численост сивия кълвач (*Picus canus*), черногърбото каменарче (*Oenanthe pleshanka*) и полубеловратата мухоловка (*Ficedula semitorquata*), поради което мястото е едно от най-важните за тези видове в Европа. Полубеловратата мухоловка е представена тук с най-плътната си популация в България. Комплексът е едно от 3-те места в българското черноморско крайбрежие, където гнезди морския орел (*Haliaeetus albicilla*). Камчия се намира на миграционния път *Via Pontica* и разнообразието от птици по време на прелет тук е много голямо. Горските масиви се използват за почивка от големи количества грабливи птици. Ежегодно по време на миграциите могат да се наблюдават прелитащи ята бели щъркели (*Ciconia ciconia*), къдроглави пеликани (*Pelecanus crispus*) и розови пеликани (*Pelecanus onocrotalus*), както и ливаден дърдавец (*Crex crex*), представителите на чапловите, дъждосвирцовите и пойните птици. Разливите югозападно от резервата имат особена стойност като зимовище на пойния лебед (*Cygnus cygnus*), голямата бяла чапла (*Egretta alba*) и червеногушата гъска (*Branta ruficollis*). През зимата в неголеми количества в района се задържа малкият корморан (*Phalacrocorax pygmeus*). На този етап 18% от комплекс Камчия е поставен под законова защита според националното природозащитно законодателство. Лонгозната гора при устието на р. Камчия е обявена за резерват „Камчия“ през 1951 г. Пясъчните дюни са включени в защитена местност „Камчийски пясъци“, обявена през 1980 г. През 1977 г. резерват „Камчия“ е обявен от UNESCO за биосферен резерват.

Предмет на опазване в зоната са 72 вида птици по чл. 6, ал.1. т.3 от ЗБР и 56 вида птици по

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Проект BG06RDNP001-19.610-0104

„Разработване на интегрирана Стратегия за водено от общностите местно развитие на местна инициативна група Аврен-Варна“
финансиран по административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ № РД50-140 от 20.04.2023 г.

по Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г.,
съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР):
Европа инвестира в селските райони

чл. 6, ал. 1, т. 4 от ЗБР. Допълнително са включени още 129 вида птици.

В зоната се забраняват:

- Залесяването на ливади, пасища и мери, както и превръщането им в обработваеми земи и трайни насаждения;
- Използването на пестициди и минерални торове в пасища, ливади и мери; - Косенето на тръстиката в периода 1 март до 15 август;
- Паленето на тръстикови масиви и крайбрежна растителност;
- Изграждането на вятърни генератори за производство на електроенергия с изключение на тези, за които към датата на обнародване на заповедта в ДВ има започната процедура или са съгласувани по реда на глава 6 от ЗООС и/или чл.31 от ЗБР; режимът не се прилага за вятърни генератори, използвани като собствени източници на електрическа енергия;
- Изграждането на фотоволтаични системи за производство на електроенергия в пасища, ливади и мери с изключение на тези, за които към датата на обнародване на заповедта в ДВ има започната процедура или са съгласувани по реда на глава 6 от ЗООС и/или чл.31 от ЗБР.

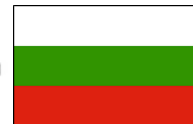
➤ **Защитена зона BG0002060 „Галата“**

Защитената зона по Директива 2009/147/ЕЕС за опазване на дивите птици с площ 80436,122дка, обявена със Заповед №РД-127/10.02.2012 г. от МОСВ (ДВ, бр21/2012г.).

Галата се намира в Североизточна България южно от град Варна. Обхваща източната част на Момино плато. Територията му е заключена между бреговата ивица на Черно море (от южната част на Варненския залив - квартал Аспарухово, едноименния нос и квартал Галата до Змийския нос и къмпинг Рай) на изток и главен път Е87 (Варна – Бургас) в участъка село Близнаци - село Приселци - разклон квартал Аспарухово от запад. На север мястото граничи с пътя за квартал Аспарухово и вилна зона. Мястото е разположено на варовиково плато при прорязано от дълбоките дерета на няколко реки. Северната му част е по висока.

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Проект BG06RDNP001-19.610-0104

„Разработване на интегрирана Стратегия за водено от общностите местно развитие на местна инициативна група Аврен-Варна“
финансиран по административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ № РД50-140 от 20.04.2023 г.

по Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г.,
съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР):
Европа инвестира в селските райони

Крайбрежието там е със стръмни земни и скални брегове и свлачища. В южната по ниска част има пясъчни ивици и крайморски гори.

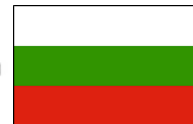
В Галата са установени 178 вида птици. Галата е разположена на миграционния път Via Pontica и над крайбрежната и част и редовно прелитат значими количества реещи се мигриращи птици, основно щъркели. Тя е типично място с тесен фронт на миграция, където мигриращите птици прелитат ниско над земята. По крайбрежието по време на миграция се наблюдават също и лопатарки (*Platalea leucordia*) и блестящи ибиси (*Plegadis falcinellus*). Крайбрежните гори представляват подходящи местообитания за гнездене на представителни популации на полубеловратата мухоловка (*Ficedula semitorquata*), сивия кълвач (*Picus canus*), средния пъстър кълвач (*Dendrocopos medius*) и горската чучулига (*Lullula arborea*). Мозаечните местообитания от пасища и храсталаци предоставят и поддържат добри популации на градинската овесарка (*Emberiza hortulana*). Крайбрежните скални и подобни на степ местообитания поддържат представителна гнездова популация на черногърбото каменарче (*Oenanthe pleshanka*).

Потенциална заплаха както за местообитанията, така и за птиците в района е изграждането на ветроенергийни паркове. Те ще затрудняват свободното придвижване на птиците и ще водят до фрагментиране на местообитанията на мигриращите птици. Ветровите генератори ще бъдат бариера за хиляди реещи се мигриращи птици и нощни мигранти по пътя им на юг и на север и ще причинят значителна смъртност сред тях, както и по нататъшно намаляване на техните популации.

Галата няма законова защита съгласно националното природозащитно законодателство. В границите и попадат само 2 малки по площ защитени територии обхващащи много по малко от 1% от територията на мястото защитената местност „Ракитник“ е обявена през 1878 г. за опазване на застрашени видове растения, а защитената местност „Лимана“ е обявена през 1979 г. за опазване на застрашени видове птици.

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Проект BG06RDNP001-19.610-0104

„Разработване на интегрирана Стратегия за водено от общностите местно развитие на местна инициативна група Аврен-Варна“
финансиран по административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ № РД50-140 от 20.04.2023 г.

по Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г.,
съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР):
Европа инвестира в селските райони

Предмет на опазване в зоната са 53 вида птици по чл. 6, ал.1. т.3 от ЗБР и 35 вида птици по чл. 6, ал. 1, т. 4 от ЗБР. Допълнително са включени още 96 вида птици.

В зоната се забраняват:

- Залесяването на ливади, пасища и мери, както и превръщането им в обработваеми земи и трайни насаждения;
- Използването на пестициди и минерални торове в пасища, ливади и мери;
- Изграждането на вятърни генератори за производство на електроенергия с изключение на тези, за които към датата на обнародване на заповедта в ДВ има започната процедура или са съгласувани по реда на глава 6 от ЗООС и/или чл.31 от ЗБР; режимът не се прилага за вятърни генератори, използвани като собствени източници на електрическа енергия.

➤ **Защитена зона BG0000191 “Варненско-Белославско езеро”**

Обявена е със заповед № РД-128/10.02.2012 г., на министъра на околната среда и водите.

Обхваща землищата на с. Разделна, гр. Белослав, с. Езерово, с. Страшимирово, община Белослав, област Варна, гр. Варна, с. Константиново, с. Тополи, с. Казашко, с. Звездица, община Варна, област Варна, гр. Девня, община Девня, област Варна, с обща площ 46 869,976 дка.

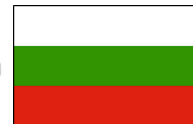
Видове, обект на опазване:

Видове по чл. 6, ал.1, т.3, определени в приложение 2 на Закона за биологичното разнообразие:

Червеногуш гмурец /*Podiceps grisegena*/, Черноврат гмурец /*Podiceps nigricollis*/, Малък корморан /*Phalacrocorax pygmeus*/, Розов пеликан /*Pelecanus onocrotalus*/, Къдроглав пеликан /*Pelecanus crispus*/, Малък воден бик /*Ixobrychus minutus*/, Нощна чапла /*Nycticorax Nycticorax*/, Гривеста чапла /*Ardeola ralloides*/, Малка бяла чапла /*Egretta garzetta*/, Голяма

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Проект BG06RDNP001-19.610-0104

„Разработване на интегрирана Стратегия за водено от общностите местно развитие на местна инициативна група Аврен-Варна“
финансиран по административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ № РД50-140 от 20.04.2023 г.

по Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г.,
съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР):
Европа инвестира в селските райони

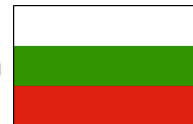
бяла чапла /*Egretta alba*/, Ръждива чапла /*Ardea purpurea*/, Бял щъркел /*Ciconia ciconia*/, Блестящ ибис /*Plegadis falcinellus*/, Бяла лопатарка /*Platalea leucorodia*/, Поен лебед /*Cygnus cygnus*/, Малка белочела гъска /*Anser erythropus*/, Сива гъска /*Anser anser*/, Червеногуша гъска /*Branta ruficollis*/, Червен ангъч /*Tadorna ferruginea*/, Бял ангъч /*Tadorna tadorna*/, Малък нирец /*Mergus albellus*/, Тръноопашата потапница /*Oxyura leucoserphala*/, Тръстиков блатар /*Circus aeruginosus*/, Степен блатар /*Circus macrourus*/, Орел рибар /*Pandion haliaetus*/, Вечерна ветрушка /*Falco vespertinus*/, Средна пъструшка /*Porzana parva*/, Сив жерав /*Grus grus*/, Кокилобегач /*Himantopus himantopus*/, Саблеклюн /*Recurvirostra avosetta*/, Турилик /*Burhinus oedicnemus*/, Морски дъждосвирец /*Charadrius alexandrinus*/, Бойник /*Philomachus pugnax*/, Малък червеноног водобегач /*Tringa tetanus*/, Малък горски водобегач /*Tringa glareola*/, Тънноклюн листоног /*Phalaropus lobatus*/, Малка черноглава чайка /*Larus melanocephalus*/, Гривеста рибарка /*Sterna sandvicensis*/, Речна рибарка /*Sterna hirundo*/, Черна рибарка /*Chlidonias niger*/, Белокрила рибарка /*Chlidonias leucopterus*/, Земеродно рибарче /*Alcedo atthis*/, Синявица /*Coracias garrulus*/, Горска чучулига /*Lullula arborea*/, Червеногърба сврачка /*Lanius collurio*/, Черночела сврачка /*Lanius minor*/.

Видове по чл.6, ал.1, т.4:

Червеногуш гмуркач /*Gavia stellata*/, Черногуш гмуркач /*Gavia arctica*/, Малък гмурец /*Tachybaptus ruficollis*/, Голям гмурец /*Podiceps cristatus*/, Голям корморан /*Phalacrocorax carbo*/, Сива чапла /*Ardea cinerea*/, Ням лебед /*Cygnus olor*/, Посевна гъска /*Anser fabalis*/, Фиш /*Anas penelope*/, Сива патица /*Anas strepera*/, Зимно бърне /*Anas crecca*/, Зеленоглава патица /*Anas platyrhynchos*/, Шилоопашата патица /*Anas acuta*/, Лятно бърне /*Anas querquedula*/, Клопач /*Anas clypeata*/, Червеноклюна потапница /*Netta rufina*/, Кафявоглава потапница /*Aythya ferina*/, Качулата потапница /*Aythya fuligula*/, Среден нирец /*Mergus serrator*/, Голям нирец /*Mergus merganser*/, Крещалец /*Rallus aquaticus*/, Зеленоножка /*Gallinula chloropus*/, Лиска /*Fulica atra*/, Стридойд /*Haematopus ostralegus*/, Речен дъждосвирец /*Charadrius dubius*/, Обикновена калугерица /*Vanellus vanellus*/, Малък

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

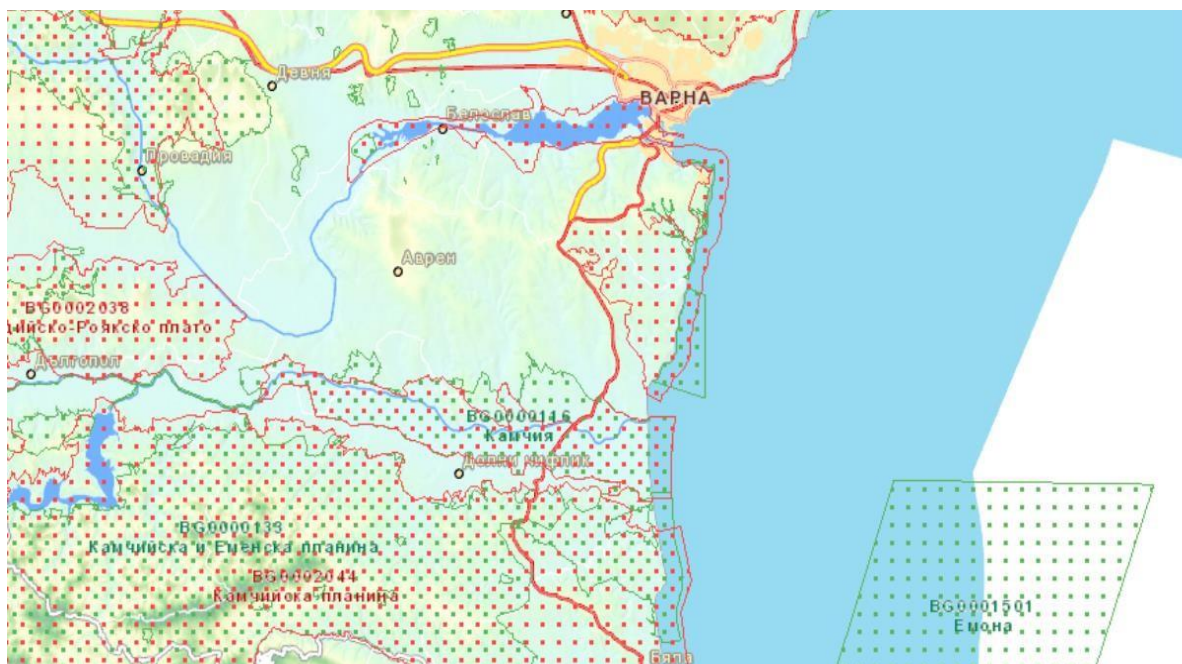
Проект BG06RDNP001-19.610-0104

„Разработване на интегрирана Стратегия за водено от общностите местно развитие на местна инициативна група Аврен-Варна“
финансиран по административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ № РД50-140 от 20.04.2023 г.

по Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г.,
съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР):
Европа инвестира в селските райони

брегобегач /*Calidris minuta*/, Тъмногръд брегобегач /*Calidris alpina*/, Голям свирец /*Numenius arquata*/, Малка бекасица /*Lymnocyrtus minimus*/, Средна бекасица /*Gallinago gallinago*/, Черноопашат крайбрежен бекас /*Limosa limosa*/, Голям червеноног водобегач /*Tringa erythropus*/, Малък зеленоног водобегач /*Tringa stagnatilis*/, Голям зеленоног водобегач /*Tringa nebularia*/, Голям горски водобегач /*Tringa ochropus*/, Късокрил кюкавец /*Actitis hypoleucos*/, Малка чайка /*Larus minutus*/, Речна чайка /*Larus ridibundus*/, Чайка буревестница /*Larus canus*/, Сребриста чайка /*Larus argentatus*/, Жълтокрака чайка /*Larus cachinnans*/

Фигура 3 Карта на защитените зони на територията на МИГ Аврен-Варна

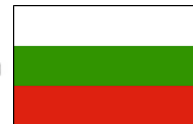

2. Отпадъци

Сметосъбиране и сметоизвозване е осигурено за всички населени места на територията на МИГ Аврен-Варна. На територията няма депа за отпадъци. Общинските депа за твърди

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Проект BG06RDNP001-19.610-0104

„Разработване на интегрирана Стратегия за водено от общностите местно развитие на местна инициативна група Аврен-Варна“
финансиран по административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ № РД50-140 от 20.04.2023 г.

по Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г.,
съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР):
Европа инвестира в селските райони

битови отпадъци са закрити и рекултивирани. Периодично се констатира нерегламентирани замърсявания на терени, най-често в малките населени места, край дерета и прилежащите им територии. Образуването на микро сметища на територията е вследствие на недобросъвестното отношение на гражданите към околната среда.

Депонирането на отпадъците се извършва на депо в Езерово, където от 2011 г. влиза в експлоатация инсталация за механично-биологично третиране с капацитет 140 000 тона годишно.

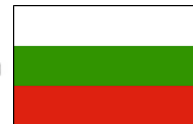
На територията се генерират отпадъци от комунално-битовата дейност на населението, от производството и от строителната дейност.

Отпадъците от строителна и строително-ремонтна дейност не се отделят регулярно и няма конкретни данни за количествата и състава им. По принцип се декларират само количествата, за които строителни фирми и инвеститори се обръщат към общините за посочване на място и условия за депонирането им. В този случай количествата се определят на база на вместимостта на колите и няма конкретни замервания. Основния екологичен проблем е свързан със строителните отпадъци. Той включва наличието на голям брой нерегламентирани сметища.

На територията на МИГ Аврен-Варна няма развити крупни производствени предприятия и не се генерират производствени отпадъци. Бъдещата визия на територията не е свързана с развитието на такива отрасли, които да доведат до появата на значими количества производствени отпадъци. В с. Приселци функционират център за разкомплектоване на стари автомобили и два пункта за изкупуване на черни и цветни метали. Складове с пестициди има в с. Аврен и с. Синдел. В с. Синдел в контейнер, намиращ се под охрана, се съхраняват 30 т твърди и 15 000 л течни пестициди. В с. Аврен в склад в добро състояние, но без охрана, се намират 24 т твърди и 3 000 л течни пестициди. Необходимо е да се предприемат мерки за по-надеждно съхранение на пестицидите в с. Аврен.

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Проект BG06RDNP001-19.610-0104

„Разработване на интегрирана Стратегия за водено от общностите местно развитие на местна инициативна група Аврен-Варна“
финансиран по административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ № РД50-140 от 20.04.2023 г.

по Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г.,
съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР):
Европа инвестира в селските райони

На територията на МИГ не е застъпена практиката за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци, поради което те се предават за депониране.

За масово разпространените отпадъци общините имат сключени договори с организации по оползотворяване на определени видове отпадъци, като периодично се организират кампании за тяхното събиране и предаване за последващо оползотворяване. Все още обаче съществува ниска степен на разделно събиране на отпадъци.

3. Акустична обстановка

На територията на МИГ Аврен-Варна не функционират предприятия, които генерират високи нива на шум. Основното шумово замърсяване се наблюдава при населените места, разположени по продължението на основния първокласен път Бургас-Варна, но нивото му не надвишава пределно допустимите норми.

4. Радиационна обстановка

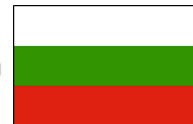
На територията на МИГ Аврен-Варна няма разположена мониторингова станция за радиационен контрол. В района няма източници на радиационни лъчения. Няма данни за превишени норми на естествения радиационен гама-фон, както и за заболяемост на населението.

5. Свлачища

Предпоставка за възникването на свлачища е наличието на глинести седименти с ниски якостни свойства и голяма деформируемост, наличието на водоносни хоризонти, дрениращи се от високите платовидни части към морето, техногенната дейност на човека, морската абразия и др. Много съществено влияние при формиране на склоновата устойчивост има човешката строителна, добивна и жизнена дейност. Валежите са също един от главните фактори за активизиране на плитките свлачища.

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Проект BG06RDNP001-19.610-0104

„Разработване на интегрирана Стратегия за водено от общностите местно развитие на местна инициативна група Аврен-Варна“
финансиран по административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ № РД50-140 от 20.04.2023 г.

по Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г.,
съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР):
Европа инвестира в селските райони

Фигура 4 Карта на свлачищата на територията на МИГ Аврен-Варна

Източник: Геозащита Варна

Основните активни свлачища на територията на МИГ Аврен-Варна са развити по източния склон на Авренското плато и по десния бряг на р. Камчия. След бедствието през юни 2014 г. са се образували нови свлачищни и ерозионни процеси в близост до кв. „Аспарухово“ на гр. Варна, главно по деретата и стръмните крайбрежни склонове.

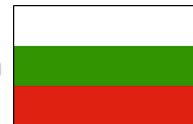
Морската абразия е проявена в 70% от дължината на бреговата зона на Черноморското ни крайбрежие.

6. Изводи за биоразнообразието и опазване на околната среда:

Допустимите за Стратегията за ВОМР мерки по Програма Околна среда са свързани само с провеждането на информационни кампании сред населението на тема отпадъци и биоразнообразие. В почти всички мерки на СПРЗСР и на ПКИП обаче са заложени дейности

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Проект BG06RDNP001-19.610-0104

„Разработване на интегрирана Стратегия за водено от общностите местно развитие на местна инициативна група Аврен-Варна“
финансиран по административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ № РД50-140 от 20.04.2023 г.

по Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г.,
съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР):
Европа инвестира в селските райони

за опазване на околната среда и борба с климатичните промени, тъй като това е хоризонтален приоритет на всички програми.

На територията на МИГ Аврен-Варна биоразнообразието е изключително богато и е предпоставка за развитие на различни форми на туризъм

Влошаването на състоянието на местообитанията засяга всички екосистеми – от високопланинските гори и езера до откритите водни пространства на Черно море. Загуба на местообитания е предизвикано предимно от замърсяване от битови и др. отпадъци, интензивно земеползване, незаконно дънно тралене и преулов на стопански ценни в Черно море, пресушаване на влажни зони по крайбрежието и др.

Качеството на сметосъбирането е незадоволително, с изключение на някои райони от територията, което също създава предпоставки за създаването на нерегламентирани сметища и нарушаване на екологичните характеристики на природната среда. На територията на МИГ не е застъпена практиката за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци, поради което те се предават за депониране.

Периодично се констатира нерегламентирани замърсявания на терени (вкл. строителни отпадъци), най-често в малките населени места, край дерета и прилежащите им територии. Образуването на микросметища на територията е вследствие на недобросъвестното отношение на гражданите към околната среда и ниско ниво на екологична култура. Следва да се повиши тяхната информираност по темата чрез включване мерките на ПОС в СВОМР.